

Основна школа
"Милутин Миланковић"

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ВАЖИ ОД

школске 2022/23. год.

Полазне основе за израду Школског програма су:

Основна школа "Милутин Миланковић" у Раброву обавља делатност основног образовања и васпитања, ради остваривања права грађана у тој области, у складу са Уставом Републике Србије, важећим законима и подзаконским актима, колективним уговорима, Статутом школе и другим општим актима Школе. Школски програм доноси Школски одбор, по правилу на период од четири године. Образовно-васпитни рад у школи остварује се на основу школског програма. Израда Школског програма ослања се на Закон о основама система образовања и васпитања („Сл.гласник РС“ бр.88 од 29.септембра 2017, 27 од 6.априла 2018 – др.закони, 10 од 15.фебруара 2019, 6 од 24.јануара 2020, 129 од 28.децембра 2021., **Правилник о националном оквиру образовања и васпитања («Сл.гласник РС» бр.98/17), важећа подзаконска акта, Правилник о школском календару основне школе за школску 2022/2023.годину** и на извештаје о самовредновању и спољашњем вредновању и на Школски развојни план.

Правилници:

- 1) Правилник о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС-Просветни гласник“ бр. 10/04, 20/04, 1/05, 3/06 – страни језик обавезан од И разреда, 15/06, 2/08, 2/10, 7/10, 3/11-др.правилник, 7/11-др.правилници, 1/13, 4/13, 14/13, 5/14, 11/14, 11/16, 6/17 и 12/18),
- 2) Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред („Сл.гласник РС“ – Просветни гласник“ бр.10/17, 12/18, 15/18, 18/18 и 1/19 и 2/20),
- 3) Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Сл.гласник РС“ – Просветни гласник“ бр.16/18, 3/19 и 5/21),
- 4) Правилник о наставном плану за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања и наставном програму за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС-Просветни гласник“ бр.1/05,15/06, 2/08, 2/10, 7/10, 3/11-др.правилник, 7/11-др.правилник, 1/13, 11/14 , 11/16 и 12/18),
- 5) Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС" - Просветни гласник, број 5/2019, 1/2020 и 6/2020),
- 6) Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања (“Сл. гласнику РС” - Просветни гласник, број 11/2019 и 6/2020),
- 7) Правилник о наставном програму за четврти разред основног образовања и васпитања («Сл.гласник-просветни гласник» бр.3/2006, 15/2006-др.правилник, 2/2008-др.правилник, 3/2011, 7/2011, 1/2013, 11/2014, 11/2016, 7/2017 и 12/2018),
- 8) Правилник о наставном плану и програму предмета Грађанско васпитање-сазнање о себи и другима за други разред основне школе („Службени гласник РС Просветни гласник“ бр.8/03),
- 9) Правилник о наставном плану и програму предмета Грађанско васпитање-сазнање о себи и другима за трећи разред основне школе (“Сл.Гласник РС-Просветни гласник“ бр.20/04),
- 10) Правилник о наставном плану и програму предмета верска настава за први разред основне школе („Службени гласник РС-Просветни гласник“бр.5/2001),
- 11) Правилник о наставном плану и програму предмета Верска настава за трећи разред основне школе („Сл.гласник РСПросветни гласник“ бр.23/04),
- 12) Правилник о наставном плану и програму предмета Верска настава за четврти разред основне школе („Просветни гласник“ бр.9/05) 13) Правилник о наставном плану и програму предмета Грађанско васпитање-сазнање о себи и другима за четврти разред основне школе („Просветни гласник“ број 15/05),

- 14) Правилник о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за В разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 6/07, 2/10, 7/10-др.правилник, 3/11- др.правник, 1/13, 4/13, 11/16, 6/17, 8/17, 9/17 и 12/18),
- 15) Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања («Сл.гласник РС-Просветни гласник» бр.15/18, 18/18, 3/19, 3/20 и 6/20),
- 16) Правилник о наставном програму за VI разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС-Просветни гласник", број 5/08, 3/11 др.правилник, 1/13, 5/14, 11/16, 3/18, 12/18 и 3/20),
- 17) Правилник о наставном програму за VII разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС-Просветни гласник", број 6/09, 3/11 др.правилник, 8/13, 11/16, 12/18 и 3/19, 12/19, и 3/20),
- 18) Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС" - Просветни гласник, број 5/19, 1/20, 6/20, 8/20 и 5/21),
- 19) Правилник о наставном програму за VIII разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС-Просветни гласник“ бр.2/10, 3/11 др.правилник, 8/13, 5/14, 11/16, 7/17, 12/18 и 10/19 и 3/20),
- 20) Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РСПросветни гласник“ бр.11/2019, 2/20, 6/20 и 5/21),
- 21) Правилник о наставном плану и програму предмета Верска настава за пети разред основне школе („Службени гласник РС-Просветни гласник " број 9/05) - обавезан изборни предмет,
- 22) Правилник о наставном плану и програму предмета Верска настава за седми разред основне школе („Службени гласник РС-Просветни гласник РС", број 2/08),
- 23) Правилник о наставном плану и програму предмета Верска настава за осми разред основне школе („Службени гласник РС-Просветни гласник РС", број 7/08) - Изборни предмет,
- 24) Правилник о наставном плану и програму предмета Грађанско васпитање за пети разред основне школе („Службени гласник РС-Просветни гласник", број 15/05) - обавезан изборни предмет,
- 25) Правилник о наставном плану и програму предмета Грађанско васпитање за седми разред основне школе („Службени гласник РС -Просветни гласник", број 7/07) - Изборни предмет,
- 26) Правилник о наставном плану и програму предмета Грађанско васпитање за осми разред основне школе („Службени гласник РС-Просветни гласник", број 6/08) - Изборни предмет,
- 27) Правилник о општим стандардима постигнућа-образовни стандарди за крај обавезног образовања („Службени гласник РС-Просветни гласник“ број 5/2010),
- 28) Правилник о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математике и природа и друштво („Службени гласник РС-Просветни гласник РС“ бр.5/2011),
- 29) Правилник о општим образовним стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик („Сл.гласник РС“ 78/17);
- 30) Правилник о стандардима компетенција за професију наставника и њихов професионални развој („Службени гласник РС -Просветни гласник РС“ бр.5/11),
- 31) Правилник о програму завршног испита у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС-Просветни гласник РС“ бр.1/2011, 1/2012, 1/2014, 12/2014, 2/18 и 3/21),

- 32) Правилник о стандардима квалитета рада установе („Сл.гласник РС-Просветни гласник“ бр.14/18),
- 33) Правилник о вредновању квалитета рада установе („Сл.гласник РС“ бр.10/19),
- 34) Правилник о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи васпитања („Сл.гласник РС“ бр.30/2019),
- 35) Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Сл.гласник РС“ бр.46/2019 и 104/20),
- 36) Правилник о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног образовања и васпитања („Сл.гласник РС“ бр.73/16, 45/18, 106/20 и 115/20),
- 37) Правилник о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада („Сл.гласник РС“ бр.68/18),
- 38) Правилник о поступању утанове у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности („Сл.гласник РС“ бр.65/18),
- 39) Правилник о ближим условима за организовање, остваривање и праћење исхране ученика у основној школи („Сл.гласник РС“ бр.68/18),
- 40) Правилник о сталном стручном усавршавању и напредовању у завања наставника, васпитача и стручних сарадника („Сл.гласник РС“ бр.81/17 и 48/18),
- 41) Правилник о начину обављања организованог превоза деце („Сл.гласник РС“ бр.52/19 и 61/19),
- 42) Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Сл.гласник РС“ бр.34/19, 59/20 и 81/20),
- 43) Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету, ученику и одраслом („Сл.гласник РС“ бр.80/18),
- 44) Правилник о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање („Сл.гласник РС“ бр.74/18),
- 45) Правилник о садржају и начину вођења евиденције и издавању јавних исправа у основној школи („Сл.гласник РС“ бр.66/18, 82/18, 37/19, 56/19, 112/20 и 6/21).
- 46) Правилник о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника („Сл.гласник РС“ бр.22/05, 51/08, 88/15, 105/15 и 48/16).
- 47) Правилник о норми часова непосредног рада са ученицима наставника, стручних сарадника и васпитача у основној школи („Сл.гласник РС-Просветни гласник“ бр.2/92 и 2/00).
- 48) Правилник о Општинском савету родитеља („Сл.гласник РС“ бр.72/18).
- 49) Правилник о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности основне школе („Сл.гласник РСПросветни гласник“ бр.5/19 и 16/20).
- 50) Правилник о ближим условима организовања целодневне наставе и продуженог боравка („Сл.гласник РС“ бр.77/14).
- 51) Правилник о посебном програму образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 85/2021).
- 52) Правилник о ближим условима за остваривање и начин осигурања квалитета и вредновања наставе код куће за ученике основне школе („Сл. гласник РС“, бр. 109/2020).
- 53) Правилник о ближим условима за остваривање и начин осигурања квалитета и вредновање наставе на даљину у основној школи („Сл. гласник РС“, бр. 109/2020),
- 54) Правилник о допунама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Сл.гласник РС“ број 70/17),
- 55) Правилник о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручног сарадника („Сл.гласник РС“ број 109 од 19.новембра 2021.),

ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА СУ:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка celovитом развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за celovити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 13) развијање позитивних људских вредности;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ УТЕМЕЉЕН ЈЕ НА НАЧЕЛИМА:

- усмерености на процесе и исходе учења;
- заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
- уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
- хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
- поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
- заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
- уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
- развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;
- коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
- уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

ПРОГРАМИ ОРИЈЕНТИСАНИ НА ИСХОДЕ И ПРОЦЕС УЧЕЊА

Програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања и потребама и могућностима ученика другог разреда. Усмерени су на процес и исходе учења, а не на саме садржаје који сада имају другачију функцију и значај. Садржаји нису циљ сами по себи, већ су у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционално знање ученика тако да показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног наставног предмета. Овако конципирани програми подразумевају да оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних.

Прегледом исхода који су дати у оквиру одређених програма наставе и учења уочава се како се постављају темељи развоја кључних и општих међупредметних компетенција које желимо да ученици имају на крају основног образовања. Усмеравању образовања ка развијању компетенција доприноси и пројектна настава као облик образовно-васпитног рада. Пројектна настава се више фокусира на остваривање образовних стандарда и исхода и прати друштвене промене својом усмереношћу на развијање знања и способности ученика кроз активности планирања, истраживања и тимског рада у оквиру предметног и међупредметног повезивања садржаја. Поред тога, једна од битних особина савременог приступа пројектном раду у настави односи се на коришћење ИКТ у пројектним активностима што обезбеђује ефикасније учење и развијање знања, али и развијање понашања правилног и безбедног коришћења рачунара и интернета.

На путу остваривања циља и исхода кључна је улога наставника који добија значајан простор за слободу избора и повезивање садржаја; метода, поступака и техника наставе и учења и активности ученика. Оријентација на процес учења и исходе брига је не само о резултатима, већ и начину на који се учи, односно како се гради и повезује знање у смислене целине, како се развија мрежа појмова и повезује знање са практичном применом.

Програми наставе и учења су наставницима полазна основа и педагошко полазиште за развијање образовно-васпитне праксе: за планирање годишњих и оперативних планова, непосредну припрему за рад као и оквир за преиспитивање праксе развијања планова, остваривања и праћења и вредновања наставе и учења кроз сопствена промишљања, разговор са колегама итд.

Образовно-васпитна пракса је сложена, променљива и не може се до краја и детаљно унапред предвидети. Одвија се кроз динамичну спрегу међусобних односа и различитих активности у социјалном и физичком окружењу, у јединственом контексту конкретног одељења, конкретне школе и конкретне локалне заједнице. Зато, уместо израза реализовати програм, боље је рећи да се на основу датих програма планира и остварује настава и учење које одговара конкретним потребама одељења.

НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ

Основно образовање и васпитање остварује се на основу Школског програма.

Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно другог законског заступника у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика.

Школски програм се доноси у складу са Законом.

Школски програм основне школе доноси се на основу плана и програма наставе и учења основног образовања и васпитања и израђује се у складу са Националним оквиром образовања и васпитања.

Школским програмом, обезбеђује се остваривање принципа, циљева и стандарда постигнућа, према потребама ученика и родитеља, односно старатеља и локалне заједнице.

Школски програм доноси Школски одбор, по правилу, на период од четири године.

Језик на коме се остварује Школски програм је српски језик.

План наставе и учења основног образовања и васпитања

ПРВИ РАЗРЕД

Фонд часова за **први** разред и предмете

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Свет око нас	2	72
5.	Ликовна култура	1	36
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
8.	Дигитални свет	1	36
Укупно : А		20-22*	720-792*
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ		
1.	Верска настава - православни катихизис/ Грађанско васпитање	1	36
2.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе*	2	72
	Укупно : Б	1-3*	36-108*
	Укупно : А+Б	21-23*	756-828*

*Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере обај програм, али није у обавези.

Облици образовно – васпитног рада којима се остварују обавезни предмети и изборни програми

	ОБЛИК ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Редовна настава	20-23*	756-828*
2.	Допунска настава	1	36
	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Час одељењског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности**	1	36
3.	Екскурзија	1 дан годишње	

** Школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта.

Програми обавезних предмета за **први** разред, са начинима и поступцима за њихово остваривање

од школске 2022/23-2025/26. године

СРПСКИ ЈЕЗИК, први разред
ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 180

Циљ: Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; дасе оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији :	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	СТАНДАРДИ			МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ Предмет/област/наставна тема/
				Основн и ниво	Средњ и ниво	Напред ни ниво	
-разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; -влада основном техником читања и писања ћириличног текста; -разуме оно што прочита; -активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; -препозна песму, причу и	ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ	Глас и слово;штампана и писана слова ћириличног писма. Речи и реченице као говорне и писане целине. Текстови засићени словима која се обрађују Све врсте текстова који су написани штампаним или писаним словима. Језичке игре. Аналитичко-синтетичка вежбања; лексичка и	Стваралачка Разговор Текстурална Аналитичко - синтетичка метода Метода читања Метода писања Стваралачка Разговор Графички	1CJ.1.2.2. 1CJ.1.3.1. 1CJ.1.3.2. 1CJ.0.1.3. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.2. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.3.5.	1CJ.2.2.1. 1CJ.2.3.6. 1CJ.2.3.7. 1CJ.2.2.3.	1CJ.3.2.1. 1CJ.3.3.5.	<u>Математика:</u> Геометрија/ Линије/ Линија и област <u>Ликовна култура:</u> Обликовање/Линије и облици око нас <u>Свет око нас:</u> Непосредно окружење/Породични дом школа/ Ја и други

драмски текст; -разликује слово, реч и реченицу; -гласно чита, правилно и са разумевањем; -тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног;		синтаксичка вежбања; моторичке вежбе. Писање (преписивање, самостално писање и диктат). Читање (шчитавање / глобално читање, гласно и тихо читање); питања којима се проверава разумевање прочитаног. Изговор и писање гласова (нпр. ђ, ћ; џ, ч; ј, љ).	радови Текстуална				<u>Час одељенског старешине:</u> Адаптација на школу и социјална интеграција Подстицање договора и сарадње
-одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; -уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; -изрази своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу; -слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања; - препозна загонетку и разуме њено значење; -препозна басну и разуме њено значење; -препозна песму, причу и драмски текст	КЊИЖЕВНО СТ	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија Народна песма, Ја сам чудо видео Јован Јовановић Змај, Зимска песма Војислав Илић, Пролетња зора / Воја Царић, Пролеће / Мира Алечковић, Ветар сејач Десанка Максимовић, Првак; Хвалисави зечеви / У гостима Ливадско звонце Гвидо Тартаља, - Мрави Бранко Ћопић, Јежева кућица (читање у наставцима) Душан Радовић, Јесења песма / Срећна Нова година Љубивоје Ршумовић, Ау што је школа згодна; Дете Стеван Раичковић, Цртанка / Бранислав Лазаревић, Сликар Перо Зубац, Добар друг ти вреди више Драгомир Ћорђевић-Није лако	монолошка - дијалошка - текст метода - дискусија - посматрања - илустративна - писаних радова - практичних активности - истраживачка - интерактивна - стваралачка - партиципативна	1CJ.0.1.1 1CJ.0.1.2 1CJ.0.1.3. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.5.2 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4.	1CJ.2.2.1 1CJ.2.3.6 1CJ.2.3.7 1CJ.2.5.2.. 1CJ.2.5.3. 1CJ.2.5.4.	1CJ.3.5.1 1CJ.3.3.5.	<u>Свет око нас:</u> Непосредно окружење/Ја и други/Ја и други Породични дом школа/ Ја и други <u>Ликовна култура:</u> Обликовање/Линије и облици око нас Споразумевање/Споразумевање <u>Слободне активности:</u> драмско-рецитаторске активности, Литерарне активности, Ликовне активности, Хор и ритмика <u>Музичка култура:</u> Слушање

		бити дете Проза Народна прича, Свети Сава и ђаци, Голуб и пчела Народна басна, Лисица и гавран Доситеј Обрадовић, Два јарца; Две козе Лав Николајевич Толстој, Два друга Драган Лукић, Јоца вози тролејбус / Игор Коларов, Дум-дум Оливер и његов бубањ Ђуро Дамјановић, Дан кад је јутро било слово / Весна Ђоровић Бутрић, Ноћни ћошак Избор из народних и ауторских загонетки (Десанка Максимовић, Загонетке лаке за прваке ђаке, Загонетке Григора Витеза и Бране Цветковића) Драмски текстови Гвидо Тартаља, Зна он унапред Душан Радовић, Тужибаба Александар Поповић, Неће увек да буде први Бора Ољачић, Први дан у школи Популарни и информативни текстови Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за					музике: <i>Добродошлиц а ђаку прваку/ Јесења чаролија/Распевани снешко/Летња регата/Празнична панорама</i> Извођење музике: <i>Распевани снешко/Летња регата/Празнична панорама</i> Музичко стваралаштво: <i>Празнична панорама</i> <u>Час одељенског старешине:</u> Развијање и његовање људских вредности Еколошка сазнања и чување природе Сарадња одељењских заједница
--	--	---	--	--	--	--	---

		децу ДОМАЋА ЛЕКТИРА Јован Јовановић Змај, Песме за децу (избор) Избор из басни и сликовница за децу Књижевни појмови: песма; прича; догађај; место и време збивања; драмски текст за децу; шаљива песма;басна; загонетка.					
-правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским знаком на крају; -правилно употреби велико слово; примењује основна правописна правила; -пише читко и уредно; -писмено одговара на постављена питања; -спаја више реченица у краћу целину; -пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила;	ЈЕЗИК Граматика, правопис и ортоепија	Реченица; реч , слово. Улога гласа/слова у разликовању значења изговорене, односно написане речи. Реченице као обавештење, питање и заповест. Велико слово Правилно потписивање(име , презиме). Тачка на крају реченице .	Аналитичко синтетичка метода, Метода читања, Метода писања, Стваралачка, Разговор, Графички радови, Текстуална	1CJ.0.1.3. 1CJ.1.3.3.			<u>Ликовна култура:</u> Споразумевање/ <i>Споразумевање</i> <u>Час одељенског</u> <u>старешине:</u> Стварање и развијање радник навика

-учтиво учествује у вођеном и слободном разговору; -обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; -усмено препричава; усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; усмено описује ствари из непосредног окружења; -бира и користи одговарајуће речи у говору; на правилан начин користи нове речи у свакодневном говору; -напапет говори краће књижевне текстове; -учествује у сценском извођењу текста; -пажљиво и културно слуша саговорнике;	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА <i>Говорење</i>	Вођени и слободни разговор. Усмена порука. Причање, препричавање и описивање. Казивање књижевног текста. Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација. Сценско извођење Богађење речника: лексичке и синтаксичке вежбе. Разговорне, ситуационе и језичке игре.	монолошка - дијалoшка - текст метода - дискусија - посматрања - илустративна радова - писаних практичних активности - истраживачка интерактивна - стваралачка - партиципативна	1CJ.0.1.1. 1CJ.0.1.2. 1CJ.0.1.3. 1CJ.1.3.1. 1CJ.1.5.3.	1CJ.2.2.1 1CJ.2.3.7 1CJ.2.5.2..	1CJ.3.5.1 1CJ.3.3.5	<u>Ликовна култура:</u> Споразумевање/ Споразумевање <u>Слободне активности:</u> <i>драмско-рецитаторске активности, Литерарне активности, Ликовне активности, Хор и ритмика,</i> <u>Час одељенског старешине:</u> Еколошка сазнања и чување природе Стварање и развијање радник навика Здравствено васпитање: <i>Како сам дошао на свет</i>
	<i>Слушање</i>	Стварне и симулиране ситуације. Слушна порука. Аудио-визуелни записи. Игре за развијање слушне пажње.					
	<i>Писање</i>	Питања о сопственом искуству, бићима, предметима, појавама, сликама, о књижевном и некњижевном тексту. Писана порука. Краћа текстуална целин Реченице / кратак текст погодан за диктирање.					
	<i>Читање</i>	Књижевни текстови. Текстови са практичном наменом: позивница, упутство, списак за куповину и др. Нелинеарни текстови: текст у табели, распоред часова,					

		стрип, улазница и др. Информативни текстови					
--	--	--	--	--	--	--	--

Основни ниво : 1CJ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике 1CJ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања 1CJ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „певушења“ или „скандирања“ 1CJ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице 1CJ.1.3.2. уме да се потпише 1CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком 1CJ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена , назива места (једночланих), назива школе 1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре 1CJ.1.5.2 препознаје књижевне врсте (бајку и басну) 1CJ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту 1CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту	Средњи ниво: 1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије 1CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст 1CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст 1CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песни 1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација, одређује след догађаја у тексту 1CJ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине – пословице , загонетке, брзалице) 1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту	Напредни ниво: 1CJ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста 1CJ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст) 1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст
---	--	---

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
1.	Почетно читање и писање	90	45	34	11
2.	Књижевност	45	35	7	3
3.	Језик	10	6	3	1
4.	Језичка култура	35	15	18	2
Укупан		180			

број часова			101	62	17
----------------	--	--	-----	----	----

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Сечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи сечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК, први разред

Годишњи фонд часова : 72

Циљ: Ученик треба да се оспособи за основну усмену комуникацију и стекне позитиван однос према енглеском језику и култури усвајањем функционалних знања о језичком систему и развијањем стратегија учења страног језика. На тај начин ученик развија свест о сопственом језику и културном наслеђу.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА Комуникативна функција	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
-Поздрави и отпоздрави, користећи једноставна језичка средства;	ПОЗДРАВЉАЊЕ	Hi. Hello. Good morning. Bye... (Формално и неформално поздрављање, правила учтивости.)	Вербалном и демонстративном методом кроз фронтални, индивидуални, тимски и рад у пару.
-Представи себе и другог; -Разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговори на њих;	ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБА И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА	My name is Maria. What is your name? This is my friend ... (Учтиви начини представљања и упознавања.)	Демонстративном, монолошком и дијалошком методом кроз фронтални, индивидуални, тимски и рад у пару.
-Разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; -Даје кратка упутства и налоге и рагује на њих;	РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ УПУТСТАВА И НАЛОГА	Listen to me! Look at me! Sit down. Stand up..... (Кроз дечије песмице и учтиве заповести, вербално и невербално реаговање на упутства.)	Вербалном и демонстративном методом кроз фронтални, индивидуални, тимски и рад у пару уз слушање песмица и кратких дијалога.
-Разуме позив и реагује на њега; -Упути позив на заједничку активност;	ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ	Let`s play! Come and play with me! Come to my birthday party... (Прикладно прихватање или одбијање позива за игру, на рођенданску прославу и слично.)	Кроз игру, песму, глуму, дијалог употребом фронталног, тимског и рада у пару.
-Разуме кратке и једноставне молбе и реагије на њих; -Упути кратке и једноставне молбе; -Искаже и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин	ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА	Can I have an apple, please? Yes, here you are. Thank you. I am sorry... (На учтив начин упутити молбу, изразити захвалност и извињење.)	Демонстративном, монолошком и дијалошком методом кроз фронтални, индивидуални, тимски и рад у пару.

-Разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; -Упути једноставне честитке;	ЧЕСТИТ АЊЕ	Happy birthday to you! Merry Christmas! Happy New yer! Happy Easter! (Слушање кратких и једноставних израза, као и песмица у којима се честита празник, рођендан и слично.)	Вербалном и демонстративном методом кроз фронтални, индивидуални, тимски и рад у пару уз слушање песмица и кратких дијалога.
-Разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; -Опише жива бића, предмете и места једноставним језичким средствима;	ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА/НЕПРИ ПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА/НЕПО СЕДОВАЊА	This is a nice girl. I am a pupil. My school is big... (Прикладан и прецизан опис бића, предмета и места.)	Слушањем прикладних кратких прича и текстова кроз вербалну и демонстративну методу, фронталним, тимским и радом у пару.
-Разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања; -Изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима;	ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА/НЕДОПА ДАЊА	I like ice-cream. I don`t like fish. I love my friends... (Учтиво и прецизно изражавање допадања/недопадања хране, пића...)	Кроз игру, песму, глуму, дијалог употребом фронталног, тимског и рада у пару.
Међупредметна повезаност	српски језик, математика, свет око нас и веронаука.		

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Остали типови
1.	HELLO	7	4	3
2.	SCHOOL	8	4	4
3.	PETS	7	3	4
4.	TOYS	7	3	4
5.	PARTY	6	2	4
6.	WEATHER	9	4	5
7.	HOME	6	3	3

8.	HEALTH	7	3	4
9.	FOOD	6	3	3
10.	ANIMALS	9	4	5
Укупан број часова		72	33	39

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Сечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи сечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

МАТЕМАТИКА, први разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 180

Циљ: наставе и учења *математике* је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	СТАНДАРДИ			МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ Област/тема
				Основн и ниво	Средњ и ниво	Напре дни ниво	
-одреди међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло; -упореди предмете и бића по величини; -уочи и именује геометријске облике предмета из непосредне околине; -именује геометријска тела и фигуре; -групише предмете и бића са заједничким својством; -сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика;	ГЕОМЕТРИЈА <u>Положај, величина и облик предмета</u>	-Просторне релације: горе, доле, испод, изнад, испред, иза, између, лево, десно, напред, назад, нагоре, на доле, налево, надесно. -Геометријска тела: лопта, коцка, квадар, ваљак, пирамида и купа. -Геометријске фигуре: круг, правоугаоник, квадрат и троугао. -Величина предмета и бића. -Поређивање предмета по ширини, дебљини, дужини, висини.	Учење путем открића и решавања проблема, -Интерактивно учење, -Игра -вербална (моно-лошка, дијалошка) -метода демонстрације (приказивање, илустрација, цртежи) -Стваралачка, -Текстурална	1МА.1.2.1.	1МА.2.2.1.		Српски језик : /Почетно читање и писање/Добро дошли прваци Свет око нас: /Непосредно окружење/Сналажење у простору и времену Ликовна култура: /Односи у видном пољу/Облици Физичко васпитање:/Плес и ритмика/Ритмичке вежбе и народни плесови Моторичке вештине(Пузања, вишења, упори и пењања)Вишења, упори, пењања
-разликује: криву, праву, изломљену, затворену и отворену линију; -црта праву линију и дуж помоћу лењира;	<u>Линије</u>	-Права, крива и изломљена линија. -Затворена и отворена линија. -Тачка и линија. Дуж.	-Учење путем открића и решавања проблема, - Интерактивно учење, -Игра	1МА.1.2.1.	1МА.2.2.1.		Српски језик : /Почетно читање и писање/Добро дошли прваци Ликовна култура: /Односи у видном пољу/Облици Физичко васпитање:Ходање и трчање

- броји унапред и уназад и са прескоком; - прочита, запише, упореди и уреди бројеве прве стотине и прикаже их на бројевној правој; - користи редне бројеве; - разликује парне и непарне бројеве, одреди највећи и најмањи број, претходника и следбеника; - користи појмове: сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика; - сабира и одузима два једноцифрена броја не записујући поступак; - сабира и одузима до 100 без прелаза преко десетице; - растави број на сабирке и примени замену места и здруживање сабирака ради лакшег рачунања; - реши текстуални задатак са једном операцијом; - разликује новчане апоене до 100 динара и упореди њихову вредност; - уочи правило и одреди следећи члан започетог низа; - прочита и користи	БРОЈЕВИ <i>Природни бројеви до 100</i>	- Чита, пише и упоређује бројеве до 100 - Редни бројеви. - Сабирање и одузимање бројева у оквиру 20 и приказивање на бројевној правој. - Сабирање и одузимање бројева до 100 без прелаза преко десетице и приказивање на бројевној правој. - Својства сабирања. - Откривање непознатог броја у једнакостима с једном операцијом. - Динар, кованице и новчанице до 100 динара.	Игра - вербална (моно-лошка, дијалошка) - метода демонстрације (приказивање, илустрација, цртежи) - Стваралачка, - Текстурална	1МА.1.1. 1. 1МА.1.1. 4. 1МА.1.4. 1	1МА.2 .1.1. 1МА.2 .1.4. 1МА.2 .1.3.	1МА.3. 1.1. 1МА.3. 1.2.	<u>Српски језик: /Почетно читање и писање/ Учимо штампана слова, Учимо писана слова</u> Ликовна култура: /Споразумевање Физичко <u>васпитање: /Ходање и трчање/</u> /Плес и ритмика/ Ритмичке вежбе и народни плесови Моторичке вештине (Скакање и прескакање) Елементарне и штафетне игре
---	--	---	---	---	--	--	--

податке са једноставнијег стубичног и сликовног дијаграма или табеле;							
- измери дужину задатом, нестандартном јединицом мере; - преслика тачке и фигуре у квадратној мрежи на основу задатог упутства.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	-Мерење дужине нестандартним јединицама мере.	Практично смислено учење, Учење путем открића и решавања проблема, Интерактивно учење, Амбијетално учење Игра	1МА.1.4.1. 1МА.1.4.4.			<u>Српски језик:Језичка култура</u> <u>Физичко васпитање:/Физичка и здравствена култура/Елементарне и штафетне игре</u>

Основни ниво: 1МА.1.1.1. Зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправој 1МА.1.1.4. Уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом 1МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадра, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелнос, нормалност, припадност) 1МА.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица; 1МА.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама; 1МА.1.4.4.уме да чита једноставне графиконе, табеле и	Средњи ниво: 1МА.2.1.1. Уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројни систем МА.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза; 1МА.2.2.1. Уочава међусобне односе геометријских објеката у равни МА.2.1.4. рачуна вредност израза са највише две операције; 1МА.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама;	Напредни ниво: 1МА.3.1.1. Уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака 1МА.3.1.2.. Зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени
--	--	---

дијаграме		
-----------	--	--

	ОБЛАСТ/ НАСТАВНА ТЕМА	Број часова обраде	Остало	Укупан број часова
1.	ГЕОМЕТРИЈА/ Предмети у простору и односи међу њима	5	6	11
2.	ГЕОМЕТРИЈА/ Линије и област	4	6	10
3.	ГЕОМЕТРИЈА/ Класификација предмета према својствима	2	4	6
3.	БРОЈЕВИ/ Природни бројеви до 100	57	89	146
4.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	3	4	7
5.	СИСТЕМАТИЗАЦИЈА		2	
Укупан број часова		71	111	180

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Сечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним.Проверава

применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи , у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

СВЕТ ОКО НАС, први разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА : 72

Циљ наставе и учења предмета *свет око нас* јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	СТАНДАРДИ			МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ Област/тема
				Основ ни ниво	Сред њи ниво	Напред ни ниво	
-препозна и искаже радост, страх, тугу и бес уважавајући себе и друге; -правовремено и примерено ситуацији искаже своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет; -се понаша тако да уважава различитости својих вршњака и других људи;	НЕПОСРЕДНО ОКРУЖЕЊЕ <u>Ја и други</u>	-Основна осећања (радост, страх, туга и бес). -Основне животне потребе (дисање, храна, вода, спавање и потреба за тоалетом). -Сличности и разлике по полу, старости, способностима и интересовањима.	-вербална(моно- лошка , дијалошка) демонстрација (приказивање,илу страција,цртежи) -илустративна -Игра	1ПД.1. 5.2. 1ПД.1. 5.4.			<u>Српски језик</u> : Језичка култура / <i>Добро дошли прваци</i> Почетно читање и писање / <i>Учимо штампана и писана слова</i> <u>Ликовна култура</u> : Споразумевањ е <u>Физичко васпитање</u> : /Ходање и трчање <u>Музичка</u>

							<u>култура:</u> Слушање и извођење музике
-придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши; -сарађује са вршњацима у заједничким активностима;	<u>Породични дом,</u> <u>школа</u>	-Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи. -Права и обавезе чланова група. -Правила понашања појединаца и групе. -Празници: породични, школски.	Разговор Текстуална Игра Илустративна Амбијентална Решавање проблема	1ПД.1. 5.1 1ПД.1. 5.2. 1ПД.1. 5.3.	1ПД.2 .5.2.	1ПД.3.5 .1.	<u>Српски језик:</u> Језичка култура/Добро дошли прваци Почетно читање и писање/Учимо штампана и писана слова <u>Ликовна култура:</u> Споразумевање/; <i>Споразумевање</i> <u>Час одељенског старешине:</u> Подстицање договора и сарадње; Дечја права и подстицање за активну партиципацију у животу школе; Здравствено васпитање: <i>Како сам дошао на свет</i> <u>Музичка култура:</u>

							Слушање и извођење музике/Добродошлица <i>ђаку прваку ;Празнична панорама</i> <u>Верска настава:Обичаји</u> <u>Енглески</u> <u>језик:Честитање/Поздрављање-Породица и</u> <i>уже друштвено окружење</i> <u>Слободне активности:</u> <i>драмско-рецитаторске активности</i>
-одржава личну хигијену и адекватно се одева у циљу очувања здравља; -чува своју, школску и имовину других; прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава, земљотрес, пожар; -својим речима опише пример неке опасне ситуације из свог непосредног окружења; -примењује правила безбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са и без тротоара и преласка улице;	<u>Здравље и безбедност</u>	-Здрав начин живота: становање, одевање, исхрана, лична хигијена, рад, одмор. -Безбедно понашање у саобраћају на путу од куће до школе(кретање улицом са и без тротоара, прелажење преко улице, безбедно место за игру). -Опасне ситуације по живот, здравље и околину, превенција и правилно понашање (у дому и школској средини, саобраћају, током природних непогода).	Дијалошка Монолошка Кооперативна Амбијентална Истраживачка Илустративна	1ПД.1. 2.3. 1ПД.1. 4.2. 1ПД.1. 5.4.			<u>Физичко васпитање:</u> Здравствено васпитање: <i>Хигијена и здравље</i> <u>Ликовна култура:</u> Споразумевање/ Споразумевање <u>Српски језик:Почетно читање и писање</u> <i>/Учимо штампана и писана слова</i> <u>Музичка култура:</u> Слушање и извођење музике <u>Покренемо нашу децу</u>

-снађе се у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичних објеката; –одреди време својих активности помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра;	<u>Оријентација у простору и времену</u>	-Кретање и сналажење у простору у односу на просторне одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте. -Сналажење у времену у односу на временске одреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра.	Интерактивна Кооперативна Истраживачка Амбијентална Игра Илустративна	1ПД.1. 4.4			<u>Математика</u> Геометрија (Положај , величина и облик предмета) <i>Предмети у простору и односи међу њима</i> <u>Ликовна култура:</u> /Односи у видном пољу/Облици Бројеви : Природни бројеви до 100 <u>Физичко васпитање:</u> Ходање и трчање <u>Српски језик: Почетно читање и писање /</u> <i>Учимо штампана и писана слова</i> Књижевност/Ђачко доба,Деца су украс света
-посматрањем и опипавањем предмета одреди својства материјала: --тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво- глатко; -учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене;	<u>Човек ствара</u>	-Човек ради и ствара (материјали и средства зарад, производи људског рада). -Материјали за израду предмета (дрво, камен, метал, стакло...)и њихова својства	Интерактивна Кооперативна Истраживачка Стваралачка Амбијентална Игра Илустративна	1ПД.1. 3.4. 1ПД.1. 3.5 1ПД.1. 3.6			<u>Ликовна култура:Обликовање/</u> <i>Линије и облици око нас</i> <u>Слободне активности:</u> <i>Ликовне активности</i> <u>Српски језик: Почетно читање и писање /</u> <i>Учимо штампана и писана слова</i>
- разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења; - препознаје облике појављивања воде у	<u>Разноврсност природе</u>	-Сунчева светлост и топлота. Основна својства ваздуха -Облици појављивања воде -Основна својства воде Изглед земљишта у	Монолошка, Дијалозна Интерактивна Кооперативна Истраживачка Амбијентална	1ПД.1. 1.1. 1ПД.1. 1.2. 1ПД.1. 1.4.	1ПД.2 .1.2	1ПД.3.1 .1	<u>Српски језик: Почетно читање и писање /</u> <i>Учимо штампана и писана слова</i> Књижевност(поезија,п роза,драмски

непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера; - препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина; - идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа; - уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег изгледа; - препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у његовом свакодневном животу; - препознаје улогу чула вида, слуха, мириса, укуса и додира у његовом свакодневном функционисању и сазнавању окружења; - штеди воду и одлаже отпад на предвиђена места; - се понаша тако да не угрожава биљке и животиње у непосредном окружењу; повезује резултате учења и рада са уложеним трудом.		-Основна својства земљишта -Карактеристичне биљке и животиње у непосредном окружењу. -Изглед и делови тела биљака. Изглед и делови тела животиња на примерима сисара, птица, риба, инсеката. -Човеково тело—делови тела и чула (-Значај воде, ваздуха, земљишта, сунчеве светлости и топлоте за живот биљака, животиња/човека. -Одговоран однос човека према животној средини (штедња воде, одлагање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама).	Илустративна	1ПД.1. 1.5. 1ПД.1. 1.6. 1ПД.1. 2.3. 1ПД.1. 3.1			текстови)/<i>Ђачко доба, У свету постоји једно царство, Буђење пролећа</i> <u>Ликовна култура:</u>Ликовна култура и окружење/ Простор Обликовање/ Обликовање Споразумевање/Спора зумевање <u>Математика:</u> Геометрија: Положај ,величина и облик предмета/Предмети у простору и односи међу њима <u>Час одељенског старешине:</u> Еколошка сазнања и чување природе
---	--	---	--------------	--	--	--	--

Опис стандарда:**Основни ниво:**

1ПД.1.1.1. прави разлику између природе и производа људског рада
1ПД.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу
1ПД.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума:
изгледу, начину исхране, кретања и размножавања
1ПД.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића
1ПД.1.1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима
1ПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе
1ПД.1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха и земљишта
1ПД.1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност
1ПД.1.3.5. зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу
1ПД.1.3.6. зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха
1ПД.1.4.2. зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти
1ПД.1.4.4. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век
1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови
1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу
1ПД.1.5.3. зна које људске делатности постоје и њихову улогу
1ПД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите

Средњи ниво:

1ПД.2.1.2. зна основне разлике између биљака, животиња и људи
1ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама

Напредни ниво:

1ПД.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима
1ПД.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима

РЕДНИ БРОЈ	НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ОСТАЛО	УКУПНО
1.	Други и ја	13	4	1	18
2.	Оријентација у простору и времену	4	4	1	9
3.	Човек ствара	4	2	1	7
4.	Разноврсност природе	22	15	1	38
	УКУПНО	43	25	4	72

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ЛИКОВНА КУЛТУРА, први разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36

Циљ наставе и учења предмета *ликовна култура* је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ
опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; -пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења; -црта на различитим подлогама и форматима папира; -користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; -обликује једноставне фигуре од меког материјала;	ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ	-Простор. Отворени и затворени простор, природа и простор који је човек обликовао. Карактеристичне визуелне одлике по којима се препознаје врста простора. Значај чувања споменика или значајних објеката у најближем окружењу. Значај уређења простора у коме ученик борави. -Уметничка занимања и продукти. -Установе културе -Правила понашања и облачења у различитим установама културе, договорена правила понашања.	Показивање Самостални ученички рад Цртање Интерактивна Разговор	<u>Свет око нас:</u> Непосредно окружење/Ја и други/Човек ствара <u>Час одељенског старешине:</u> Подстицање договора и сарадње; <u>Математика:</u> Геометрија:Линије/Линија и област <u>Слободне активности:</u> <i>Спортске активности драмско-рецитаторске активности Хор и ритмика</i>

-повеже одабрану установу културе са њеном наменом; -поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе				
описује, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; -одреди, самостално и у сарадњи са другима, положај облика у простору и у равни; -црта на различитим подлогама и форматима папира;	ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ	- Облици. Облици из природе, облици које је створио човек, правилни и неправилни облици. Својства облика - Положај облика у простору и у равни - Кретање. -Смер кретања Безбедност усаобраћају -Светлост и сенка. -Природни и вештачки извори осветљења. Промена осветљености у току дана. -Изглед облика и сенке у зависности од осветљења.	Показивање Самостални ученички рад Цртање Интерактивна Разговор	<u>Математика:</u> Геометрија:Положај, величина и облик предмета/Предмети у простору и односи међу њима <u>Линије/Линија и област Свет око нас: Непосредно окружење:</u> <i>Сналажење у простору и времену</i> <u>Српски језик: Почетно читање и писање:</u> <i>Учимо штампана и писана слова</i> <u>Музичка култура:Слушање музике/Добродошлица ђаку прваку</u>
-преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену; -одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; -обликује једноставне	ОБЛИКОВАЊЕ	- Материјал и прибор. Поступци правилног и безбедног руковања и одржавања материјала, прибора и радне површине, значај одржавања хигијене и безбедног руковања прибором. - Обликовање скулптуре. - Обликовање цртежа. Врсте . Изражајна својства линија у односу на материјал и прибор. - Обликовање слике. - Преобликовање материјал	Показивање Самостални ученички рад- обликовање, вајање Интерактивна Разговор	<u>Свет око нас: Непосредно окружење /Човек ствара</u> <u>Српски језик: Почетно читање и писање:</u> <i>Учимо штампана и писана слова</i> Језичка култура: <i>Бачко доба</i> Књижевност, <i>Деца су украс света, У свету постоји једно царство, Буђење пролећа, Моја кућица-Моја слободица, Познате личности</i>

фигуре од меког материјала; -користи материјал и прибор у складу са инструкцијама;		-Различите информације као мотивација за стваралачки рад (машта и стварни догађаји; приче, песме и текстови из књига и часописа за децу и уџбеника, уметничка дела).		<u>Музичка култура:</u> Извођење музике/Певање и свирање
-изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука; -изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; - црта на различитим подлогама и форматима папира;	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	-Читање визуелних информација. - Илустрација.Стрип. Цртани и анимирани филм -Знак. Графички знак (ноте, слова и цифре), гестовни и звучни знак. Лепо писање. Украсна слова. -Традиција. Празници и украшавање. -Невербално изражавање. Пантомима, игре, перформанс.	Показивање Самостални ученички рад Цртање Интерактивна Разговор	<u>Српски језик:</u> Књижевност/ Учимо штампана и писана слова <u>Слободне активности:</u> драмско-рецитаторске активности <u>Математика:</u> Бројеви/Природни бројеви до 100 <u>Слободне активности:</u> драмско-рецитаторске активности <u>Енглески језик:</u> Честитање/Обичаји и традиција, фолклор, прославе (рођендани, празници)

	ТЕМА/НАСТАВНА ОБЛАСТ	Број часова обраде	Остало	Укупан број часова
1.	ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ/ ОБЛИЦИ	9	6	15
2.	ОБЛИКОВАЊЕ/ ЛИНИЈЕ И ОБЛИЦИ ОКО НАС	7	3	10
3.	СПОРАЗУМЕВАЊЕ/ СПОРАЗУМЕВАЊЕ		7	7
4.	ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ/		4	4

	ПРОСТОР			
Укупан број часова		16	20	36

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

МУЗИЧКА КУЛТУРА, први разред**ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36**

Циљ учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ
-објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; -разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор/један певач/група певача; оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе; -препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу; -повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела; -поштује договорена правила понашања при слухању музике; -користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука;	Слушање музике	Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук-лик, музика-радња. Композиције које илуструју различита осећања, боје људског гласа и инструмената. Звук и тон (извори). Звуци тела Звуци из природе и окружења. Звучни знак (школско звоно, аутомобилска сирена...) Тон: боја, трајање, јачина, висина, Тишина и одсуство звука. Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе, свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...) Музичка прича. Карактер дела и елементи музичке изражајности (условљеност). Музички бонтон. Музика и здравље. Носиоци звука (це-де плејер, ем пе 3 плејер, рачунар...).	Практично смислена Слушање Певање Интерактивна Разговор	<u>Српски језик:</u> <i>Почетно читање и писање; Језичка култура</i> <u>Ликовна култура/Ликовна култура и оружење/Простор Споразумевање/Спора зумевање</u> <u>Свет око нас:</u> Ја и други/ Ја и други <u>Слободне активности:</u> <i>Саобраћајне активности; Драмско-рецитаторске активности Ликовне активности Хор и ритмика Час одељенаког старешине: Сарадња</i>

				<i>одељењских заједница</i>
-изговара у ритму уз покрет бројалице; -пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; -пева по слуху уз покрет народне песме,музичке игре; -примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; -свира по слуху звучне ономатопеје и илустрације,ритмичку пратњу уз бројалице и песме,једноставне аранжмане,свирачке деонице у музичким играма; -повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама,ритам са графичким приказом; -објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења;	Извођење музике	Изговор бројалице у ритму уз разне покрете Звучне ономатопеје и илустрације. Држање тела и дисање-правилан начин певања. Правилна дикција-изговарање брзалица и бројалица. Певање песама по слуху Певање песама уз покрет-песме уз игру и народне песме. Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (до-зелено,ре-браон,ми-жуто,фа-плаво,сол-црвено). Дечји ритмички инструменти и начин свирања на њима. Свирање по слуху пратње уз бројалице и песме-пулс,ритам,груписање удара. Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима-песма уз игру,дидактичке игре,музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Свирање графички представљеног ритма. Музички бонтон.	Практично смислена Слушање Певање Интерактивна Разговор	<u>Слободне активности:</u><i>Саобраћајн е активности;</i> <i>Драмско-рецитаторске активности</i> <i>Ликовне активности</i> <i>Хор и ритмика</i>
-учествује у школским приредбама и манифестацијама; -направи дечје музичке инструменте; -ствара звучне ефекте,покрете уз музику,мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука,ритмичку пратњу за бројалице,песме и музичке игре помоћу различитих извора звука,музичко питање и одговор на ритмичким удараљкама,једноставну	Музичко стварала штво	Израда дечјих музичких инструмената од различитих материјала. Стварање звукова из непосредне околине; Креирање сопствених покрета уз стварање звучних ефеката и једноставне ритмичке пратње Бројалице,песме и музичке игре. Стварање мањих ритмичких целина на основу музичког искуства-изговором у ритму,различитим покретима,предметима и дечјим музичким инструментима. Стварање музичких питања и одговора на дечјим	Практично смислена Слушање Певање Интерактивна Разговор	<u>Ликовна култура:</u>Обликовање/ <i>Линије и облици око нас</i> <u>Свет око нас:</u> Човек ствара/ Човек ствара <u>Слободне активности:</u> <i>Драмско-рецитаторске активности</i> <i>Ликовне активности</i> <i>Хор и ритмика</i>

мелодију на краћи задати текст; -изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај.		ритмичким инструментима у дијалогу. Свирање једноставне мелодије и краћи текст. Бирање познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација за стварање звучне приче-праћење литерарног текста.		
--	--	--	--	--

Редни број наставне области	Назив наставне области	Број часова		
		за обраду	за друге типове	укупно
1.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	31	5	36
2.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ – ПЕВАЊЕ И СВИРАЊЕ	31	5	36
3.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	13	3	16
Укупно		31	5	36

* Напомена: Часови музичке културе састављени су тако да на сваком часу комбинујемо садржаје различитих наставних области (тема)

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
Компетнција за целоживотно учење Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом. Компетенција сарадња Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ДИГИТАЛНИ СВЕТ, први разред
ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36

Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
– препозна дигиталне уређаје из окружења и именује неке од њих; – наведе неке од животних ситуација у којима дигитални уређаји олакшавају обављање послова; – упореди начине рада и живота људи пре и после појаве дигиталних уређаја; – упореди начине креативног изражавања са дигиталним уређајима и без њих; – користи дигиталне уџбенике за учење (самостално и/или	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	Различит изглед дигиталних уређаја. Дигитални уређаји у различитим занимањима. Учење уз помоћ дигиталних уџбеника. Креативно изражавање са дигиталним уређајима и без њих. Комуникација посредством дигиталних уређаја. Дигитални уређај и паметни дигитални уређај. Коришћење дигиталних уређаја за повећање прилика за учење и стицање искуства ученика у области	Наведене исходе могуће је остварити са различитим нивоима расположивости дигиталних уређаја намењених за коришћење од стране ученика, укључујући и могућност да само наставник располаже дигиталним уређајем. Уколико наставник има на располагању одговарајуће дигиталне уређаје (рачунаре, таблете, мобилне телефоне, роботе и друге физичке дигиталне уређаје...), ученици треба да их користе на начин који директно доприноси остваривања дефинисаних исхода учења. Вероватно је да

уз помоћ наставника); – упореди дигитални и папирни уџбеник;		науке, културе и уметности.	ученици имају искуства са коришћењем дигиталних уређаја. Од изузетног је значаја да та искуства наставник увиди и уважи. Ученици могу бити вешти корисници технологије, али то не значи да су и компетентни у овој области. У том смислу, наставник има слободу да наставу организује у складу са техничким могућностима, предзнањима и потребама својих ученика
– упореди традиционалне видове комуникације са комуникацијом посредством дигиталних уређаја; – наведе неке од карактеристика „паметног“ дигиталног уређаја; – наведе на који начин дигитални уређаји могу да допринесу упознавању културне баштине; – наведе основна правила за коришћење дигиталних уређаја како не би угрозио здравље; – наведе неке од здравствених ризика везаних за прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја; – доведе у везу начин одлагања електронског отпада са загађењем животне средине; – наброји основне податке о личности; – објасни зашто саопштавање података о личности	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	Дигитални уређај и наше здравље (вид, положај тела, време пред екраном, дигитални уређај као отпад). Подаци о личности и њихова заштита при комуникацији помоћу дигиталних уређаја. Помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. Одговорно руковање дигиталним уређајем (мере физичке заштите, коришћење лозинке).	
	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	Разлагање проблема на мање целине. Осмишљавање корака који воде до решења једноставног проблема. Тумачење постојећих и креирање алгоритама изражених симболима.	

представља ризично понашање при комуникацији помоћу дигиталних уређаја; – именује особе или институције којима се треба обратити за помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; – наведе основне препоруке за руковање дигиталним уређајем на одговоран начин (примена мера физичке заштите) и објасни зашто је важно примењивати их; – анализира једноставан познати поступак/активност и предлаже кораке за његово спровођење; – протумачи симболе познатог/договореног значења и спроведе поступак описан њима; – уочи и исправи грешку у симболима израженом		Уочавање и исправљање грешака у алгоритму. Тумачење понашања дигиталног уређаја у односу на приказани алгоритам.	
---	--	--	--

упутству (алгоритму), провери ваљаност свог решења и по потреби га поправи (самостално или сараднички); – доведе у везу алгоритам и понашање дигиталног уређаја.			
---	--	--	--

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ, први разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 108

Циљ наставе и учења предмета *физичко и здравствено васпитање* је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	МЕЂУПРЕДМЕТ НА ПОВЕЗАНОСТ
-примени једноставне вежбе обликовања - правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања -разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело; -римењује правилну технику дисања приликом вежбања; -користи основну терминологију вежбања;	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације.	метода вербалне комуникације -демонстративна метода - метода практичног вежбања: синтетичка, аналитичка -игра као метод	<u>Слободне активности:</u> <i>Спортске активности</i>

-комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу; -Одржава равнотежу у различитим кретањима; -поштује правила понашања на просторима за вежбање; -поштује мере безбедности током вежбања; -одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; -поштује правила игре; поштује правила понашања на просторима за вежбање; -поштује мере безбедности током вежбања; -поштује правила игре; -разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело; -римењује правилну технику дисања приликом вежбања;	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ <u>Ходање и трчање</u>	Ходање: -кратким корацима, -дугим корацима, -у различитом ритму, -ходање са реквизитом, -ходање са променом, правца и смера. Техника трчања: -трчање преко препрека, -трчање са променом правца и смера, -брзо трчање 20 m са стартом из различитих почетних положаја, -игре са коришћењем научених облика ходања и трчања.	-метода вербалне комуникације -демонстративна метода - метода практичног вежбања: синтетичка, аналитичка -игра као метод - такмичарска метода	<u>Математика:Мерење и мере</u> <u>Геометрија/Положај, величина и облик предмета</u> <u>Свет око нас:</u> /Непосредно окружење/Сналажење у простору и времену <u>Ликовна култура:</u> Односи у видном пољу/Облици
	Скакања и прескакања	Поскоци у месту. Поскоци у кретању. Скакања удаљ. Скакања увис. Прескакање дуге вијаче. Вежбе скакања и прескакања упором рукама. Игре уз коришћење различитих облика скакања и прескакања.	метода вербалне комуникације -демонстративна метода - метода практичног вежбања: синтетичка, аналитичка -игра као метод - такмичарска метода	<u>Слободне активности:</u> <i>Спортске активности</i> <u>Музичка култура:</u> Извођење музике/Јесења чаролија;Пролећни плес/Летња регата
	Бацања и хватања	Бацање лоптице из места у даљину и у циљ. Бацање лоптице из кретања. Бацање лопте увис. Вођење лопте. Додавање лопте. Игре са вођењем, додавањем	метода вербалне комуникације -демонстративна метода - метода практичног вежбања: синтетичка,	<u>Слободне активности:</u> <i>Спортске активности</i> <u>Математика:</u> Геометрија/Положај, величина и облик

		лопти гађањем у циљ	аналитичка -игра као метод - такмичарска метода	<u>предмета</u>
	Пузања, вишења, упори и пењања	Пузања на тлу. Пењања. Провлачења. Вис лежећи опружено. Помицања улево и удесно у вису лежећем и вису слободном. Упори.	метода вербалне комуникације -демонстративна метода - метода практичног вежбања: синтетичка, аналитичка -игра као метод - такмичарска метода	<u>Ликовна култура:</u> Односи у видном пољу/Облици <u>Математика:</u> Геометрија/Полож ај, величина и облик предмета
	Вежбе на тлу	Основни садржаји Основни ставови и положаји. Поваљка на леђима. Став на лопатицама (свећа). Колут напред из чучња у чучањ. Поваљка на стомаку. Састав од научених елемената. Игре са усвојеним вежбама. Проширени садржаји Колут назад из чучња у чучањ, низ косу површину. Одељењско такмичење са задатом комбинацијом вежби.	метода вербалне комуникације -демонстративна метода - метода практичног вежбања: синтетичка, аналитичка -игра као метод - такмичарска метода	<u>Слободне активности:</u> <i>Спортске активности</i>
	Вежбе равнотеже	Ходање по линији.	-метода вербалне	<u>Математика:</u>

		Ходање по шведској клупи. Лагано трчање на шведској клупи или ниској греди. Кратак састав на линији обележеној на тлу, шведској клупи и ниској греди.	комуникације -демонстративна метода - метода практичног вежбања: синтетичка, аналитичка -игра као метод - такмичарска метода	Геометрија: Линије/Линија и област
-одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; -поштује правила игре; -одржава равнотежу у различитим кретањима;	Вежбе са реквизитима	Вежбе обликовања са реквизитима. Трчања, поскоци и скокови уз коришћење реквизита. Дизање и ношење предмета и реквизита на различите начине. Елементарне игре са реквизитима. Игре са ластишом.	метода вербалне комуникације -демонстративна метода - метода практичног вежбања: синтетичка, аналитичка -игра као метод - такмичарска метода	<u>Ликовна култура:</u> Обликовање/Линиј е и облици око нас
-изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; -игра дечји и народни плес; правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу; -одржава равнотежу у различитим кретањима; разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело;	Плес и Ритмика	Ходање и трчање са променом ритма, темпа и динамике уз плесак и уз музичку пратњу. Галоп напред. Дечји поскок. Њихање и кружење вијачом или траком. Суножни скокови кроз вијачу са обртањем напред. Народно коло по избору.	-метода вербалне комуникације -демонстративна метода - метода практичног вежбања: синтетичка, аналитичка -игра као метод	<u>Музичка култура:</u> Слушање и извођење музике/Јесења чаролија ;Распевани снешко;Пролећни плес <u>Слободне активности:</u> <i>Драмско-рецитаторске активности;Хор и ритмика</i>
-поштује правила понашања на просторима за	Полигони	Кобиновани полигон од	метода вербалне	

вежбање; -правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; -комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу;		усвојених вештина (вежби).	комуникације -демонстративна метода - метода практичног вежбања: синтетичка, аналитичка -игра као метод	
-одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; -поштује правила игре; -навија фер и бодри учеснике у игри; -прихвати сопствену победу и пораз; -уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања;	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА Култура вежбања и играња Здравствено васпитање	Основни термини у вежбању. Вежбам безбедно. Чувам своје и туђе ствари. Правила елементарних игара. Некад изгубим, а некада победим. Навијам фер.	метода вербалне комуникације -демонстративна метода - метода практичног вежбања: синтетичка, аналитичка -игра као метод	<u>Час одељенског старешине:</u> <i>Развијање и његовање људских вредности</i>
-наведе делове свога тела и препозна њихову улогу; -уочи промену у расту код себе и других; -уочи разлику између здравог и болесног стања; -примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; -одржава личну хигијену; -учествује у одржавању простора у коме живи и борави; -схвати значај коришћења воћа у исхрани; правилно се понаша за столом.		Упознај своје тело. Растемо. Видим, чујем, осећам. Моје здравље. Ко све брине о мом здрављу? Лична хигијена. Хигијена простора у коме живим. Хигијена простора у коме вежбам. Животне намирнице и правилна исхрана. Заједно за столом	демонстративна метода - метода практичног вежбања: синтетичка, аналитичка	<u>Час одељенског старешине:</u> <i>Здравствено васпитање:</i> <i>Хигијена и здравље</i> <u>Свет око нас:</u>Непосредно окружење/Зравље и безбедност/Ја и други

Редни број теме	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Број часова		
		За обраду	За друге типове	Укупно
1.	Ходање и трчање	7	12	19
2.	Скакање и прескакање	6	9	14
3.	Бацање и хватање	3	3	6
4.	Вишења, упори и пењања	3	1	4
5.	Вежбе на тлу	7	5	12
6.	Вежбе упором рукама	2	1	3
7.	Вежбе равнотеже	2	-	2
8.	Вежбе реквизитима	5	9	14
9.	Ритмичке вежбе и народни плесови	4	8	12
10.	Елементарне и штафетне игре	4	17	21
		Број часова		
		За обраду	За друге типове	Укупно
	УКУПНО	43	65	108

* Напомена: Часови Физичког васпитања састављени су тако да на сваком часу комбинујемо садржаје различитих наставних области (тема)

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Сечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи сечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ПОКРЕНИМО НАШУ ДЕЦУ

Циљ:

- Промоција здравља и физичке активности у циљу смањивања деформитета код деце млађег школског узраста.
- Правилан психофизички развој деце
- Здравствено васпитање ученика.

Превентивне активности реализују се у склопу часова обавезних наставних предмета или у слободно време између часова.

Исходи:

- ученик правилно изводи телесне вежбе за кичмени стуб, равно стопало и друге физичке деформитете;
- познаје сопствено тело и брине о свом здрављу;
- примењује научене телесне вежбе као важан део у свакодневном животу поштујући правила и упутства током извођења истих.

Време	Модел	Активност	Ниво активности	Носиоци реализације	Место реализације
Континуирано у току школске године ,пет пута недељно у трајању од по 15 минута у току дана	I модел	А- “ВЕСЕЛА СТОЛИЦА” Програм вежби са столицом у учионици	I	Учитељи	Учионица
		Б- „ПРИЧАМ ТИ ПРИЧУ“ Драматизација (вођена фантазија)	I	Учитељи	Учионица Школско двориште Игралиште
		В- “ЗДРАВА СТОПАЛЦА” Превентивне вежбе за стопало	I	Учитељи	Учионица Школско двориште Игралиште
		Г- „РАЗИГРАНА ПАЛИЦА“ Вежбе са палицом	I	Учитељи	
		Д- „РАЗИГРАНА КЛУПА“ Књига као разбигра Другови из клупе нека иступе Ова штафета је забава сваког детета Школска клупа сад наступа	I		
Континуирано у току школске године ,пет пута недељно у трајању од по 15 минута у току дана	II модел	А- “МУЗИЧКА ГИМНАСТИКА1” Елементарни покрети кретања-аеробик за децу	II	Учитељи	Учионица Школско двориште Игралиште
		Б- “ПЛЕШИ И ЗАЛЕДИ СЕ” Имитација различитих спортова кроз игру	II	Учитељи	Учионица Школско двориште Игралиште
Континуирано у току школске године ,пет пута недељно у трајању од по 15	III модел	А- “ЈЕСЕЊЕ ИГРАРИЈЕ” Комплекс игара на отвореном - Хваталица са ометањем - Вук и овце	III	Учитељи	Игралиште

минута у току дана у одређеном годишњем добу		- Огледало			
		Б-“ЗИМСКЕ ИГРАРИЈЕ” Комплекс игара на отвореном - Направи Снешка - Погоди Снешка - Ходај мојим траговима	III	Учитељи	Игралиште
		В- „ПРОЛЕЋНЕ ИГРАРИЈЕ“ Комплекс игара на отвореном - Змијин реп - Кошење - Лишће и плодови	III	Учитељи	Игралиште

Напомена: Детаљни описи свих игара се налазе у брошури „Водич за вежбање – Покренимо нашу децу“ и на постерима.

ПРЕДМЕТ : ВЕРСКА НАСТАВА – ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС, први разред

Годишњи фонд часова: 36

Разред: Први

ТЕМА (наставне јединице)	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
I – УВОД 1. Учимо о нашој вери - уводни час	• упознавање ученика и вероучитеља • упознавање ученика са садржајима предмета и начином рада • мотивисање ученика за похађање часова верске наставе	<u>Когнитивни аспект:</u> • да разуме основна сазнања о темама које ће се обрађивати на настави Православног катихизиса <u>Афективни аспект:</u> • бити подстакнут да активно учествује на часовима верске наставе	• Упознавање са садржајем програма и начином рада	Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.
II - ЗАЈЕДНИЦА КАО ОСНОВ ЖИВОТА 2. Моја породица 3. Моја школа и другари 4. Ми смо део Божје породице (Цркве)	• ученицима пружити основ за разумевање човека као бића заједнице • пружити ученицима елементарно знање о Богу као бићу заједнице	<u>Когнитивни аспект:</u> • моћи да опише и објасни значење појма заједнице као и његов однос према њему блиским особама (породици) • моћи да препозна да не можемо једни без других • знати да нас љубав повезује са другима • знати да се правилно осени крсним знаком • знати да је Бог Света Тројица (Заједница) • знати да крштењем постајемо	• приче и слике које приказују породицу • може и прича о „малој породици“ (деца са једним родитељем, или старатељем) • садржаји у вези са животом у школи (нова заједница); односи у заједници,	На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. <u>Врсте наставе</u> Настава се реализује кроз следеће

		чланови Божје породице (Цркве) <u>Афективни аспект:</u> - пожелети да чини добро другима (ближњима) у својој заједници - желети да изражава хришћанску љубав према Богу и ближњима	правила понашања Божја породица (ко су чланови Божје породице; како се постаје њен члан...)	облике наставе: теоријска настава (35 часова) практична настава (1 час) <u>Место реализације наставе</u> - Теоријска настава се реализује у учионици; - Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; <u>Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе</u> - Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. - Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно.
III - ЗАЈЕДНИЦА ЉУБАВИ БОГА, ЧОВЕКА И ПРИРОДЕ 5. Послушност 6. Даривање – наша љубав 7. Цео свет на дар 8. Оче наш - зовео нашег Бога	- пружити основ за разликовање и упоређивање породичних односа и односа који владају у Цркви - пружити основ за упознавање односа који владају између човека и Бога - пружити основ за разумевање да је молитва наш разговор са Богом - омогућити ученицима да увиде да се породични односи и односи у Цркви исказују на конкретан начин - ученицима пружити основ за разумевање да се кроз међусобне односе љубави остварује јединство	<u>Когнитивни аспект:</u> - знати да заједница са Богом почива на слободи - знати да је послушност израз љубави - моћи да препозна да је даривање плод љубави - моћи да сазна да је молитва разговор са Богом - моћи да усвоји текст молитве Оче наш - знати да је Бог Отац створио свет из љубави - моћи да препозна да је наш живот Божји дар - знати да Бог жели да живимо у заједници са Њим - показивати жељу да љубав исказује на конкретан начин - бити мотивисан да љубав према Богу изражава молитвом	- приче које говоре о томе да када некога волимо, онда га и слушамо - како можемо да помогнемо другоме; љубављу чиним добра дела - садржаји који говоре и приказују лепоту створеног света - песмица: „Ал` је леп овај свет“, Ј.Ј. Змај - Бог је цео свет створио из љубави	
IV - НЕИЗМЕРНА ЉУБАВ БОЖЈА - ХРИСТОС СЕ	пружити ученицима неопходно знање о	<u>Когнитивни аспект:</u> моћи да препозна основне догађаје библијске приповести о Христовом рођењу	Новозаветно сведочанство о	

РОДИ! 9. Бог долази у овај свет 10. Христос се роди – Божић у мом дому 11. Како је Растко постао Св. Сава 2. Свети Сава, слава у школи и у мојој породици	доласку Спаситеља у свет - указати ученицима да је послање Сина Божјег дар љубави Бога Оца свет - пружити ученицима елементарно знање о Светоме Сави	- моћи да препозна и именује главне личности из библијске приче о Христовом рођењу (уз помоћ иконе празника и по кључним симболима) - моћи да препозна да је прослава празника догађај целе породице кроз који се остварује заједница љубави - моћи да усвоји текст (садржај) и мелодију песме (Божић, Божић) - моћи да препозна да је Свети Сава посветио свој живот Богу због љубави према Њему <u>Афективни аспект:</u> По завршетку теме: - код ученика ће се развити жеља да активно учествује у прослави Христовог рођења - код ученика ће се развити жеља да према ближњима подражава пример љубави Светога Саве	Христовом Рођењу (препричано и прилагођено) - Божична песма: „Божих, Божић благи дан“ - Свети Сава – остварени син Бога Оца (кроз љубав и заједницу са Богом, свако од нас постаје као Свети Сава) - Химна Светом Сави	- Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава. - Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспоновања наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика. - У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. - Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота. <u>Евалуација наставе</u> Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и
---	--	---	--	---

V - ЦРКВА - ЗАЈЕДНИЦА СА БОГОМ 13. Бог ствара свет 14. Свет је наш дом 15. Прихватимо дарове Божје	• пружити ученицима елементарно знање о стварању света • омогућити ученицима да схвате и доживе Цркву као заједницу сабраног Божјег народа • подстицати ученике на лично учешће у животу Цркве	<u>Когнитивни аспект:</u> • моћи да опише појединости библијске повести о стварању света • моћи да разликује оно што је Бог створио од онога што је човек направио на примерима из непосредног окружења • знати зашто за Бога кажемо да је Творац • моћи да објасни, на елементарном нивоу, повезаност људи и природе • уочити да се у Цркви остварује	• Библијско казивање о стварању света • Живот првих људи-Божја жеља да свет буде Црква • Човек не прихвата Божје дарове-непослушност и себичност	
--	--	---	--	--

16. Где је љубав ту је Бог 17. Христова вечера са ученицима 18. Литургија - окупљање Божје породице 19. Пост – стаза љубави		јединство људи и природе са Богом • знати да у заједници са Богом учествујемо слободно – само ако то желимо (пример Светога Саве и његовог слободног избора) • да се упозна са Литургијом као догађајем (заједничком трпезом) на којем се окупља Божја породица <u>Афективни аспект:</u> • код ученика ће се развити жеља да својом послушношћу изражава своју љубав и слободу • ученик ће желети да учествује у Литургији	• Прича: “Где је љубав, ту је Бог“, Л.Н. Толстој • Прва Литургија (Христови ученици); „Православна читанка“, с. Нина Неранџић и Ана Савковић	остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: • процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитивањем ставова; <u>Оцењивање</u> Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика; <u>Оквирни број часова по темама</u> Увод – 1 Заједница као основ живота – 4 Заједница љубави Бога, човека и природе – 5 Неизмерна љубав Божја-Христос се роди! – 6 Црква – заједница са Богом – 8 Христова љубав према човеку и свету – 4 Наша брига о свету – 6 Евалуација – 1+1
VI – ХРИСТОВА ЉУБАВ ПРЕМА ЧОВЕКУ И СВЕТУ 20. Христова љубав према човеку и свету 21. Препознајемо Христову љубав 22. Христос васкрсе!	• указати ученицима на величину Христове љубави према људима и свету • пружити ученицима елементарно знање о Христовом страдању и васкрсењу	<u>Когнитивни аспект:</u> • упознати Христово учење као „учење“ о љубави и праштању (на примерима из јеванђељских прича) • препознати и разумети да је права љубав када је показујемо делима • усвојити садржај и мелодију песме „Знаш ли ко те љуби силно“ • бити у могућности да опише појединости библијске повести о Христовом Васкрсењу • препознати и именовати главне личности из библијске приче о Христовом Васкрсењу (уз помоћ иконе празника и по кључним симболима) • препознати да је прослава празника догађај целе породице	• Јевађељска прича Милостиви Самарјанин • Песмица: „Знаш ли ко те љуби слилно“ • Новозаветно сведочанство о Христовом Васкрсењу (препричано и прилагођено) • Прича: „Добро дрво“ Ш. Силверстејн	

VII – НАША БРИГА О СВЕТУ 23.Човек домаћин у свету 24.Радост служења 25.Љубав према људима и природи је љубав према Богу 26.Сваки човек је за нас Христос 27.Научили смо о нашој вери	• омогућити ученицима да у Христу препознају узор љубави према свету и човеку • подстицати ученике да љубав према Богу изражавају кроз љубав према људима и природи • установити обим разумевања и квалитет стечених знања у току школске године из Православног катихизиса	<u>Когнитивни аспект:</u> • моћи да преприча одабране приче које говоре о Христовој љубави према свету и човеку • на елементарном нивоу моћи да објасни међусобну повезаност свих људи и природе • препознати и именовати поступке људи који су прожети љубављу према природи, људима и Богу • уочити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса 1. разреда основне школе <u>Афективни аспект:</u> • развијати жељу да се брине о биљкама и животињама и целокупној природи	• Разне приче о које говоре о служењу човека човеку • Човекова брига за очување природе, биљака и животиња • Прича Свети Герасим и лав Јордан • Приче и слике о кућним љубимцима	
--	---	---	---	--

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ
---	-------------	----------	-------------------	--------------------------

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ, први разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА : 36

Циљ: Циљ учења програма грађанског васпитања је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице , уважавајући принципе , процедуре и вредности демократског друштва

-наведе у чему је успешан и у чему жели да напредује; -уочава међусобне разлике и сличности са другим ученицима у одељењу; -понаша се на начин који не угрожава потребе, права и осећања других; -препозна код себе и других основна осећања; -препознаје примере лепог понашања и кршења права детета у свом окружењу, причама, филмовима; -преиспитује своје поступке и прихвата да не мора увек да буде у праву; -тражи помоћ у ситуацијама кршења својих и туђих права;	ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у одељењу	Идентитет Ко сам ја? Наше јаке стране, у чему смо успешни, у чему бисмо волели да напредујемо. Таленти и интересовања која поседујемо. Наше сличности и разлике. Основна осећања (радост, страх, туга, бес) и како се препознају. Потребе и права Разлике између жеља и основних животних потреба. Права детета Кршења и заштита права Препознавања кршења детета Кома се обратити у ситуацији кршења права детета. Одговорност према себи и другима	Дијалогска Илустративна Демонстративна Интерактивна Игровна метода	<u>Свет око нас:</u> Непосредно окружење/ <i>Ја и други</i>
Слободно износи своје мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење; -сарађује и преузима различите улоге у групи/тиму; -договара се и одлучује у доношењу одељенских правила и да се понаша у складу са њима; -својим речима образложи неопходност правила која регулишу живот у заједници; -препозна добре стране свог одељења и оно што би требало променити/побољшати. -заједно са вршњацима и	ДЕМОКРАТКО ДРУШТВО Одељење/група као заједница	Функционисање заједнице Одељење/група као заједница. Вредности одељења/групе – равноправност, одговорност, солидарност, поштовање и брига за друге, толерантности, праведност, поштење. Уважавање различитости. Правила у одељењу/групи и њихова функција. Одлучивање у одељењу/групи. Одговорност деце и одраслих за функционисање заједнице.	Дијалогска Илустративна Демонстративна Интерактивна Игровна метода	<u>Свет око нас:</u> Непосредно окружење/ <i>Породични дом, школа</i>

наставником учествује у решавању проблема у одељењу;				
-комуницира слушајући саговорника и тражи објашњење онога што не разуме; -Слободно износи своје мишљење , образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење; -сарађује и преузима различите улоге у групи/ тиму;	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Комуникација и сарадња	Комуникација Слушање/неслушање Кад разговарамо држимо се теме Изношење мишљења Уважавање саговорника Сарадња Групни рад, договарање и сарадња са вршецима и одраслима.	Дијалогска Илустративна Демонстративна Интерактивна Игровна метода	<u>Свет око нас:</u> Непосредно окружење/ <i>Породични дом, школа</i>
-учествује у изради плана једноставне акције; -са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; -доприноси промоцији акције; -на једноставан начин вреднује изведену акцију.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција одељења/групе	Планирање и извођење једноставне акције у одељењу/групи Кораци у планирању и извођењу акције Чиме се поносимо и чиме нисмо задовољни у одељењу. Избор теме/проблема /активности којом ћемо се бавити. Одређивање циља и израда плана акције – подела улога , договор о роковима , начину реализације. Извођење и документовање акције- видео, фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе- приказивање другим одељењима, родитељима и сл, прављење постера или панона, објављивање прилога у	Дијалогска Илустративна Демонстративна Интерактивна Игровна метода	<u>Свет око нас:</u> Непосредно окружење/ <i>Породични дом, школа /Човек ствара</i> <u>Ликовна култура:</u> Обликовање/Обликовање

		школском листу. Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.		
--	--	--	--	--

Ред. број	Наставна тема	Увод	Обрада	Вежбање, понављање, утврђивање	Евалуација, провера	Број часова
1	Олакшавање процеса адаптације на школску средину и		1	1		2

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целовитно учење	2	осећањима и потребама, свести о личном идентитету и особности, самопоштовања и самопоуздања		2	5	1	8
Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења, изражава процене и ставове на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.							
Компетенција сарадња	3	умења за решавање индивидуалних проблема, учење техника сарадње и сарадње у групном раду, договарања и сарадње		2	7	1	10
Изражава своје ставове, мишљења, доживљаја и процене на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.							
Компетенција одговорно учење у демократском друштву	4	Подстицање групног рада, договарања и сарадње			2		2
Негује своју националну, етничку и културну идентитетну свесност и поштовање различитости. Подстицање групног рада, договарања и сарадње							
Компетенција решавање проблема	5	Потпуно бави се проблемима различитих врста и ситуацијама. Успешно решава проблеме различитих врста и ситуацијама. Успешно решава проблеме различитих врста и ситуацијама.		1	1		3
Формулише објашњења и закључке на основу разумевања других његових доживљаја, дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.				1	3	1	5
Дигитална компетенција	6	Разрешавања сукоба са вршњацима и одраслима					
Подразумева сигурну и кривично одговорну употребу дигиталних медија у школи и ван школе. Успешно решава проблеме различитих врста и ситуацијама. Успешно решава проблеме различитих врста и ситуацијама.							
Компетенција комуникација	7	Успешно решава проблеме различитих врста и ситуацијама. Успешно решава проблеме различитих врста и ситуацијама.		1	3		4
Изражава своје ставове, мишљења, доживљаја и процене на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.							
Естетичка компетенција	8	Евалуација				2	2
Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.				8	25	5	36

ДОПУНСКА НАСТАВА /СРПСКИ ЈЕЗИК, први разред – 18 часова

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36

Циљ: Основни циљ допунске наставе из овог предмета је да ученицима помогнемо да што успешније савладају наставне садржаје предмета првог разреда.

1. Тема: ОСНОВЕ ЧИТАЊА И ПИСАЊА – ПРИПРЕМА ЗА ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ

Садржај програма	Број часова	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Међупредметно повезивање
- Моторичке вежбе: - вежбање покрета руке, шаке и прстију - писање различитих црта и линија као основних елемената слова	3	- Основно описмењавање ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског језика	Интерактивна Смисаоно учење Разговор Индивидуални, групни, тандем, фронтални	<u>Физичко васпитање/</u> Моторичке вештине/Бацање и хватање <u>Ликовна култура</u> Обликовање/Линије и облици око нас

2. Тема: ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ

Садржај програма	Број часова	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Међупредметно повезивање
- Упознавање са писаним и штампаним словима - Правилан изговор свих гласова - Увежбавање графички правилног и естетски ваљаног писања	5	- Препознати гласове српског језика - Правилно обликовање слова и повезивање у речи	Интерактивна Аналитичко -синтетичка Игровне активности Смисаоно учење Разговор Индивидуални, групни, тадем, фронтални	<u>Ликовна култура/Споразумевање/Споразумевање</u>

3.Тема: УСАВРШАВАЊЕ ЧИТАЊА И ПИСАЊА

Садржај програма	Број часова	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Међупредметно повезивање
- После усвајања основне писмености наставља се увежбавање и усавршавање читања и писања - Уз обраду текстова и осталих предметних подручја: граматика, правопис, лектира, језичка култура	5		Интерактивна метода разговора метода читања и писања Смисаоно учење Разговор Индивидуални, групни, тандем, фронтални	<u>Слободне активности/</u> драмско-рецитаторске активности

4. Тема: ЈЕЗИК

Садржај програма	Број часов а	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Међупредметно повезивање
- Реченица, реч, глас и слово - препознавање - Изговарање и правилно писање гласова - Употреба великог слова, тачке, упитника и узвичника	5	- Препознавање речи, реченице, гласова, слова - Правилна употреба великог слова, тачке, упитника и узвичника	Интерактивна метода разговора метода читања и писања Смисаоно учење Разговор Индивидуални, групни, тандем, фронтални	<u>Ликовна култура</u> /Споразумевање /Споразумевање

ДОПУНСКА НАСТАВА /МАТЕМАТИКА, први разред

ГОДИШЊИ ФОНД: 18 часова

1. Тема: ПРЕДМЕТИ У ПРОСТОРУ И ОДНОСИ МЕЂУ ЊИМА

Садржај програма	Број часов а	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Међупредметно повезивање
------------------	--------------	-----------------------------------	------------------------------	--------------------------

Релације међу предметима: већи, мањи, лево, десно, испред-иза, горе-доле Предмети облика лопте, ваљка, купе, квадра	1	Оријентисати се у простору користећи одреднице горе-доле, испод-иза, лево-десно	Посматрање Графичко представљање Разговор Цртање и писање Индивидуални подстицај Аналитичко-синтетичка Индивидуални, групни, тандем, фронтални	<u>Ликовна култура:</u> Односи у видном пољу/Облици <u>Свет око нас:</u> Непосредно окружење/Сналажење у простору у времену
--	---	---	--	--

2. Тема: ЛИНИЈА

Садржај програма	Број часова	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Међупредметно повезивање
линија, врста линије ка, к	2	Разликовати и именовати различите линије и области: крива и права линија, затворена и отворена линија, унутрашњост и спољашност, дуж	Посматрање Графичко представљање Разговор Цртање и писање Индивидуални подстицај Аналитичко-синтетичка Индивидуални, групни, тандем, фронтални	<u>Ликовна култура:</u> Обликовање/ Линије и облици око нас

3. Тема: ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 100

Садржај програма	Број часова	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Међупредметно повезивање
Скупови Цифре – писање и читање бројева Приказивање бројева помоћу тачака на бројевној правој Знаци +, - = Сабирање и одузимање природних бројева до 100	13	Да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима Да науче да броје, читају, записују и упоређују бројеве до 100 као и да исправно употребљавају знаке једнакости и неједнакости Да савладају сабирање и одузимање	Посматрање Гrafичко представљање Разговор Цртање и писање Индивидуални подстицај Аналитичко-синтетичка Индивидуални, групни, тандем, фронтални	<u>Српски језик</u> : Почетно читање и писање

4. Тема: МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

Садржај програма	Број часова	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања	Међупредметно повезивање
нице за дужину	2	Пореди и процењује мерама дужине нестандардним јединицама мере Зна вредности новчаница и поступак плаћања	Посматрање Гrafичко представљање Игра Разговор Цртање и писање Индивидуални подстицај Аналитичко-синтетичка Индивидуални, групни, тандем, фронтални	<u>Ликовна култура</u> : Односи у видном пољу/Облици

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Сечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи сечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ, први разред

Циљеви и задаци:

- Понашање ученика и развој хуманизације међу људима
- елиминисање утицаја који штетно делују на здравље
- подстицање ваннаставних активности
- подстицање социјалног сазнања
- упознавање са дејим правима
- развијање креативности
- олакшавање адаптације у школи
- развијање односа другарства и сарадње са вршњацима и одраслима
- реализација садржаја и остваривање задатака подручја здравственог васпитања
- превенција малолетничке деликвенције
- превенција болести зависности

септембар	1.Ми смо одељењска заједница	Ученици,учитељ	Разговор Илустративна
	2.Школа - ко све ради у школи	Ученици,учитељ	
	3.Ми смо ученици првог разреда	Ученици,учитељ	
	4.Од школе до куће – правила понашања на улици	Ученици,учитељ	
октобар	5.Дечја права – ђачке обавезе	Ученици,учитељ	Разговор Илустративна Практичан рад Акција
	6.Правила понашања у школи	Ученици,учитељ	
	7.Уредимо нашу учионицу	Ученици,учитељ,родитељи	
	8. Бринем о свом здрављу	Ученици,учитељ	
	9.Шта ћу бити када порастем	Ученици,учитељ	
новембар	10.Мој портфолио – пратим и бележим своје успехе	Ученици,учитељ	Разговор Усмено излагање Демонстрација Практичан рад
	11.Израда личног плана ваннаставних активности	Ученици,учитељ	
	12.Шта ми се допада, а шта не у школи	Ученици,учитељ	
	13.Рад на личном портфолију	Ученици,учитељ	
децембар	14. Хигијенске навике у школи и код куће	Ученици,учитељ	Разговор Практичан рад Илустративна Усмено излагање
	15.Ко све може да ми помогне када учим проблем	Ученици,учитељ	
	16.Рад на личном портфолију	Ученици,учитељ	
	17.Мој успех на крају првог полугодишта	Ученици,учитељ	
јануар	18.Час посвећен Светом Сави	Ученици,учитељ	Усмено излагање Разговор Практичан рад Илустративна
	19.Правила понашања : на улици, у школи, у продавници, у позоришту, биоскопу...	Ученици,учитељ	
фебруар	20.Ја сам талентован – рад на личном портфолију	Ученици,учитељ	Разговор Илустративна Акција
	21.Волим да читам	Ученици,учитељ	
	22.Занимања људи	Ученици,учитељ	
	23.Рад на пројекту: Рециклирај, не фолирај	Ученици,учитељ,родитељи	
март	24.Најлепша мама на свету	Ученици,учитељ	Разговор Усмено излагање Демонстративна Илустративна Практичан рад Акција
	25.Зелени кутак у нашој учионици	Ученици,учитељ	
	26.Рад на пројекту: Рециклирај, не фолирај	Ученици,учитељ	
	27.Кад се загледам у себе – рад на личном портфолију	Ученици,учитељ	
	28.Како ја волим да учим	Ученици,учитељ	
април	29. Како да заштитимо планету	Ученици,учитељ	Разговор Илустративна Практичан рад Акција
	30.Упутимо друге да брину о својој околини	Ученици,учитељ	
	31.Мој портфолио – изложба радова из портфолија	Ученици,учитељ	

	ученика		
мај	32.Шта сам научио у овој школској години, колико сам био успешан	Ученици,учитељ	Разговор Илустративна Акција
	33. Бринем о животињама	Ученици,учитељ	
	34.Мој друг- мој ослонац	Ученици,учитељ	
јун	35.Дан школе	Ученици,учитељ	Разговор Усмено излагање Илустративна
	36.Моји планови за следећу школску годину	Ученици,учитељ	

Ред. број	Тема	Оријентациони број часова
1	Подстицање договора и сарадње	9
2	Дечја права и подстицање за активну партиципацију у животу школе	6
3	Здравствено васпитање: Хигијена и здравље	3
4	Здравствено васпитање: Како сам дошао на свет	1
5	Адаптација на школу и социјална интеграција	6
6	Развијање и његовање људских вредности	3
7	Еколошка сазнања и чување природе	4
8	Сарадња одељењских заједница	2
9	Стварање и развијање радник навика	2
		36

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Сечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи сечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ, први разред

Наставне области	Активности ученика у образовно – васпитном раду	Активности наставника у образовно – васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
1. драмско-рецитаторске активности	- активно слушање - читање - разговор - рецитоване - извођење драмских комада - учествовање у такмичење рецитатора	- одабир текстова за ученике - Одабир песама за ученике - разговор - демонстрира - усмерава - организује - координира	- тимски рад - рад у групама - текстуална - демонстративна - разговор	- упознавање са основама драмског изражавања - стицање способности лепог, течног и креативног усменог изражавања - развијање способности за јавне наступе - стицање нових знања - вежбање дикције, интонације, акцента - уочавање разлика између наративних, драмских и поетских текстова

2. Литерарне активности	- активно слуша - чита - дискутује - израда паноа - учешће на литерарним конкурсима	- одабир тема за децје литерарно стваралаштво - разговара, демонстрира - усмерава - организује - координира	- тимски рад - рад у групама - текстуална - демонстративна - разговор - практичан рад	- развој љубави према писаној речи - развој интересовања за писање - развој културе писменог изражавања - сликовитост и јасност у писању - развој маштовитости и креативности
3. Ликовне активности	- активно слушање - цртање - сликање - вајање - креирање - креирање предмета од папира, крпица... - припремање паноа - учешће на ликовним конкурсима	- одабир тема за децје ликовно стваралаштво - разговор - демонстрира - усмерава - организује - координира	- тимски рад - рад у групама - текстуална - демонстративна - разговор - практичан рад	- развијање љубави према ликовном изражавању - развијање креативности, маште
4. Еколошке активности	- активно слуша - чита - дискутује - израда паноа - учешће на литерарним конкурсима	- усмерава - ствара проблемску ситуацију - дискутује - наводи на примену стечених знања - координира	- тимски рад - рад у групама - текстуална - демонстративна - разговор	- подизање свести ученика да постану главна покретачка снага промена одрживог друштва кроз забаву, активно и друштвено одговорно

Међупредметна повезаност- Ваннаставне активности реализоваће се у корелацији са следећем наставним предметима: српски језик, ликовна култура, природа и друштво, грађанско васпитање, музичка култура

На основу слободног избора (путем анкетања) ученици су изабрали ове активности. Сваки учитељ ће на основу разговора и договора са ученицима одабрати активности коју они желе и који одговарају условима рада школе.

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

План наставе и учења основног образовања и васпитања

ДРУГИ РАЗРЕД

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ДРУГИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Свет око нас	2	72
5.	Ликовна култура	2	72
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
8.	Дигитални свет	1	36
Укупно : А		21-23*	756-828*
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ		
1.	Верска настава - православни катихизис/ Грађанско васпитање	1	36
2.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе*	2	72
	Укупно : Б	1-3*	36-108*
	Укупно : А+Б	22-24*	792-864*

*Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере обај програм, али није у обавези.

Облици образовно – васпитног рада којима се остварују обавезни предмети и изборни програми

	ОБЛИК ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Редовна настава	22-24*	792-864*
2.	Допунска настава	1	36
	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Час одељењског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности**	1-2	36 - 72
3.	Екскурзија	1 дан годишње	

* Број часова за ученике припаднике националних мањина.

** Школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта.

Програми обавезних предмета за **други разред, са начинима и поступцима за њихово
остваривање
од школске 2022/23-2025/26. године**

СРПСКИ ЈЕЗИК, други разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 180

Циљ: Ученици треба овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности .

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији :	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	СТАНДАРДИ		
				Основн и ниво	Средњи ниво	Напредн и ниво
– разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст; одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; одреди редослед догађаја у тексту; уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; разликује стих и строфу; уочи стихове који се римују; објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни; наведе једноставне примере поређења из текстова и свакодневног живота;	КЊИЖЕВНОСТ	Поезија Народна песма: Да вам певам што истина није/Мишја моба, Мајка Јова у ружи родила/Санак иде низ улицу Јован Јовановић Змај: Пролећница/Хвала Војислав Илић: Први снег Бранко Ћопић: Огласи „Шумских новина“ (одломци), Болесник на три спрата Душан Радовић: Лепо је све што је мало, Мама Драган Лукић: Школа, Равнотежа Мирослав Антић: Тајна Душко Трифуновић: Два јарца Григор Витез: Дохвати ми, тата, мјесец Александар Сергејевич Пушкин: Бајка о рибару и рибици (читање у наставцима) Проза Народна прича: Свети Сава, отац и син/Свети Сава и отац и мати са малим дететом , Седам прUTOва Народна басна: Бик и зец/Коњ и магарац Доситеј Обрадовић: Пас и његова сенка/Коњ и магаре Десанка Максимовић: Бајка о лабуду Гроздана Олујић: Шаренорепа Градимиr Стојковић: Деда Милоје Мирјана Стефановић: Златне рибице не праве штету Ћани Родари: Кад дедица не зна да прича приче Су Ју Ђин: Свитац тражи пријатеља Феликс Салтен: Бамби (одломак по избору) Драмски текстови Александар Поповић: Два писма Ана Миловановић: Слатка математика Гвидо Тартаља: Оцене Тоде Николетић: Шума живот значи Популарни и информативни текстови Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Доситеј Обрадовић (баснописац), Никола Тесла (приче из детињства), знаменита завичајна личност и др.) ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Избор из кратких народних умотворина (загонетке, пословице, брзалице, питалице, разбрајалице) 2. Ханс Кристијан Андерсен: Принцеза на зрну грашка, Царево ново одело, Девојчица са шибицама 3. Десанка Максимовић: Ако је веровати мојој баки, Прстен на морском дну, Бајка о трешњи, Сликарка зима, Како су пужу	-Читање и разумевање текстова из читанке, информативних и популарних текстова из часописа за децу -Читање текстова у наставцима; - Увођење ученика у основне књижевне појмове и уочавање формалне разлике истих: песма, прича драмски текст; - Уочавање ликова у тексту, хронолошког низа догађаја, места и времена дешавања радње; -Формирају и исказују своје ставове о делу које слушају или читају; -Изводе драмски текст на сцени; -Стичу читалачке навике читањем домаће лектире; -Илуструју одређени мотив из текста. - Богаћење речника путем усвајања непознатих речи из прочитаних текстова.	1CJ.1.2.1. 1CJ.1.2.2. 1CJ.1.2.3. 1CJ.1.2.4. 1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.6. 1CJ.1.2.7. 1CJ.1.2.8. 1CJ.1.5.1. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4. 1CJ.1.5.5.	1CJ.2.2.1. 1CJ.2.2.2. 1CJ.2.2.3. 1CJ.2.2.4. 1CJ.2.2.5. 1CJ.2.2.6. 1CJ.2.2.7. 1CJ.2.2.8. 1CJ.2.5.1. 1CJ.2.5.2. 1CJ.2.5.3. 1CJ.2.5.4. 1CJ.2.5.5.	1CJ.3.2.1. 1CJ.3.2.2. 1CJ.3.2.3. 1CJ.3.2.4. 1CJ.3.5.1. 1CJ.3.5.2. 1CJ.3.5.3.

		украли кућу, Три патуљка, Чика-Мраз, Божић-батини цртежи, Траве говоре бакиним гласом, Орашчићи-палчићи, Кћи вилиног коњица (три бајке по избору ученика)4.Љ.Ршумовић:Једног дана, Др, Десет љутих гусара, Ишли смо у Африку, Ако желиш мишице, Уторак вече ма шта ми рече, Има један, Телефонијада, Дете, Вуче вуче бубо лења, Вук и овца) 5. Драгомир Ђорђевић, избор песама (Кад сам био мали, Бабе су нам сјајне, Рецепт за деду, Све су мајке, Ја сам био срећно дете, Једном давно ко зна када, Првоаприлска песма Ми имамо машту, Тајанствена песма, Бити пекар то је сјајно, Успон једног лава, Стонога, Вештице су само трик) 6. Избор из кратких прича за децу: Бранко Стевановић, Прича из ормана, Весна Видојевић Гајевић, Бркљача, Дејан Алексић, Једном је један дечко зевнуо. Књижевни појмови: стих, строфа, рима; народна успаванка; басна; бајка; тема, место и време збивања, редослед догађаја; главни и споредни лик (изглед, основне особине и поступци); лица у драмском тексту за децу.				
– разликује врсте речи у типичним случајевима; одређује основне граматичке категорије именица и глагола; разликује реченице по облику и значењу; поштује и примењује основна правописна правила; влада основном техником читања и писања латиничког текста;	ЈЕЗИК Граматика, правопис и ортоепија	Глас и слог; самогласници и сугласници. Врсте речи: именице (властите и заједничке); род и број именица; глаголи; глаголска времена: прошло, садашње, будуће време; потврдни и одрични глаголски облици; придеви (описни); бројеви (основни и редни). Реченице: обавештајне, упитне, заповедне и узвичне. Потврдне и одричне реченице. Велико слово: писање назива држава, градова и села (једночланих и вишечланих) и једночланих географских назива. Спојено и одвојено писање речи: писање речце ли и речце не уз глаголе. Интерпункција: тачка (на крају реченице и иза редног броја); две тачке и запета у набрајању; писање датума арапским и римским цифрама. Писање скраћеница: (мерне јединице и опште скраћенице ОШ, бр., итд., стр. и нпр.)	Разговор и примерима ученици закључују потребно; Аналитичко синтетичка метода, Метода читања, Метода писања, Стваралачка, Разговор, Графички радови, Текстуална	1CJ.1.4.1. 1CJ.1.4.2. 1CJ.1.4.3. 1CJ.1.1.5. 1CJ.1.3.1. 1CJ.1.3.2. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.3.5.	1CJ.2.4.1. 1CJ.2.4.2. 1CJ.2.4.3. 1CJ.2.4.4. 1CJ.2.4.5. 1CJ.2.4.6. 1CJ.2.3.1 .	1CJ.3.3.1. 1CJ.3.4.1. 1CJ.3.4.2. 1CJ.3.4.3. 1CJ.3.4.4.
– пронађе експлицитно исказане информације у једноставном тексту (линеарном и	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Друго писмо (латиница): штампана и писана слова. Разумевање прочитаног кроз одговоре на питања. План за препричавање кратких текстова (лирских, епских, драмских) састављен од уопштених питања. План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање. Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке,	Праћењем упутстава које даје учитељ и уџбеници ученици савладавају латиницу; Преко текстова, плана препричавања ученици савладавају вештинупрепричавања текста	1CJ.0.1.1. 1CJ.0.1.4. 1CJ.0.1.5. 1CJ.0.1.7. 1CJ.1.3.6. 1CJ.1.3.7.	1CJ.2.3.5. 1CJ.2.3.6.	1CJ.3.3.1. 1CJ.3.3.5.

нелинеарном); користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање; правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у краћу целину; учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај); изражајно чита ћирилички текст чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; изражајно рецитије песму; изводи драмске текстове; износи своје мишљење о тексту		асоцијације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичкосемантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/драматизованог текст	-монолошка - дијалoшка - текст метода - дискусија -метода посматрања -илустративна - писаних радова - практичних активности -истраживачка -интерактивна - стваралачка -партиципатив на	1CJ.1.3.8. 1CJ.1.3.1 0 .	1CJ.2.3.7 .	
--	--	---	--	--------------------------------	-------------	--

СТАНДАРДИ (објашњење/опис стандарда):

	ОСНОВНИ НИВО
1CJ.1.2.1.	влада основном техником читања ћириличног и латиничног текста
1CJ.1.2.2.	одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.)
1CJ. 1.2.3.	препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимија,
1CJ. 1.2.4.	парафраза), садржана у тексту
1CJ. 1.2.5.	познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник)
1CJ. 1.2.6.	одређује основну тему текста
1CJ. 1.2.7.	разуме дословно значење текста
1CJ. 1.2.8.	разликује књижевноуметнички од информативног текста
	процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли
1CJ.1.5.1.	постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи
1CJ.1.5.2.	које су му непознате
1CJ.1.5.3.	препознаје књижевне врсте (бајку и басну)
	одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту
1CJ.1.4.1.	одређује време и место дешавања радње у књижевно уметничком тексту
1CJ.1.4.2.	препознаје врсте речи (именице и глаголе)
1CJ.1.4.3.	препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица)
	препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне,упитне,узвичне,заповедне) и по
1CJ.1.1.5.	потврдности/одричности (потврдне и одричне)
1CJ.1.3.1.	познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневной комуникацији (у кући, школи, и
1CJ.1.3.2.	сл.)
1CJ.1.3.3.	пише писаним словима ћирилице и латинице
1CJ.1.3.4.	уме да се потпише
1CJ.1.3.5.	почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком
	употрбљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе
1CJ.0.1.1.	пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре;
1CJ.0.1.4.	
1CJ.0.1.5.	познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво
1CJ.0.1.7.	слуша своје саговорнике; уме да преприча изабрани наративни текст на основу предходне израде плана текста
1CJ.1.3.6.	и издвајања значајних делова;
1CJ.1.3.7.	уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему;
1CJ.1.3.8.	уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју
1CJ.1.3.10	издваја наслов, углавном се држи теме
	препричава кратак и једноставан текст;
	користи скроман фонд речи(у односу на узраст) и правилно их употребљава;

	пише честитку (за Нову годину, рођендан).
1CJ.2.2.1.	
1CJ.2.2.2.	СРЕДЊИ НИВО
1CJ.2.2.3.	
1CJ.2.2.4.	чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза
1CJ.2.2.5.	изводи једноставне закључке у вези са текстом
1CJ.2.2.6.	раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту
1CJ.2.2.7.	одређује основни смисао текста и његову намену
1CJ.2.2.8.	препознаје фигуративно значење у тексту
1CJ.2.5.1.	изводи једноставне закључке на основу текста
1CJ.2.5.2.	износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/не допада, због чега му је
1CJ.2.5.3.	занимљив/незанимљив
1CJ.2.5.4.	издваја делове текста који су му нејасни
1CJ.2.5.5.	одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине- пословице, загонетке, брзалице)
	препознаје стих и строфу у лирској песми
	одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова у књижевноуметничком тексту
1CJ.2.4.1.	уочава везе међу догађајима (нпр. Одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту)
1CJ.2.4.2.	разликује приповедање од описивања и дијалога
1CJ.2.4.4.	
1CJ.2.4.5.	одређује врсте речи (именице ,описне придеве и глаголе)
1CJ.2.4.6.	препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; основне и редне бројеве)
	одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне,упитне, узвичне, заповедне) и по
1CJ.2.3.1.	потврдности/одричности (потврдне и одричне)
	саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику
1CJ.2.3.5.	познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из
1CJ.2.3.6.	лектире и сл.) и правилно их употребљава
1CJ.2.3.7	зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)
	језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формално/неформално);
1CJ.3.2.1.	саставља кратак наративни текст;
1CJ.3.2.2.	саставља кратак дескриптивни текст
1CJ.3.2.3.	
1CJ.3.2.4.	НАПРЕДНИ НИВО
	изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста
1CJ. 3.5.1.	повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. Текст, табела,
1CJ.3.5.2.	графички приказ)

1CJ.3.5.3.	изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст
1CJ.3.3.1.	објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. Објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста)
1CJ.3.4.1.	тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст
1CJ.3.4.2.	уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту
1CJ.3.4.3.	тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст
1CJ.3.4.4.	
1CJ.3.3.5.	пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене реченице именује врсте речи (властите и заједничке именице , описне придеве и глаголе) уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола према роду и броју одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/ контекста у којем су употребљени употрбљава речи у основном и пренесеном/ фигуративном значењу користи богат фонд речи (у односу на узраст)

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
	КЊИЖЕВНОСТ	67	49	17	1
	ЈЕЗИК	42	25	12	5
	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	71	28	42	1
Укупан број часова		180	102	71	7

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

Свет око нас(породични дом, школа)Групе људи: породица, школска заједница, разред, одељење, суседи ; Права и обавезе чланова група ; Правила понашања појединаца и групе ; Празници: породични, школски **Музичка култура** : Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима ; Однос звук – лик, музика – радња ; Композиције које илуструју различита осећања; Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе, свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...). **Ликовна култура** (обликовање)

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
Компетенција за целоживотно учење Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом. Компетенција сарадња Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Компетенција одговорно учешће у демократском друштву Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу. Компетенција решавање проблема Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Сечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи сечена знања и вештине у новим ситуацијама. Дигитална компетенција Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању Компетенција комуникација Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно

што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК, други разред

Годишњи фонд часова:72

Циљ: Ученике треба оспособити за усмену и елементарну писану комуникацују која је примерена другој години учења првог страног језика. Они треба да путем усвајања функционалних знања о језичком систему стекну свест о значају усвајања страног језика и важности познавања култур е земље у којој је дати језик матерњи. Ученици такође треба да стекну позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА А Комуникативна функција	Садржаји	Начин реализације
-Поздрави и отпоздрави, користећи једноставна језичка средства;	ПОЗДРАВЉАЊЕ	Hi. Hello. Good morning. Bye... (Формално и неформално поздрављање, правила учтивости.)	Вербалном и демонстративном методом кроз фронтални, индивидуални, тимски и рад у пару.
-Представи себе и другог; -Разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговори на њих;	ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБА И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА	My name is Maria. What is your name? This is my friend ... (Учтиви начини представљања и упознавања.)	Демонстративном, монолошком и дијалошком методом кроз фронтални, индивидуални, тимски и рад у пару.
-Разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих; -Даје кратка упутства и налоге и реагује на њих;	РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ УПУТСТАВА И НАЛОГА	Listen to me! Look at me! Sit down. Stand up..... (Кроз дечије песмице и учтиве заповести, вербално и невербално реаговање на упутства.)	Вербалном и демонстративном методом кроз фронтални, индивидуални, тимски и рад у пару уз слушање песмица и кратких дијалога.
-Разуме позив и реагује на њега; -Упути позив на заједничку активност;	ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ	Let`s play! Come and play with me! Come to my birthday party... (Прикладно прихватање или одбијање позива за игру, на рођенданску прославу и слично.)	Кроз игру, песму, глуму, дијалог употребом фронталног, тимског и рада у пару.
-Разуме кратке и једноставне молбе и реакције на њих; -Упути кратке и једноставне молбе; -Искаже и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин	ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА	Can I have an apple, please? Yes, here you are. Thank you. I am sorry... (На учтив начин упутити молбу, изразити захвалност и извињење.)	Демонстративном, монолошком и дијалошком методом кроз фронтални, индивидуални, тимски и рад у пару.

-Разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; -Упути једноставне честитке;	ЧЕСТИТ АЊЕ	Happy birthday to you! Merry Christmas! Happy New yer! Happy Easter! (Слушање кратких и једноставних израза, као и песмица у којима се честита празник, рођендан и слично.)	Вербалном и демонстративном методом кроз фронтални, индивидуални, тимски и рад у пару уз слушање песмица и кратких дијалога.
-Разуме једноставне описе живих бића, предмета и места; -Опише жива бића, предмете и места једноставним језичким средствима;	ИЗРАЖАВАЊ Е ПРИПАДАЊА/НЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА/Н ЕПОСЕДОВАЊА	This is a nice girl. I am a pupil. My school is big... (Прикладан и прецизан опис бића, предмета и места.)	Слушањем прикладних кратких прича и текстова кроз вербалну и демонстративну методу, фронталним, тимским и радом у пару.
-Разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања; -Изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима;	ИЗРАЖАВАЊ Е ДОПАДАЊА/НЕД ОПАДАЊА	I like ice-cream. I don`t like fish. I love my friends... (Учтиво и прецизно изражавање допадања/недопадања хране, пића...)	Кроз игру, песму, глуму, дијалог употребом фронталног, тимског и рада у пару.

ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ У НАСТАВИ СТРАНИХ ЈЕЗИКА ЗА ОСНОВНУ ШКОЛУ:

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
1.	We are back	9	3	5	1
2.	Party time	9	3	5	1
3.	Home and family	7	2	4	1
4.	Friends	14	6	7	1
5.	Animals	12	4	6	2
6.	My town	9	4	5	1
7.	Food	9	4	4	1

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

српски језик, математика, свет око нас и веронаука.

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	СТАНДАРДИ		
				Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
– одреди десетице најближе датом броју; – усмено сабира и одузима бројеве до 100; – примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања; – израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; – реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења; – одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; – одреди делове (облика) дате величине; – изрази одређену суму новца преко различитих апоена; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама; – прикаже мањи број података у табlici и стубичастим дијаграмом; – уочи правило и одреди следећи члан започетог низа	Бројеви	Обнављање градива из првог разреда Сабирање и одузимање са преласком. Замена места и здруживање сабирака. Веза сабирања и одузимања. Једначине са једном операцијом (сабирање или одузимање). Римске цифре I, V, X, L, C Множење и дељење (таблично) Нула и јединица као чиниоци; нула као дељеник. Замена места и здруживање чинилаца. Редослед рачунских операција. Множење и дељење збира и разлике бројем. Веза множења и дељења. Једначине са једном операцијом (множење или дељење). Бројевни изрази. Формирање израза на основу реалистичних ситуација. Разломци облика $1 \leq n \leq 10$, визуелно и симболичко представљање	-Учење путем открића и решавања проблема, -Интерактивно учење, -Игра Облик рада: -фронтални ,индивидуални ,групни, рад у пару Методе рада: -демонстративна -дијалoшка -илустративна -истраживачка -диференцирана –пројектна -хеуристичка -графички радови - индивидуализована метода -метода писаних радова, -интерактивна, -текстуална, -илустративна,	1MA.1.1.1. 1MA.1.1.2. 1MA.1.1.3. 1MA.1.1.4. 1MA.1.1.5. 1MA.1.3.1.	1MA.2.1.1. 1MA.2.1.2. 1MA:2.1.3. 1MA.2.1.4. 1MA.2.1.5.	1MA.3.1.1. 1MA.3.1.2. 1MA.3.1.3. 1MA.3.1.4. 1MA.3.3.1.

– користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац; – усмено множи и дели у оквиру прве стотине; – израчуна вредност бројевног израза са највише две операције – реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења; – одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; – уочи правило и одреди следећи члан започетог низа						
--	--	--	--	--	--	--

– разликује дуж, полуправу и праву; – одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски); – одреди обим геометријске фигуре; – изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине; – измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине – нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; – уочи подударне фигуре на датом цртежу; – уочи симетричне фигуре; – допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву	Геометрија	Дуж, права и полуправа. Тачка и права. Отворена и затворена изломљена линија. Графичко надовезивање дужи. Дужина изломљене линије. Обим геометријских фигура без употребе формула. Други део Цртање правоугаоника, квадрата и троугла на квадратној мрежи, на тачкастој мрежи. Симетричне фигуре. Подударност фигура (интуитивно)	-Учење путем открића и решавања проблема, -Интерактивно учење, -Игра Облик рада: -фронтални ,индивидуални ,групни, рад у пару Методе рада: -демонстративна -дијалошка -илустративна -истраживачка -диференцирана -пројектна -хеуристичка -графички радови -индивидуализована метода -метода писаних радова, -интерактивна, -текстуална, -илустративна	1MA.1.2.1. 1MA.1.2.2. 1MA.1.2.3.	1MA.2.2.1. 1MA.2.2.2.	1MA.3.2.1. 1MA.3.2.2.
– изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине; – измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине – чита и запише време са часовника; – користи јединице за време у једноставним ситуацијама	Мерење и мера	Мерење дужине стандардним мерним јединицама (m, dm, cm). Мерење времена (дан, месец, година, час, минут).	- За упознавање метарског система мера треба користити очигледна средства и давати ученицима да мере предмете из околине (у учионици, школском дворишту, код куће итд.) Врши се и одокативна процена, мерење и упореживање -Учење путем открића и решавања проблема, -Интерактивно учење, -Игра Облик рада: -фронтални ,индивидуални, групни, рад у пару	1MA.1.4.1. 1MA:1.2.2. 1MA:1.2.3.	1MA.2.4.1. 1MA.2.4.2. 1MA.2.2.2.	1MA.3.4.1.

			Методе рада: -демонстративна -дијалошка -илустративна -истраживачка -пројектна -хеуристичка -графички радови -интерактивна, -текстуална, -илустративна,			
--	--	--	--	--	--	--

МАТЕМАТИКА, други разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 180

Циљ: Ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

СТАНДАРДИ (објашњење/опис стандарда):

1MA.1.1.1.зна да прочита и запише дати број,уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправо

1MA.1.1.2.рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде

1MA.1.1.3.множи и дели без остатка у оквиру прве стотине

1MA.1.1.4.уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом

1MA:1.1.5.уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде

1MA.1.2.1.уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат,круг,троугао,правоугаоник,тачка,права,полуправа и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност,нормалност,подударност)

1MA:1.2.2.зна јединице за мерење дужине и њихове односе

1MA:1.2.3.користи поступак мерења дужине објекта , приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица

1MA.1.4.1.уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама

1MA:1.2.2.зна јединице за мерење дужине и њихове односе

1MA:1.2.3.користи поступак мерења дужине објекта , приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица

1MA.2.1.1.уме да примени својства природних бројева(паран,непаран,највећи,најмањи,претходни,следећи број) и разуме декадни бројни систем

1MA.2.1.2.уме да одреди десетицу,стотину и хиљаду најближу датом броју

1MA:2.1.3.сабира и одузима, рачуна вредност израза

1MA.2.1.4.рачуна вредност с највише две операције

1MA.2.1.5.уме да решава једначине

1MA.2.2.1. Уочава међусобне односе геометријских објеката у равни

1MA.2.2.2. претвара јединице за мерење дужи

1MA.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама

1MA.2.4.2. зна јединице за време (секунда, минута, сат, дан, месец, година) и уме да претвара веће у мање и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама

1MA.2.2.2. претвара јединице за мерење дужи

1MA.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака

1MA.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени

1MA.3.1.3. уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет

1MA.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми

1MA.3.4.1. зна јединице завреме (секунда, минут, сат, месец, година, век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
	Бројеви	144	59	75	10
	Геометрија	24	8	14	2
	Мерње и мере	12	3	7	2
Укупан број часова		180	70	96	14

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ: Српски језик : Језичка култура: Ритмичко свирање ; Свет око нас : Природа, простор орјентација у времену , годишња доба, Музичка култура: Ликовна култура: Споразумевање , простор и облици ; Физичко васпитање: Различити облици трчања и ходања ; елементарне и штафетне игре

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

СВЕТ ОКО НАС, други разред
ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА : 72

Циљ: упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ /ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	СТАНДАРДИ		
				Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; – оствари права и изврши обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада; – се понаша тако да уважава различитости других људи; – прихвати последице када прекрши правила понашања групе; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима ; – разликује потребе од жеља на једноставним примерима из сопственог живота;	Други и ја	Групе људи: родбина (ван)школска заједница,становниц и насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља	Облик рада: групни, индивидуални, фронтални, рад у пару,активна настава Методе рада: дијалошка, илустративна, демонстративна,текстуална амбијентална , разговора, хеуристичка, писаних радова,експериментална	1ПД.1.5.1. 1ПД.1.5.2.	1ПД.2.5.1. 1ПД.2.5.2.	1ПД.3.5.1.
По завршетку теме, ученик ће моћи да: – препозна грб, заставу и химну Републике Србије и примерено се понаша према симболима; – одреди тип насеља на основу његових карактеристика; – повеже личну хигијену, боравак у природи, физичку активност и разноврсну исхрану са очувањем здравља; – одржава личну хигијену руку, зуба ичулних органа; – примени правила културног и безбедног понашања у саобраћају и превозним средствима у насељу са околином; – безбедно поступа пре и током временских непогода;	Култура живљења	Садржај: Симболи Републике Србије: грб, застава и химна. Типови насеља: село, град. Здрав начин живота: хигијена тела, разноврсна исхрана, број obroка, боравак у природи и физичка активност. Врсте саобраћаја (копнени, водни и ваздушни и одговарајућа превозна средства). Безбедно понашање у саобраћају у насељу (кретање улицом и путем без тротоара, прелажење улице и пута без пешачког прелаза. Правила понашања у превозним средствима (аутомобил и јавни превоз). Временске непогоде (олуја, град, мећава) и безбедно понашање у затвореном и на отвореном простору.	Облик рада: групни, индивидуални, фронтални, рад у пару,активна настава Методе рада: дијалошка, илустративна, демонстративна,текстуална , амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова,експериментална	1ПД.1.5.4. 1ПД.1.5.5. 1ПД.1.6.2.	1ПД.2.5.3.	
– истезањем, савијањем и сабијањем одреди својства материјала; – одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета; – пронађе нову намену коришћеним предметима;	Човек ствара	Материјали (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина, глина/пластелин) и производи људског рада. Еластичност материјала. Својства материјала одређују њихову	Облик рада: групни, индивидуални, фронтални, рад у пару,активна настава Методе рада:	1ПД.1.3.3. 1ПД.1.3.4. 1ПД.1.3.5. 1ПД.1.3.6.	1ПД.2.3.5.	

		употребу. Нова намена предмета направљених од различитих материјала.	дијалошка, илустративна, демонстративна, текстуална , амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална			
– одабере начин кретања тела, узимајући у обзир облик тела, врсту подлоге и средину у којој се тело креће – измери растојање које тело пређе током свог кретања; – пронађе тражени објекат у насељу помоћу адресе/карактеристичн их објеката; – именује занимања људи у свом насељу са околином; – одреди време помоћу часовника и календара користећи временске одреднице: сат, дан, седмицу, месец, годину; – забележи и прочита податке из личног живота помоћу ленте времена;	Кретање и оријентација у простору и времену	Различити облици кретања тела (хода, скаче, трчи, пада, лети, плива, котрља се, клизи). Утицај облика тела, подлоге и средине на кретање по равној подлози и пређено растојање тела. Сналажење у насељу помоћу адресе (улица, кућни број) и карактеристичн их објеката. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: минут, сат, дан, седмица, месец, година, датум, годишња доба. Средства за мерење времена: часовник, календар, лента времена.	Облик рада: групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, активна настава Методе рада: дијалошка, илустративна, демонстративна, текстуална амбијента лна, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална	1ПД.1.4.1. 1ПД.1.4.2. 1ПД.1.4.3. 1ПД.1.4.4. 1ПД.1.4.5.	1ПД.2.4.1.	
– разликује облике рељефа у свом насељу и околини; разликује облике и делове површинских вода у свом насељу и околини; – идентификује заједничке особине живих бића на примерима из окружења; – повеже делове тела живих бића са њиховом улогом/улогама; – разврста биљке из окружења на основу изгледа листа и стабла; – разврста животиње из окружења на основу начина живота и начина исхране; – наведе примере који показују значај	Разноврсност природе	Рељеф и облици рељефа: узвишења, (брдо, планина) удубљења (долине, котлине) и равнице. Рељеф у насељу и околини. Облици појављивања воде: површинске воде (текуће, стајаће) и њихови делови (извор, ток, корито, обала). Површинске воде у насељу и околини. Заједничке особине живих бића (дисање, исхрана, раст, остављање потомства). Функције (улога) делова тела живих бића. Разноврсност биљака у окружењу	Осмишљени часови у природи, излети и посете, посматрање ангажованости на часу, продукти ученичких активности, игре ,огледи Облик рада: групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, активна настава Методе рада:	1ПД.1.1.1. 1ПД.1.1.2. 1ПД.1.1.3. 1ПД.1.1.4. 1ПД.1.1.5. 1ПД.1.1.6. 1ПД.1.2.1. 1ПД.1.2.3	1ПД.2.1.1. 1ПД.2.1.2. 1ПД.2.1.4. 1ПД.2.2.3.	1ПД.3.1.1.

биљака и животиња за човека; – штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; – разврста отпад на предвиђена места; – негује и својим понашањем не угрожава биљке и животиње у окружењу; – препозна примере повезаности живих бића са условима за живот; – повеже промене у природи и активности људи са годишњим добима; – изведе једноставне огледе пратећи упутства; – повеже резултате рада са уложеним трудом.		(зељасте и дрвенасте; лишћарске и четинарске). Разноврсност животиња у околини (домаће и дивље; биљоједи, месоједи и сваштоједи). Значај биљака и животиња за човека. Улога човека у очувању природе (штедња производа који се користе у свакодневном животу, разврставање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама). Сунчева светлост и топлота, вода, ваздух и земљиште – неопходни услови за живот. Промене у природи и активности људи у зависности од годишњих доба.	дијалогска, илустративна, демонстративна, текстуална, амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална			

СТАНДАРДИ: (објашњење/опис стандарда)

- 1ПД.1.1.1.Прави разлику између природе и производа људског рада.
- 1ПД.1.1.2.Зна ко и шта чини живу и неживу природу.
- 1ПД.1.1.3.Зна заједничке карактеристике живих бића
- 1ПД.1.1.4.Уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума:изгледу, начину исхране, кретања и размножавања.
- 1ПД.1.1.5.Препознаје и именује делове тела живих бића
- 1ПД.1.1.6. Разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима
- 1ПД.1.2.1. Препознаје и именује природне ресурсе
- 1ПД.1.3.3. Зна да различите животне намирнице садрже различите састојке
- 1ПД.1.3.4. Зна основна својства материјала:тврдоћа, еластичност,густина,растворљивост, провидност, намагнетисаност
- 1ПД.1.3.5. Зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу
- 1ПД.1.3.6. Зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха
- 1ПД.1.4.1. Уме да препозна кретање тела у различитим појавама
- 1ПД.1.4.2. Зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти
- 1ПД.1.4.3. Уме да одреди стране света помоћу Сунца
- 1ПД.1.4.4. Зна јединице за мерење времена:дан, недеља, месец,година, деценија и век
- 1ПД.1.4.5. Уме да прочита тражене информације са часовника и календара
- 1ПД.1.5.4. Зна који су главни извори опасности по здравље људи и основне мере заштите

1ПД.1.5.5. Зна поступке за очување и унапређивање људског здравља

1ПД.1.6.2. Зна основнетинове насеља и њихове карактеристике

1ПД.2.1.1. Разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима

1ПД.2.1.2. Зна основне разлике између биљака, животиња и људи

1ПД.2.1.4. Зна улогу основних делова живих бића

1ПД.2.2.3. Зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса

1ПД.2.3.5. Разликује повратне и неповратне промене материјала

1ПД.2.4.1. Зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела

1ПД.2.5.3. Разликује повратне и неповратне промене материјала

1ПД.3.1.1. Разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
	ДРУГИ И ЈА	12	6	5	1
	КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА	16	9	6	1
	ЧОВЕК СТВАРА	7	4	2	1
	КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	17	11	5	1
	РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ	20	12	7	1
Укупан број часова		72	42	25	5

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

Музичка култура : „ Од куће до школе“ ;„Карневал животиња“ – „Кокошке и петлови“ и „Магарци“ „ – К.С. Санс; Песма „ Ал је леп овај свет“ ; Српски језик : На селу-говорна вежба; У граду-говорна вежба; Упознајте моју кућу-говорна вежба; Ово је моја школа-говорна вежба; Грађанско васпитање и ЧОС : Права деце - тврдо; глатко-храпаво; Да кажем слободно; Верска настава- Божић ; Ликовна култура: Стварамо сенку ; Позориште сенки : Лутка за позориште сенки ; Меко- тврдо; глатко-храпаво; Горе-доле.Леводесно(Полица са играчкама)Напред- назад-између Математика- Бројеви од 100 ; Мерење времена;

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
Компетнција за целоживотно учење Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом. Компетенција сарадња Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Компетенција одговорно учешће у демократском друштву Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу. Компетенција решавање проблема Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним.Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новимситуацијама. Дигитална компетенција Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи , у слободном времену, у комуницирању Компетенција комуникација Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Естетичка компетенција Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ЛИКОВНА КУЛТУРА, други разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72

Циљ: је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:			

-користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; идентификује истакнути део целине и визуелне супротност и у свом окружењу; преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу.	ОБЛИЦИ	Облици (светлост као услов за опажање облика; визуелне карактеристике природних и вештачких облика; дизајн предмета за свакодневну употребу). Супротности (обојено и безбојно, једноставно и сложено, испупчено и удубљено, ближе и даље...). Облик и целина (истакнути део целине; везивање и спајање облика)	-Примена материјала и техника у сликању и вајању различитих облика које ученици познају -Анализом свог рада -Анализом радова осталих ученика -Цртањем употребних предмета -Час у природи посматрање ближе околине; школског дворишта; Цртањем простора у коме ученици бораве свакодневно (своје собе, куће, школе) Цртањем употребних предмета и извештавање о њиховој намени Одељенским изложбама радова Уређивањем паноа са радовима (уочавање и постављање радова са светлијим, тамнијим бојама, мањим, већим облицима, положеним или усправним) Стварањем сенки уз помоћ руку. Игре светлом и сенком уз промене облика сенке у зависности од светлосног извора.Посматрањем светла и сенке на предметима у учионици у зависности од светлосног извораЦртањем предмета, бојење истог, његово преобликовање; додавање других елемената. Облик рада: фронтални, групни, индивидуални Методе рада: вербална, демонстративна, дијалошка илустративна, истраживачка, практичан рад
– тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу;	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке).	Гледање цртаних филмова (посматрање, анализа; стицање знања о настанку цртаног филма; његове намене) Формирањем целине од више делова (илустровање приче, бајке кроз слике.) Читање стрипа (његово посматрање, анализа, разумевање постојања истог, његове намене) Претварање текста приче, песме у стрип. Обликовање кореографије за луткарску представу Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, рад у пару Методе рада: вербална, демонстративна, дијалошка, илустративна
– изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; – упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;	ЛИКОВНЕ ИГРЕ	Боја (светле и тамне боје; боја и облик; боја и звук). Замишљања (стварност и машта).	Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару Методе рада: вербална, демонстративна илустративна

– повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте; – пружи основне информације о одабраном музеју; – разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.	ПРОСТОР	Простор (обликовање простора – школа, учионица, соба; музеј). Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). Сцена (маске, костими, реквизити)	Посета значајних објеката из најближег окружења Посета библиотеци Час у природи (посматрање ближе околине; школског дворишта; Цртањем употребних предмета и извештавање о њиховој намени. Анализа ученичких радова Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, рад у пару Методе рада: вербална, демонстративна, дијалогска, илустративна
---	-----------------------	--	--

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
	ОБЛИЦИ	32	22	8	2
	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	14	12	2	/
	ЛИКОВН ИГРЕ	12	4	4	4
	ПРОСТОР	14	8	2	4
Укупан број часова		72	46	16	10

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:
Свет око нас : Од чега су предмети око нас , материјали и њихова својства (меко, тврдо;провидно, непровидно; храпаво, глатко) ; Групе људи: породица,школска заједница, разред, одељење, суседи; Права и обавезе чланова група; Правила понашања ; Музичка култура- Музика из цртаног филма „Мала сирена`` ; Српски језик: Прича по низу слика ;

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
Компетнција за целоживотно учење Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом. Компетенција сарадња Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

МУЗИЧКА КУЛТУРА други разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36

Циљ: Код ученика развијати интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
– објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело; разликује различите инструменте по боји звука и изражајним могућностима; издвоји основне музичке изражајне елементе; препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; повезује карактер дела са	Слушање музике	Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук-лик, музика-радња. Композиције које илуструју различита осећања. Звук и тон (извори) – звуци из природе и окружења. Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак-дуг), јачина (гласан-тих), висина (висок-дубок). Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената. Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). Различити жанрови везани за ситуације значајне у животу ученика. Музичка прича. Композиције различитог карактера и елементи музичке изражајности (мелодијска линија, темпо, ритам, динамика). Музички бонтон. Музика и здравље. Носиоци звука (цеде плејер, рачунар...)	Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару Методе рада: вербална, демонстративна, илустративна

изражајним музичким елементима и инструментима;			
– изговара бројалице у ритму, уз покрет; пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; изводи уз покрет музичке и традиционалне игре; примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању; свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама; повезује ритам са графичким приказом; објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења; учествује у школским приредбама и манифестацијама	Извођење музике	Изговор бројалице у ритму уз покрет. Звучне ономатопеје и илустрације Правилан начин певања , држање тела и дисање. Правилна дикција , изговарање брзалица и бројалица. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. Певање песама уз покрет , песме уз игру и народне песме. Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (a1 бела, ха1 љубичаста боја). Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима. Инструментална пратња по слуху уз бројалице и песме – пулс, ритам, груписање удара. Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима , песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Музички бонтон.	ПЕВАЊЕ ПЕСАМА - изражајно читање текста песмица,певање учитељ и ученици ИЗВОЂЕЊЕ БРОЈАЛИЦЕ -учитељ изводи бројалицу ,а затим ученици без и са пратњом ритмичких инструмената МУЗИЧКА ИГРА - ученици прате и изводе упутства учитеља; СВИРАЊЕ НА НАПРАВЉЕНИМ МУЗИЧКИМ ИНСТРУМЕНТИМА (штапићи, звечке) Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, практичан рад и радионица Методе рада: монолошка,дијалоска, слушање аудио примера,игровне активности,истраживачки рад,метода стваралачког рада
– направи дечје ритмичке инструменте; осмисли покрете уз музику; осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука; осмисли одговор на музичко питање; осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; према литерарном садржају изабере од понуђених, одговарајући музички садржај; поштује договорена правила понашања при слушању и	Музичко стваралаштво	Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала. Креирање сопствених покрета уз музику. Стварање једноставне ритмичке пратње коришћењем различитих извора звука. Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација на краћи литерарни текст.	-Развијање жеље за изражајнијим певањем; -Смишљање малих ритмичких целина -Слободна звучна импровизација остварена рукама или ногама, односно дечјим инструментима; -Мале,музичке игре уз покрет; Облик рада: фронтални, рад у групи, индивидуални Методе рада:

извођењу музике; користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука.			монолошка, дијалошка, слушање аудио-примера, илустративнодемонстративна метода
--	--	--	--

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
	Слушање музике	18	14	3	1
	Извођење музике	16	8	3	1
	Музичко стваралаштво	6	4	1	1
Укупан број часова		36	26	7	3

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

Српски језик- Мој друг,моја другарица (говорна вежба); Играмо се гласовима, словима, речима; Бројалице ; Свет око нас: јесен, зима, пролеће ; Празници ; Физичко и здравствено васпитање : Иде маца око тебе, Ко пре до мене, Разбрајалице за играонаставни садржаји који могу да се прилагоде теми-извођење : музике , Народне игре ; Ликовна култура :Грађење слободних облика спајањем готових предмета

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
Компетнција за целоживотно учење Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ, други разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 108

Циљ: Доприноси интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком),

- доприноси развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада,
- омогућава оптималан раст и развој детета и задовољење потреба за кретањем и игром.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
-Овлада природним и изведеним, елементарним правилним кретањима у различитим условима извођења -Развој и усавршавање моторичких способности	Ходање и трчање	-Поновити вежбе из првог разреда и комбиновати их са ходањем у кретању -Ходање, и на знак, промена правца. - Ходање на различите начине	Методе: практичне активности, метода демонстрације, разговор,

-Морално – вољне особине квалитета личности ће му бити боље формиране -Разликује правилно од неправилног ходања и трчања -Уочаваће своје моторичке способности и способности својих вршњака -Изводити покрет у задатом смеру и датој путањи -Оствариваће напредак у развоју моторичких способности		- Трчање различитим темпом -Трчање са променом правца, брзо спорије; брзо трчање до 30 метара. -Организовати игре са различитим облицима ходања и трчања	такмичење
-У интелектуалном смислу развија своју личност -Развоја моторичке способности -Стиче и усавршава моторичких способности -Формира морално – вољне квалитета личности -Чуваће и неговати здравље и водиће рачуна о заштити природе и човекове околине	Скакање и прескакање	-Вежбе (скакање и прескакање) упором рукама - Прескакање вијаче - Прескакање палица -Скок удаљ - Скок увис - Скок удаљ и увис	Методе: практичне активности , метода демонстрације, разговор , такмичење
-Развијаће се у интелектуалном смислу -Развијаће моторичких способности -Стицаће и усавршавати моторичке способности -Редовно, активно учествује у настави физичког васпитања -Правилно изводи једноставне вежбе обликовања -Вежба у адекватној опреми -Познаје правила елементарних игара и придржава их се уз подстицај и надзор учитеља	Бацање и хватање	-Поновити бацање лоптице из места у одговарајући циљ; комбиновати вежбу из ходања. -Вежбе руковања лоптом -Вођење лопте у ходању и трчању. -Додавање са две руке у пару у ходању. -Гађати лоптом у импровизовани кош или гол (једном и са обе руке). -Организовати игру са коришћем вежби хватања и додавања, вођења и гађања.	Методе: практичне активности , метода демонстрације, разговор , такмичење
- Уочи своје моторичке способности и остварује напредак у њиховом развоју -Вежба у адекватној опреми и истражује своје способности - Развијаће пријатељства и позитивне навике	Вишење и упори ногама	- Дохватно вратило: помицање улево и удесно - Пењање: уз лесте - бочно, са наизменичним прехватањем и опирањем истовремено са обе ноге	Методе: практичне активности , метода демонстрације, разговор , такмичење
-Развије спретности , менталних и физичких способности -Израђује позитивне особине ученика: упорност, систематичност, уредност, тачност, прецизност	Вежбе на тлу	-Вежбе на тлу, колут напред са упорима рукама напред и назад -Два повезана колута напред ,колут преко медицинка -Комбиновати два спојена колута напред-један из чучња у чучањ преко медицинке	Методе: практичне активности , метода демонстрације, разговор , такмичење

-Уочава своје моторичке способности и упоређује их са вршњацима -Остварује напредак у развоју моторичких способности -Препознаје знаке умереног оптерећења или замора		-Колут назад из чучња у чучањ - Одељенско такмичење из вежби	
--	--	---	--

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
I	Ходање и трчање	19	3	15	1
II	Скакање и прескакање	25	4	19	2
III	Бацање и хватање	15	2	12	1
IV	Вишење и упори ногама	7	1	6	
V	Вежбе на тлу	14	2	11	1
VI	Вежбе равнотеже	5	1	4	
VII	Вежбе реквизитима	5	1	4	

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

Све наставне јединице могу се обрадити у корелацији са наставним садржајима других предмета: Српски језик, Свет око нас, Ликовна култура, Музичка култура

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
Компетнција за целоживотно учење Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом. Компетенција сарадња Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Компетенција одговорно учешће у демократском друштву Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу. Компетенција решавање проблема Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Сечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним.Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама. Компетенција комуникација Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Одговоран однос према здрављу

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ДИГИТАЛНИ СВЕТ, други разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА:36

Циљ: Развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
– упореди начин на који учи у школи са онлајн учењем путем школске платформе; користи школску платформу за онлајн учење (уз помоћ наставника и/или родитеља/законског заступника); самостално користи дигиталне уџбенике за учење; креира, чува и поново уређује дигиталну слику (самостално и/или уз помоћ наставника) користећи одговарајућу апликацију; својим речима објасни појам покретне слике; креира елементе покретне слике; креира једноставан графички дигитални материјал намењен познатој публици; својим речима објасни због чега дигиталне уређаје повезујемо на мреже, укључујући интернет; наведе могућности за размену материјала, комуникацију и заједнички рад (учење) које су настале	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	Учење путем школске платформе за онлајн учење. Учење уз помоћ дигиталних уџбеника. Креативно графичко изражавање коришћењем дигиталног уређаја. Умрежавање дигиталних уређаја и прилике за размену материјала, комуникацију и заједнички рад који из умрежавања произилазе.	Настава се одвија у циљу остваривања исхода уз коришћење дигиталних уређаја које има школа. Облици рада : фронтални, индивидуални, рад у пару ,групни Методе рада : практичан рад – (истраживање и откривање), метода усменог излагања,

захваљујући умрежавању дигиталних уређаја; – наведе могућности за размену материјала, комуникацију и заједнички рад (учење) које су настале захваљујући умрежавању дигиталних уређаја; објасни добитке и ризике који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја; разликује неприхватљиво од прихватљивог понашања при комуникацији на интернету; реагује на одговарајући начин ако дође у додир са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; наведе неке од начина на које корисници дигиталних уређаја остављају личне податке у дигиталном окружењу; организује сопствено учење у онлајн окружењу на начин који не угрожава здравље и личну безбедност, као и сигурност дигиталног уређаја;	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	Добици и ризици који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја. Понашање на интернету – интернет бонтон. Остављање личних података при коришћењу дигиталних уређаја. Примерена реакција у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. Организација времена и услова за рад при онлајн учењу. Коришћење дигиталних уређаја и заштита животне средине.	илустративно-демонстративна, метода разговора, метода рада на тексту и са визуелним материјалима Активност наставника : Прати предзнање ученика , организује наставу у складу са техничким могућностима школе, помаже ученицима да стекну дигиталну писменост , прати напредовање ученика , подстиче рад ученика , вреднује рад детета .
– предложи начине одлагања електронског отпада који не угрожавају животну средину; својим речима објасни појам алгоритам; анализира једноставан познати поступак који садржи понављања одређених радњи и представи га алгоритамски; креира одговарајући рачунарски програм у визуелном програмском језику; анализира једноставан програм креиран у визуелном програмском језику и објасни шта и на који начин тај програм радиуочи и исправи грешку у једноставном програму, провери ваљаност новог решења и по потреби га додатно поправи (самостално или сараднички); креира програм у визуелном програмском језику којим управља понашањем расположивог физичког дигиталног уређаја	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	Разлагање проблема на мање целине. Осмишљавање алгоритама линијске и цикличне структуре који води до решења једноставног проблема. Креирање рачунарског програма у визуелном програмском језику. Анализа постојећег програма креираног у визуелном програмском језику и тумачење функције блокова од којих је сачињен. Управљање понашањем физичког дигиталног уређаја креирањем програма у визуелном програмском језику. Уочавање и исправљање грешака у програму.	Активност ученика : Ученик треба да правилно укључи и искључи дигитални уређај; ● наведе основне делове рачунара (кућиште, монитор, миш, тастатура, звучници, слушалице, микрофон, веб камера, штампач, скенер) ● објасни намену основних делова рачунара самостално користи софтвер за цртање ● сачува цртеж на радној површини ● наведе неколико различитих употреба интернета ● покрене интернет прегледач

			● користи уз помоћ учитеља интернет
--	--	--	-------------------------------------

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	19	14	5	/
	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	7	3	4	/
	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	10	5	5	/
Укупан број часова		36	22	14	/

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

Српски језик: говорне вежбе ; Свет око нас: породица, школа, колектив; Математика: геометријски облици и тела; Ликовна култура: облици, споразумевање , простор ; Музичка култура: песме

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
Компетнција за целоживотно учење Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом. Компетенција сарадња Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Компетенција одговорно учешће у демократском друштву Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу. Компетенција решавање проблема Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним.Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама. Дигитална компетенција Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи , у слободном времену, у комуницирању Компетенција комуникација Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно

што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ПОКРЕНИМО НАШУ ДЕЦУ, други разред

Циљ: превенција настанка деформитета кичменог стуба и тела применом одговарајућих превентивних вежби у складу са узрастом ученика

Оперативни задаци:

- Промоција здравља и физичке активности у циљу смањивања деформитета код деце млађег школског узраста.
- Правилан психофизички развој деце
- Здравствено васпитање ученика.
- Превентивне активности реализују се у склопу часова обавезних наставних предмета или у слободно време између часова.
- **Исходи:**
- ученик правилно изводи телесне вежбе за кичмени стуб, равно стопало и друге физичке деформитете;
- познаје сопствено тело и брине о свом здрављу;

примењује научене телесне вежбе као важан део у свакодневном животу поштујући правила и упутства током извођења истих.

Време	Модел	Активност	Ниво активности	Носиоци реализације	Место реализације
Континуирано у току школске године ,пет пута недељно у трајању од по 15 минута у току дана	I модел	А- “ВЕСЕЛА СТОЛИЦА” Програм вежби са столицом у учионици	I	Учитељи	Учионица
		Б- „ПРИЧАМ ТИ ПРИЧУ“ Драматизација (вођена фантазија)	I	Учитељи	Учионица Школско двориште Игралиште
		В- “ЗДРАВА СТОПАЛЦА” Превентивне вежбе за стопало	I	Учитељи	Учионица Школско двориште
		Г- „РАЗИГРАНА ПАЛИЦА“ Вежбе са палицом	I	Учитељи	Игралиште
		Д- „РАЗИГРАНА КЛУПА“ Књига као разбигра Другови из клупе нека иступе Ова штафета је забава сваког детета Школска клупа сад наступа	I		
Континуирано у току школске године ,пет	II модел	А- “МУЗИЧКА ГИМНАСТИКА I” Елементарни покрети кретања-аеробик	II	Учитељи	Учионица Школско двориште

пута недељно у трајању од по 15 минута у току дана		за децу			Игралиште
		Б- “ПЛЕШИ И ЗАЛЕДИ СЕ” Имитација различитих спортова кроз игру	II	Учитељи	Учионица Школско двориште Игралиште
Континуирано у току школске године ,пет пута недељно у трајању од по 15 минута у току дана у одређеном годишњем добу	III модел	А- “ЈЕСЕЊЕ ИГРАРИЈЕ” Комплекс игара на отвореном - Хваталица са ометањем - Вук и овце - Огледало	III	Учитељи	Игралиште
		Б-“ЗИМСКЕ ИГРАРИЈЕ” Комплекс игара на отвореном - Направи Снешка - Погоди Снешка - Ходај мојим траговима	III	Учитељи	Игралиште
		В- „ПРОЛЕЋНЕ ИГРАРИЈЕ“ Комплекс игара на отвореном - Змијин реп - Кошење - Лишће и плодови	III	Учитељи	Игралиште

Напомена: Детаљни описи свих игара се налазе у брошури „Водич за вежбање – Покренимо нашу децу“ и на постерима.

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ

ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС, други разред

Циљеви и задаци: ученицима пружити основ за разумевање човека као бића заједнице • пружити ученицима елементарно знање о Богу као бићу заједнице пружити основ за разликовање и упоређивање породичних односа и односа који владају у Цркви • пружити основ за упознавање односа који владају између човека и Бога • пружити основ за разумевање да је молитва наш разговор са Богом • омогућити ученицима да увиде да се породични односи и односи у Цркви исказују на конкретан начин • ученицима пружити основ за разумевање да се кроз међусобне односе љубави остварује јединство

ТЕМА (наставне јединице)	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
-----------------------------	-----	--	--------------------------------------	-------------------------------

I – УВОД 1. Ми смо Црква – уводни час	• упознавање ученика са садржајима и начином рада • мотивисање ученика за похађање часова верске наставе	<u>Когнитивни аспект:</u> • моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 2. разреда основне школе; • моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. <u>Афективни аспект:</u> • желети да активно учествује на часовима верске наставе	• Упознавање са садржајем програма и начином рада	Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учење у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. <u>Врсте наставе</u> Настава се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (35 часова)
II – МОЈЕ МЕСТО У ЦРКВИ 2.Крштењем постајемо чланови Цркве 3.Црква – заједница 4.Храм – место	• омогућити ученицима разумевање Крштења као уласка у Божју породицу • омогућити ученицима да разликују појмове: Црква, храм, Литургија • указати ученицима да је учење у Литургији	<u>Когнитивни аспект:</u> • знати да се Крштењем постаје члан Цркве • знати да је Црква заједница потпуно другачија од свих • знати да је Црква заједница са Богом • разликовати значења појмова Црква (заједница) и храм (место на којем се сабирамо)	• Икона Христовог Крштења • Библијска прича о Ноју – Нојева барка – брод спасења • Народна приповетка „Седам прUTOва“ • Слике различитих	
окупљања заједнице 5. Литургија – догађај Цркве 6.Заједница радости	засновано на слободи	• на елементарном нивоу моћи да опише зашто се подижу храмови • моћи да уочи да је Литургија догађај Цркве • знати да у Литургији учесује	православних храмова (спољашњи и унутрашњи изглед)	• практична настава (1 час) <u>Место реализације наставе</u> • Теоријска настава се реализује у учионици;

		само онај ко је крштен и ко то жели <u>Афективни аспект:</u> желети да посети храм и боље упозна основна обележја православних храмова	Новозаветно сведочанство о Свадби царевог сина (препричано и прилагођено)	Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; <u>Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе</u>
III – ЛИТУРГИЈСКЕ СЛУЖБЕ 7. Народ Божји, различите службе 8. Литургијске службе: Епископ, свештеник и ђакон 9. Многе службе, једна Црква 10. Епископ – слика Христова на Литургији 11. Ко су монаси?	- ученицима пружити основно знање о литургијским службама - омогућити ученицима да уоче да Црква не може да постоји без свих служби - омогућити ученицима да уоче да свако у Цркви има своју службу	<u>Когнитивни аспект:</u> - препознати и именовати основне службе које постоје на Литургији - знати да свако у Цркви има своју службу - уочити међусобну повезаност служби у Цркви - уочити од коликог је значаја за неку заједницу окупљање свих њених чланова - уочити да је и он сам важан и посебан у животу Цркве - моћи да објасни службу Епископа у Цркви - моћи да увиди сличност службе Епископа са првосвештеником Христом - уочити да Епископ предводи молитву Цркве - моћи да објасни ко су монаси и шта су манастири <u>Афективни аспект:</u> - ученик ће бити подстакнут да размишља о својој служби у Цркви	- Садржаји који се односе на разне службе људи у свету - Прича „Отац управља бродом“ - Садржаји који се односе на службе у цркви (примери светитеља и њихових служби (епископи: Св. Сава, Св. Никола...; Св. ава Јустин; Св. Серафим Саровски; Св. архиђакон Стефан, Св. ђакон Авакум; народ: Св. Петка, Св. Димитрије, Св. Ђорђе) - Разне илустрације епископа, свештеника, ђакона	- Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. - Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно информативно, а мање на сазнајно и информативно. - Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава. - Имајући у виду захтеве наставног програма и могућности транспонованја наставног садржаја у педагошко дидактичко решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика.

			• Сlike са Литургије • Сlike монаха, монахиња; • Прича: „Велики монаси најсличнији анђелима“ • Манастири – извори љубави и светлости • Сlike манастира	• У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. • Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.
IV – ЖИВОТ У ЦРКВИ – ЛЕПОТА ПРАЗНИКА 12. Пресвета Богородица – мајка Христова 13. Божић – Христос се роди! 14. Богојављење – Христос је Син Божји 15. Свети Сава и Свети Симеон	• ученицима пружити основно знање о великим празницима Цркве • указати ученицима да се празници прослављају литургијски – на заједничкој молитви • ученицима пружити основно знање о важности личности Пресвете Богородице	<u>Когнитивни аспект:</u> • уочити разлог нашег великог поштовања према Богородици • знати да је Богородица много волела Бога и желела да му служи и да много воли нас • уочити да Богородицу сматрамо светијом од свих светих • знати молитву <i>Богородице Дјеве</i> • усвојити текст и мелодију песме „Витлејеме славни граде“ • знати да се приликом Крштења Христовог, Бог открива као Света Тројица • знати да је Свети Сава наш први Архиепископ • знати ко је подигао манастир Хиландар <u>Афективни аспект:</u> • пожелети да радо учествује у прослављању празника • пожелети да стваралачки (кроз песму, молитву, цртеж), исказе своју љубав и поштовање према Богородици	• Пресвета Богородица – Ваведење и Благовести • Богородичини празници • Молитва • „Богородице Дјеве“ • Рођење Христово • Прича „ Мали Данило сведок Христовог рођења“ • Божићна песма: „Витлејеме славни граде“ • Крштење Христово • Казивање о Светом Сави и Светом Симеону Песме Св. Владике Николаја: Брижни син (о Св. Сави и Св. Симеону) и Хиландар	<u>Евалуација наставе</u> Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина:

V – ТРПЕЗА ГОСПОДЊА 16. Литургија наш дар Богу 17. Литургијски предмети 18. Причешће - храна за живот вечни 19. Слава у мојој породици	• пружити ученицима неопходно знање да у Литургији свет приносимо Богу • омогућити ученицима основ за разумевање да се кроз Причешће остварује наша заједница са Богом • ученицима пружити основно знање о предметима који се користе на Литургији • упознати ученике са основним елементима славе и њеном везом са Литургијом	<u>Когнитивни аспект:</u> • моћи да увиди и каже зашто приносимо дарове природе Богу • уочити да су дарови које приносимо Богу, свет у малом • моћи на елементарном нивоу да препозна и именује литургијске предмете • уочити да је заједничка трпеза израз љубави • знати да је Литургија заједничка трпеза око које се окупљају чланови Цркве • моћи да уочи разлику између Светог Причешћа и друге хране • уочити сличности елемената Литургије и славе <u>Афективни аспект:</u> • код ученика ће се развити жеља да учествује у Литургији	• Прича о Литургијским даровима: вину и хлебу • Сlike литургијских предмета: Путир, кашичица, дискос, звездаца, кадионица... • Сlike славе	• процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова <u>Оцењивање</u> Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика; <u>Оквирни број часова по темама</u> Увод – 1
VI – СВЕТА ЛИТУРГИЈА – ПРОСЛАВА ВАСКРСЕЊА 20. Христос је са нама у Литургији 21. Причешће у мом животу 22. Празнујемо Васкрсење	• пружити ученицима основ за разумевање Литургије као догађаја остварења наше заједнице са Богом • побољшати знање о догађајима везаним за Васкрсење Христово	<u>Когнитивни аспект:</u> • препознати значај празновања Васкрса • проширити своја знања о Христовом Васкрсењу • уочити да је Христово Васкрсење изузетан догађај у који је укључена читава природа • знати да је Христос увек са нама <u>Афективни аспект:</u> • исказати свој доживљај Христовог Васкрсења кроз самостални креативни израз	• Причешће, храна љубави – прича из књиге «Мали анђео», Невена Витошевић • „Корица хлеба“ (Из житија Св. Онуфрија) • „Божије старање“ (о томе како је у сиромашном манастиру аве Теодосија понестало	Моје место у Цркви – 6 Литургијске службе – 6 Живот у Цркви – лепота празника – 6 Трпеза Господња – 5 Света Литургија – прослава Васкрсења – 5 Икона – прозор у вечност - 5 • Евалуација – 1+1

Христово 23. Христово Васкрсење – наше васкрсење			хлеба и вина, а ава се уздао у Божју помоћ. И Бог се постарао да монаси добију све што је потребно за причешће)	
VII ИКОНА - ПРОЗОР У ВЕЧНОСТ 24. Православни храм 25. Икона - прозор у Царство Божје 26. Буди и ти иконописа ц 27. Царство Божје у светима	• омогућити ученицима да упознају који су основни делови храма • приближити ученицима појам Царства Божјег • указати на иконе као на посебну пројаву Царства Небеског • приближити ученицима појам светих	<u>Когнитивни аспект:</u> • знати да наброји основне делове храма • уочити да је унутрашњост храмова уређена за служење Литургије • знати да објасни ко су светитељи • испричати ко су и шта су све чинили светитељи које славимо • уочити да постоје светитељи и у данашње време • сазнати о неким светитељима новијег доба <u>Афективни аспект:</u> • бити подстакнут на поштовање и правилан однос према храму и иконама • бити подстакнут да воли природу и друге људе • бити подстакнут да у свим људима види пријатеље Божје	• основни делови храма • иконе Господа, Богородице, празника, светитеља • прилагођена и препричана житија светих	

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

1. Српски језик и књижевност
2. Свет око нас
3. Ликовна култура
4. Музичка култура
5. Народна традиција
6. Грађанско васпитање

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
Компетнција за целоживотно учење Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом. Компетенција сарадња Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Компетенција одговорно учешће у демократском друштву Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу. Компетенција решавање проблема Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Сечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи сечена знања и вештине у новим ситуацијама. Дигитална компетенција Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању Компетенција комуникација Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Естетичка компетенција Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ, други разред
ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА : 36

Циљ: подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
-разликује понашања појединаца која доприносе или ометају функционисање и напредовање групе; – успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој припада; – исказе своја осећања и потребе на начин који не угрожава друге; – препозна и уважи осећања и потребе других; наведе и својим речима објасни основна права детета садржана у Конвенцији о дејим правима; прихвата и образлаже на примерима из живота да свако дете има иста права без обзира на различитости; препозна ситуације кршења својих и туђих права и показује спремност да тражи помоћ;	ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у различитим групама	Грутни идентитет Ко смо ми – сличности и разлике? Групе којима припадамо (породица, одељење, школа, спортски клуб, музичка школа...). Од чега зависи функционисање и напредак групе: комуникација, сарадња, узајамно подржавање, блискост. Понашања појединаца која ојачавају или ометају односе у групи. Осећања Изражавање сопствених осећања. Осећања других, како их препознајемо и уважавамо. Веза осећања са мислима и понашањима. Потребе и права Моје потребе и потребе других. Осећања, потребе, вредности и начин њиховог остваривања. Веза са правима. Права детета	-Интерактивна радионица, представљање покретом , цртежом, прављење беца, стрипа , игровне активности, искуствено учење кроз размену у групи , играње улога

		Конвенција о дечјим правима. Различити смо, али су нам права иста. Људска права важе свуда и за сваког. Кршење и заштита права Нисам посматрач, реагујем на ситуације кршења права деце у одељењу и школи. Знам како и коме да се обратим за помоћ	
–се договара и одлучује у доношењу правила групе и да се понаша у складу са њима; – наводи примере међусобне повезаности права и одговорности; – разликује ненасилну од насилне комуникације међу члановима групе на примерима из свакодневног живота, из књижевних дела које чита и филмова које гледа; – саслуша излагање саговорника без упадица и са уважавањем; – даје и прихвата предлоге водећи рачуна о интересу свих страна у сукобу;	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Школа као заједница	Школа као заједница Вредности школе као заједнице – равноправност, одговорност, солидарност, брига за друге, толерантност, праведност, поштење. Правила у школи и њихова функција. Одговорности ученика и одраслих за функционисање школе као заједнице. Односи у заједници Како радим сам, а како у групи? Шта у школи радимо заједно? У чему смо добри? У чему бисмо могли бити бољи? Како комуницирамо у групи? Насилна и ненасилна комуникација. Сукоби Узроци сукоба и шта са њима. Сукоб из угла оног другог. Посредовање у сукобу. Конструктивно решавање сукоба.	Интерактивне радионице, искуствено учење кроз размену у групи, представљање покретом, цртање на задату тему, прављење паноа, игровне активности
– представи шта садржи и чему служи Правилник о безбедности ученика његове школе; се понаша у складу са Правилником о безбедности ученика; наводи примере одговорности одраслих и ученика за безбедност у школи; препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при коришћењу мобилног телефона и интернета;	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Школа као безбедно место	Безбедност ученика у школи Ученици имају право на заштиту и безбедност. Правилник школе о безбедности ученика. Безбедност ученика у школи и школском дворишту, на путу између куће и школе, ван школе – на излету и на настави у природи. Безбедност ученика је одговорност свих – запослених у школи, ученика, родитеља, институција ван школе. Безбедно и небезбедно понашање на интернету. Одговорна употреба мобилног телефона.	Дијалошка Илустративна Демонстративна Интерактивна Игровна метода
– сарађује и преузима различите улоге на основу договора у групи; износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге који могу унапредити безбедност ученика у школи;	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Школа као безбедно место за све	Како учинити школу безбедним местом за све – планирање и извођење једноставне акције. Кораци у планирању и извођењу акције. Избор теме/проблема/активности којом ћемо се бавити. Одређивање циља и израда плана акције –	Избор теме, израда плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације . Презентовање и вредновање акције.

учествује у изради плана једноставне акције; са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; доприноси промоцији акције; на једноставан начин вреднује изведену акцију		подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције – видео-снимци фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.	Фронтални , индивидуални , рад у пару,групни .
---	--	--	--

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

Свет око нас: Ја и други, Породични дом, школа; Српски језик: Разговорне, ситуационе и језичке игре, сценска импровизација, вођени и слободни разговор, писање обавештења, писма; Музичка култура: Кад си срећан, Дрогарство; Ликовна култура: Ликовна култура и окружење, односи у видном пољу; Физичко васпитање: Бацања и хватања.

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетенција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Сечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи сечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ДОПУНСКА НАСТАВА, СРПСКИ ЈЕЗИК, други разред

Циљ допунске наставе српског језика: да ученик овлада основним знањем из матерњег језика.

Садржаји програма	Број часова	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања
Књижевност - Читање - Анализа текста - Читање латинице	3	☐ Ученик уме да чита ћирилицу ☐ Мотивисање, подстицање и усмеравање на читање леткире ☐ Овладавање техником читања и писања латиницом	- Кооперативна , интерактивна , перцептивне , амбијентално учење, игра, цртање, учење кроз игру, демонстрација (показивање) разговор , учење по моделу , пројектна настава
Језик (граматика и правопис) - Врсте реченица - Слог, самогласници и сугласници - Потврдна и одрична реченица - Именице, род и број - Глаголи - Описни придеви - Знаци навода - Писање честитки - Проширивање реченице - Речи умањеног, увећаног и сличног значења	11	- Ученик уме да разликује врсте гласова и да дели реч на слоге - Одређује врсте реченица по облику и значењу - Одређивање врсте речи - Писање бројева и словима, назива улица, писама, честитки, разгледниц - Записивање речи умањеног, увећаног и сличног значења	Дијалогска, илустративна, интерактивна, практично смислена, писани радови, текстуална

Језичка култура - Препричавање - Писање приче - Читамо и пишемо латиницом	4	-Саопштавање о доживљајима - индивидуално и по заједничком плану - Овладавање основним облицима језичког изражавања и даље усавршавање и неговање језичке културе -Ученик уме да преприча садржину краћих текстова - Вежбе у писању латинице	Дијалогска,илустративна,интерактивна,практична о смисаона, писани радови, текстуална
---	---	---	--

МЕЊУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

Свет око нас : Природа, друштво , празници ; Ликовна култура; Простор, облици , споразумевање ; Српски језик: књижевност, језик и језичка култура; Верска настава : Божић

МЕЊУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Сечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним.Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи , у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ДОПУНСКА НАСТАВА
МАТЕМАТИКА, други разред

Циљ допунске наставе математике: да ученик ,овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој.

Садржаји програма	Број часова	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања
Бројеви -Сабирање и одузимање до 100 - Математички симболи - Таблица множења и дељења - Особине рачунских операција - Текстуални задаци -Једначине	12	-Ученик зна да сабира и одузима до 100 -Правилно користи математичке знаке и симболе -Уочава везе између сабирања и одузимања -Познаје таблице множења и дељења ☐ Самостално решава задатке са једном и две операције ☐ Уочава везе множења и дељења ☐ Користи особине рачунских операција кроз примере ☐ Решава логичко-комбинаторне проблеме прилагођене узрасту ученика -Унапређује прецизност и тачност у раду -Решава текстуалне задатке користећи једну или две рачунске операције -Решава једноставне једначине	Дијалогска, илустративно, демонстративна , практично смислена , интерактивна , метода писаних радова , вежбање

Геометрија - Геометријска тела - Дуж -Полуправа -Права -Графичко надовезивање дужи	3	☐ ☐ Разликује и именује једноставне геометријске фигуре и њихове елементе ☐ ☐ Уме да се служи прибором за цртање Препознаје осно симетричне фигуре и подударност у свакодневним ситуацијама ☐ ☐ Решава једноставне проблем ситуације -Графички надовезује дужи	Посматрање , разговор графичко представљање, цртање, писање, индивидуални подстицај , аналитичко-синтетичка , истраживачка
Мерење и мере - Јединице мере за дужину - Процењивање и мерење дужина - Седмица, дан, месец, час, минут - Однос између јединица упознатих мера	3	☐ Ученик зна да пореди, процени и измери дужену ☐ ☐ Зна да користи математичке термине и скраћенице ☐ ☐ Схвата појам времена Уочава односе између јединица упознатих мера	Интерактивна , игровне активности, смисаоно учење, разговор

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

Свет око нас : Природа, друштво , празници , оријентација у времену и простору; Ликовна култура; Простор, облици , споразумевање ; Српски језик: књижевност, језик и језичка култура; Математика: бројеви, геометрија, мерење и мере; Музичка култура: песмице

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
Компетнција за целоживотно учење Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом. Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ, други разред

Време реализације	Активности/теме	Носиоци реализације	Начин реализације
септембар	- Упознавање са планом рада за ову школску годину - Кућни ред у школи - Избор Одбора одељенске заједнице и њен рад - Еколошка радионица	- одељењски старешина - ученици	-разговор -дискусија -едукативна радионица
октобар	- У сусрет Дечијој недељи - Учешће у активностима Дечије недеље - Упознавање са Конвенцијом дејјих права - Еколошка радионица	- одељењски старешина -ученици	-разговор -дискусија -едукативна радионица
новембар	- Правилна исхрана - Ругати се не значи шалити се - Еколошка радионица - Вршњачка едукација о одрживом развоју	- одељењски старешина - ученици	-разговор -дискусија -едукативна радионица
децембар	- Испољавање емоција на ненасиљан начин - Еколошка радионица - Породични и други празници - Весело одељенско дружење	- одељењски старешина - ученици	-разговор -дискусија -едукативна радионица
јануар	- Разговор о првом просветитељу Светом Сави - Ведар одељенски састанак и зидне новине - Чистоћа је пола здравља	- одељењски старешина -ученици	-разговор -дискусија -едукативна радионица

фебруар	- Шта да учинимо да нам успех буде бољи - Како разрешити конфликт и помоћи другу када му је тешко - Еколошка радионица	- одељењски старешина - ученици	-разговор -дискусија -едукативна радионица
март	- Живот у одељењу – однос дечака и девојчица - Прихватање личних проблема као изазова за њихово решавање - Када бих могао, променио бих... -Еколошка радионица	- одељењски старешина - ученици	-разговор -дискусија -едукативна радионица
април	- Све што знамо о штетности никотина, алкохола и дроге - Лепо понашање: на улици, у школи, породици, биоскопу... - Еколошка радионица - Како да сачувамо свет око себе	- одељењски старешина - ученици	-разговор -дискусија -едукативна радионица
мај	- Јачање самопоштовања - Лепа реч и гвоздена врата отвара - Еколошка радионица - Анализирамо рад и проблеме у нашој одељенској заједници	- одељењски старешина - ученици	-разговор -дискусија -едукативна радионица
јун	- Покажи шта знаш - Ведар одељенски састанак	- одељењски старешина - ученици	-разговор -дискусија -едукативна радионица

ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ, други разред

Наставне области	Активности ученика у образовно – васпитном раду	Активности наставника у образовно – васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
- Драмско-рецитаторске активности	- активно слушање - читање - разговор - рецитоване - извођење драмских комада - учествовање у такмичење рецитатора -учешће на приредбама у школи	-Упућивање ученика у правилно изговарање, наглашавање и акцентовање поезије, учешће рецитатора у школским приредбама и програмима, избор песама за такмичење, припрема ученика и учешће на школском такмичењи и смотри рецитатора - Припрема краћих представа и наступи на приредбама - Одабир текстова за ученике - Одабир песама за ученике - разговор - демонстрира - усмерава - организује - координира	- тимски рад - рад у групама - текстуална - демонстративна - разговор	- упознавање са основама драмског изражавања - стицање способности лепог, течног и креативног усменог изражавања - развијање способности за јавне наступе - стицање нових знања - вежбање дикције, интонације, акцента - уочавање разлика између наративних, драмских и поетских текстова
- Ликовне активности	- активно слушање - цртање - сликање - вајање - креирање - креирање предмета од папира, крпца... - припремање панора - учешће на	-Упознавање ученицима са различитим методама и стилима изражавања у ликовној култури, израда цртежа, слика, предмета, постављање изложби у холловима школе, учешће на разним конкурсима	- тимски рад - рад у групама - текстуална - демонстративна - разговор - практичан рад	- развијање љубави према ликовном изражавању - развијање креативности, маште

	ликовним конкурсима	- одабир тема за децје ликовно стваралаштво - разговор - демонстрира - усмерава - организује - координира		
- Еколошке активности	- активно слуша - чита - дискутује - израда паноя - учешће на литерарним конкурсима и еко-конкурсима -истраживачки радови -садња цвећа -одржавање зелених површина у школи -еко радионице	- Израда паноя о очувању животне средине,истраживачки радови, израда литерарних радова о екологији, извођење експеримената са биљкама, одржавање зелених површина у школе, обележавање датума- Дан вода, Дан борбе против пушења, Дан заштите животне средине, Дан планете Земље , Дан здраве хране... - Еко-радионице и пројекти - усмерава - ствара проблемску ситуацију - дискутује - наводи на примену стечених знања координира	- тимски рад - рад у групама - текстуална - демонстративна - разговор	- подизање свести ученика да постану главна покретачка снага промена одрживог друштва кроз забаву, активно и друштвено одговорно

Међупредметна повезаност- Ваннаставне активности реализоваће се у корелацији са следећем наставним предметима: српски језик, ликовна култура, природа и друштво, грађанско васпитање, музичка култура

На основу слободног избора (путем анкетирања) ученици су изабрали ове активности. Сваки учитељ ће на основу разговора и договора са ученицима одабрати активности коју они желе и који одговарају условима рада школе.

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
Компетнција за целоживотно учење Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице

од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Сечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи сечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

План наставе и учења основног образовања и васпитања

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Фонд часова за трећи разред и предмете

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ТРЕЋИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Природа и друштво	2	72
5.	Ликовна култура	2	72
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
8.	Дигитални свет	1	36
УКУПНО: А		21	756
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Верска настава/Грађанско васпитање	1	36
2.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе*	2	72
УКУПНО: Б		1-3*	36-108*
УКУПНО: А+Б		21-24*	756-864*

*Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере обај програм, али није у обавези.

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

	ОБЛИК ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	ТРЕЋИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Редовна настава	21-24*	756-864*
2.	Пројектна настава**	1	36
3.	Допунска настава	1	36
	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	ТРЕЋИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Час одељењског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности***	1-2	36-72
3.	Екскурзија	1 дан годишње	

**Пројектна настава је обавезна за све ученике.

***Школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта.

Програми обавезних предмета за трећи разред, са начинима и поступцима за њихово остваривање од школске 2022/23-2025/26. године

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
Од школске 2022/23. до 2025/26. године

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: СРПСКИ ЈЕЗИК, трећи разред**ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 180**

Циљ: Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији :	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	СТАНДАРДИ		
				Основни ниво	Средњи ниво	Напредни и ниво
– чита са разумевањем различите текстове; – опише свој доживљај прочитаних књижевних дела; – изнесе своје мишљење о тексту; – разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује главне и	КЊИЖЕВНОСТ	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Лирска поезија 1. Душан Костић: Септембар 2. Григор Витез: Какве је боје поток / Десанка Максимовић: Вожња 3. Душан Васиљев: Зима 4. Мирослав Антић: Шта је највеће/ Ф. Г. Лорка: Луцкаста песма 5. Драган Лукић: Свакога дана / Шта је отац 6. Бранислав Црнчевић: Љутито мече / Љубивоје Ршумовић: Аждаја своме чеду тепа 7. Милован Данојлић:	- Читање књижевних текстова са разумевањем; - подстицање љубав према читању, - грађење осећаја за лепо и вредно, васпитавати укус и неговати истрајност у читању и доживљавању књижевног дела. – оспособљавање да опишу доживљај прочитаних књижевних дела и изнесу мишљење о њима. - кроз читање књижевноуметничких текстова и у разговору о њима на часу гради се критичко мишљење	1CJ.1.2.1. 1CJ.1.2.2. 1CJ.1.2.3 1CJ.1.2.4. 1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.6. 1CJ.1.2.7. 1CJ.1.5.1. 1CJ.1.5.4. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.2.	1CJ.2.2.1. 1CJ.2.2.2. 1CJ.2.2.3. 1CJ.2.2.4. 1CJ.2.2.5. 1CJ.2.2.6 1CJ.2.2.7. 1CJ.2.2.8. 1CJ.2.2.9. 1CJ.2.2.1 0. 1CJ.2.5.1. 1CJ.2.5.2. 1CJ.2.5.3. 1CJ.2.5.4. 1CJ.2.5.5. 1CJ.2.5.6. 1CJ.2.5.7.	1CJ.3.2.1. 1CJ.3.2.2. 1CJ.3.2.3. 1CJ.3.2.4. 1CJ.3.2.5. 1CJ.3.2.6. 1CJ.3.2.7. 1CJ.3.5.1. 1CJ.3.5.2. 1CJ.3.5.3.

споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; – уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); – разуме пренесено значење пословице и басне и њихову поучност; – разуме идеје књижевног дела; – уочи основне одлике народне бајке; – разликује народну од ауторске бајке; – представи главне особине јунака; – уочи основне одлике народне епске песме; – уочи поређење у књижевном делу и разуме његову улогу; – разликује опис од приповедања у књижевном делу; – покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; – уочи хумор у		Љубавна песма 8. Љубивоје Ршумовић: Домовина себрани лепотом 9. Химна Светоме Сави 10. Бранко Стевановић: Занимање Марка Краљевића Епска поезија 11. Народне песме: Марко Краљевић и бег Костадин, Орање Марка Краљевића Проза 1. Ла Фонтен: Цврчак и мрав / Езоп: Корњача и зец 2. Народна приповетка: Свети Сава и сељак без среће 3. Народна бајка: Чардак ни на небу ни на земљи 4. Народна приповетка: Свијету се не може угодити 5. Бранко Ћопић: Изокренута прича 6. Оскар Вајлд: Себични цин 7. Светлана Велмар Јанковић: Златно јагње 8. Бранко В. Радичевић:	-Увођење у ченика у основне књижевне појмове и уочавање формалне разлике истих: песма, прича драмски текст; - Уочавају ликове у тексту, хронолошки низ догађаја, место и време дешавања радње; -Формирају и исказују своје ставове о делу које слушају или читају; -Изводе драмски текст на сцени; Облик рада: фронтални, групни, индивидуални Методе рада: -монолошка - дијалогска - текст метода - дискусија - посматрања - илустративна - писаних радова - практичних активности - истраживачка - интерактивна - стваралачка			
--	--	--	---	--	--	--

књижевном делу;		Прича о дечаку и Месецу 9. Ијан Макјуен: Реч - две о Питеру 10. Јохана Шпири: Хајди (одломак) 11. Народна бајка: Баш-Челик (читање у наставцима) 12. Јасминка Петровић: Од читања се расте (читање у наставцима) Драмски текстови 1. Душан Радовић: А зашто он вежба 2. Александар Поповић: Лед се топи 3. Јованка Јоргачевић: Никад два добра 4. Лаза Лазић: Суђење Популарни и информативни текстови Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Милева Ајнштајн, Михаило Пупин), знаменита завичајна	-демонстративна Наставна средства: Уџбеници, припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови, презентације, илустрације, предмети из непосредног окружења			
-----------------	--	--	--	--	--	--

		личност и др. ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Бранко Ћопић: Доживљаји Мачка Тоше 2. Избор из поезије Душана Радовића (Замислите, Да ли ми верујете, Страшан лав, Кад је био мрак, Тужне ћачке исповести, Здравица, Плави зец и друге песме) 3. Браћа Грим: Бајке (три бајке по избор у) 4. Астрид Линдгрен: Пипи Дуга Чарапа Књижевни појмови: – лирска песма, – химна, – епска песма, – народна бајка, – роман, – поређење, – персонификација (на нивоу препознавања), – опис, – дијалог, – приповедање, – епски јунак,				
--	--	--	--	--	--	--

		– драмска радња				
– разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима; – одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола; – примењује основна правописна правила;	ЈЕЗИК Граматика, правопис и ортоепија	Врсте речи: именице (градивне, збирне); придеви (присвојни, градивни); род и број придева; заменице (личне заменице); глаголи; лице и број глагола. Подела речи на крају реда (граница на самогласник). Управни говор (први и други модел). Неуправни говор. Велико слово: писање имена народа, вишечланих географских назива (планина, река, језера, мора и сл.), празника, наслова књига и часописа; Писање присвојних придева изведених од властитих имена (суфикси: -ов, -ев, -ин; -ски, -чки, -шки). Речца не уз именице и придеве. Наводници (у управном говору, насловима дела, називима школа). Сугласник ј (између самогласника и-о и ои). Скраћенице (мерне јединице за масу, дужину, време и	Овладавање писаним и усменим стандардним српским језиком. Програм је усмерен на усвајање основних граматичких правила и њихову адекватну примену у писаној и говорној комуникацији. Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару Методе рада: -монолошка - дијалогска - текст метода - дискусија - посматрања - илустративна - писаних радова - практичних активности - истраживачка - интерактивна - стваралачка -демонстративна Наставна средства: Уџбеници, припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови,	1CJ.1.4.1. 1CJ.1.4.2. 1CJ.1.4.3. 1CJ.1.4.4. 1CJ.1.4.5.	1CJ.2.4.1. 1CJ.2.4.2. 1CJ.2.4.3. 1CJ.2.4.4. 1CJ.2.4.6. 1CJ.2.4.7. 1CJ.2.4.8. 1CJ.2.4.9.	1CJ.3.4.1. 1CJ.3.4.4.

		запремину течности).	презентације, илустрације, предмети из непосредног окружења			
– чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму и чита прозни текст; – изводи драмске текстове; – јасно и разговетно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо; – споји више реченица у краћу и дужу целину; – препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; – извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности,	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Краћи и дужи текстови – књижевни и некњижевни, као и нелинеарни текстови. Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним (усмено и писано). Описивање људи, животиња и природе (плански приступ) – усмено и писано. Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.). Богаћење речника: речи истог или сличног значења; речи супротног значења; речи које значе нешто умањено и увећано (уз одговарајуће текстове из лектире). Правописне вежбе: вежбе допуњавања и избора правилног облика речи; диктат, аутодиктат. Језичке вежбе: проширивање и допуњавање реченица различитим врстама речи, промена реда речи у реченици, промена дужине реченице. Лексичко-семантичке	Област Језичка култура обухвата усмено и писмено изражавање. Кроз разговор учитељ усмерава ученике да јасно, прецизно и разговетно изговарају реченице, поштујући интонацију и правилно акцентовање у реченицама. У вођеном разговору о књижевном или неуметничком тексту или о одређеној теми, ученици одговарају на питања, постављају питања, износе своја мишљења и ставове. Ученици се охрабрују да обликују усмену поруку у којој ће изнети информације на примерима из свакодневног живота. Учитељ подстиче ученике да говоре, износе информације, своја мишљења, осећања итд. Подстицање ученика да препричавају, причају и описују и на сажет и на опширан начин како усмено, тако и писмено. Облик рада: фронтални, групни, индивидуални, у пару Методе рада: -монологска	1CJ.0.1.1. 1CJ.0.1.2. 1CJ.0.1.3. 1CJ.0.1.4. 1CJ.0.1.5. 1CJ.0.1.6. 1CJ.0.1.7. 1CJ.0.1.8. 1CJ.1.2.1. 1CJ.1.2.2. 1CJ.1.2.3. 1CJ.1.2.4. 1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.6. 1CJ.1.2.7. 1CJ.1.3.1. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.3.5. 1CJ.1.3.6. 1CJ.1.3.7. 1CJ.1.3.8. 1CJ.1.3.9. 1CJ.1.3.10.	1CJ.2.3.1. 1CJ.2.3.2. 1CJ.2.3.3. 1CJ.2.3.4. 1CJ.2.3.5. 1CJ.2.3.7. 1CJ.2.3.8. 1CJ.2.3.9. 1CJ.2.3.10. 0. 1CJ.2.3.11.	1CJ.3.2.1. 1CJ.3.2.2. 1CJ.3.2.3. 1CJ.3.2.4. 1CJ.3.2.5. 1CJ.3.2.6. 1CJ.3.2.7. 1CJ.3.3.1. 1CJ.3.3.2. 1CJ.3.3.3. 1CJ.3.3.4. 1CJ.3.3.5. 1CJ.3.3.6.

тачности, објективности и сажетости; – варира језички израз; – попуни једноставан образац у који уноси основне личне податке; – разликује формални од неформалног говора (комуникације); – учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника.		вежбе: речи који припадају различитим тематским скуповима; речи супротног значања али исте врсте и истог рода и броја, промена граматичког лица у тексту; основно и пренесено значење речи и друго. Стилске вежбе: састављање прича на основу задатих речи; сажимање или проширивање познате приче (текста), мењање краја приче (текста); настављање приче на основу датог почетка; промена становишта (нпр. увести у текст нове ликове; сместити бајку у далеку будућност...). Говорне вежбе: рецитоване, изражајно читање, сценско приказивање драмског / драматизованог текста и сл.	- дијалогска - текст метода - дискусија - посматрања - илустративна - писаних радова - практичних активности - истраживачка - интерактивна - стваралачка -демонстративна Наставна средства: Уџбеници, припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови, презентације, илустрације, предмети из непосредног окружења			
---	--	---	---	--	--	--

СТАНДАРДИ

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА
КЊИЖЕВНОСТ	КЊИЖЕВНОСТ ОСНОВНИ НИВО 1CJ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме; 1CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну); 1CJ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту; 1CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту. СРЕДЊИ НИВО 1CJ.2.5.1. разликује лирску од епске песме; 1CJ.2.5.2. одређује фолклорне форме (кратке народне умотворине – пословице, загонетке, брзалице); 1CJ.2.5.3. препознаје риму, стих и строфу у лирској песми; 1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова; и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту; 1CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту); 1CJ.2.5.6. разликује приповедање од описивања и дијалога; 1CJ.2.5.7. разуме фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту. НАПРЕДНИ НИВО 1CJ.3.5.1. тумачи особине, понашање и поступке ликова позивајући се на текст; 1CJ.3.5.2. уочава узрочно-последичне везе међу догађајима у тексту; 1CJ.3.5.3. тумачи идеје у књижевноуметничком тексту, аргументује их позивајући се на текст.
ЈЕЗИК	ГРАМАТИКА ОСНОВНИ НИВО

	1CJ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе); 1CJ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица); 1CJ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне). СРЕДЊИ НИВО 1CJ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе); 1CJ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве); 1CJ.2.4.3. препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу; 1CJ.2.4.4. препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго; 1CJ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне); 1CJ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику. НАПРЕДНИ НИВО 1CJ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве; глаголе); ЛЕКСИКОЛОГИЈА ОСНОВНИ НИВО 1CJ.1.4.4. препознаје антонимију; 1CJ.1.4.5. познаје значења речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији (у кући, школи и сл.).
--	--

	СРЕДЊИ НИВО 1CJ.2.4.8. препознаје синонимију; 1CJ.2.4.9. познаје значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и правилно их употребљава. НАПРЕДНИ НИВО 1CJ.3.4.4. одређује значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и текста/контекста у којем су употребљени.
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	ГОВОРНА КУЛТУРА ОСНОВНИ НИВО 1CJ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике; 1CJ.0.1.2. користи форме учтивог обраћања; 1CJ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха, без тзв. „певушења” или „скандирања”; 1CJ.0.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу претходне израде плана текста и издвајања значајних делова или занимљивих детаља; 1CJ.0.1.5. уме самостално (својим речима) да описује и да прича на задату тему: држи се теме, јасно структурира казивање (уводни, средишњи и завршни део казивања), добро распоређујући основну информацију и додатне информације; 1CJ.0.1.6. уме на занимљив начин да почне и заврши своје причање; 1CJ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју; 1CJ.0.1.8. уме да одбрани своју тврдњу или став. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ

ОСНИВНИ НИВО

- 1CJ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице;
- 1CJ.1.3.2. уме да се потпише;
- 1CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком; 1CJ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе;
- 1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре;
- 1CJ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме;
- 1CJ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи);
- 1CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава;
- 1CJ.1.3.9. пише кратку поруку (о томе куда иде, зашто касни, и сл.);
- 1CJ.1.3.10. пише честитку (за Нову годину, рођендан), позивницу (за рођенданску прославу, забаву), разгледницу (са летовања, зимовања, екскурзије).

СРЕДЊИ НИВО

- 1CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу);
- 1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/-ев/-ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове ћ, ч, ђ, ц; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу *ли* и речцу *не*; употребљава запету при набрајању;
- 1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...);
- 1CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима;
- 1CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној); 1CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст;
- 1CJ.2.3.7. саставља кратак дескриптивни текст;
- 1CJ.2.3.8. користи фонд речи примерен узрасту; употребљава синонине (нпр. да избегне понављање);

	1CJ.2.3.9. исправља свој текст (критички чита написано, поправља текст и исправља грешке); 1CJ.2.3.10. уме да попуни једноставан образац са основним подацима о себи (име, презиме, име родитеља, година рођења, адреса, телефон; школа, разред, одељење); 1CJ.2.3.11. пише писмо (приватно) и уме да га адресира. НАПРЕДНИ НИВО 1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене; 1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса; 1CJ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста; 1CJ.3.3.4. саставља кратак експозиторни текст; 1CJ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст); 1CJ.3.3.6. издваја пасусе. ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊА ПРОЧИТАНОГ ОСНОВНИ НИВО 1CJ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличног и латиничког текста; 1CJ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.); 1CJ.1.2.3. препознаје да ли је тражена информација, која може да буде исказана на различите начине (синонимија, парафраза), садржана у тексту; 1CJ.1.2.4. познаје и користи основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник); 1CJ.1.2.5. одређује основну тему текста; 1CJ.1.2.6. разуме дословно значење текста; 18 1CJ.1.2.7. разликује књижевноуметнички од информативног текста;
--	--

1CJ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли мусе допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате.

СРЕДЊИ НИВО

1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије;

1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле);

1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту;

1CJ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/детаљ који је приказан на илустрацији, у табели, или на дијаграму);

1CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену;

1CJ.2.2.6. препознаје фигуративно значење у тексту;

1CJ.2.2.7. изводи једноставне закључке на основу текста (предвиђа даљи ток радње, објашњава расплет, уочава међусобну повезаност догађаја, на основу поступака јунака/актера закључује о њиховим особинама, осећањима, намерама и сл.);

1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/ не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова;

1CJ.2.2.9. издваја делове текста који су му нејасни;

1CJ.2.2.10. вреднује примереност илустрација које прате текст; наводи разлоге за избор одређене илустрације.

НАПРЕДНИ НИВО

	1CJ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста; 1CJ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. текст, табела, графички приказ); 1CJ.3.2.3. разликује различита гледишта заступљена у информативном тексту (нпр. мишљење аутора текста и мишљења учесника у догађају); 1CJ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст; 1CJ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми (уноси податке из текста у дату табелу или дијаграм); 1CJ.3.2.6. процењује сврху информативног текста у односу на предвиђену намену (нпр. који од два текста боље описује дату слику, да ли је упутство за (познату) игру потпуно и сл.); 1CJ.3.2.7. објашњава и вреднује догађаје и поступке ликова у тексту (нпр. објашњава зашто је лик поступио на одређен начин, или вреднује крај приче у односу на своја предвиђања током читања текста, или износи свој став о догађајима из текста).
--	--

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
1.	КЊИЖЕВНОСТ	74	54	18	2
2.	ЈЕЗИК	60	19	39	2
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	46	22	24	/
Укупан број часова:		180	95	81	4

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Сечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи сечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

Природа и друштво: Природа – човек – друштво; Жива и нежива природа; Материјали и људске делатности; Прошлост нашег краја; Кретање у простору и времену.

Математика: Бројеви

Музичка култура: Музичке игре; Слушање музике; Певање песама по слуху

Ликовна култура: Ликовне поруке као могућност споразумевања; Цртање илустрација; Цртање на основу описа; Сценски простор – излед позорнице; Орнаментика

Физичко васпитање: Атлетика и ритмичка гимнастика

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК, трећи разред

Годишњи фонд часова: 72

Циљ: Оспособљавање ученика да се путем усвајања функционалних знања о језичком систему и култури страног језика за основну усмену и од трећег разреда писану комуникацију. Даље, ученик треба да стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ	ЈЕЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ (у комуникативним функцијама)	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Разумеју једноставне поздраве и реагују на њих; поздрављају и отпоздрављају користећи једноставна језичка средства; питају и кажу како се зову; препознају и именују предмете из учионице; разумеју једноставна упутства	Поздрављање и предствљање; алфавет; давање и реаговање на инструкције; бројеви 1–100.	Реаговање на усмени и писани импулс саговорника, усмено и писано изражавње прикладних поздрава. Слушање једноставних текстова у којима се неко представља, представљање себе и других особа.	Вербалном и текстметодом кроз фронтални, тимски и рад у пару уз слушање садржаја са ЦД-а, кроз читање, дијалог и глуму.

и налоге и реагују на њих; саопштавају једноставна упутства и налоге; разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на позив; упућују позив на заједничку активност; именују бића и предмете који се односе на тему; разумеју и саопштавају једноставне исказе који се односе на бројеве 1–100; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.			
Препознају и именују животиње; разумеју једноставне исказе којима се изражава допадање и недопадање; разумеју једноставне описе бића; описују бића користећи једноставна језичка средства; разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.	Описивање животиња и окружења; изражавање допадања и недопадања; тражење и давање основних информација о другима	Слушање једноставних исказа и описа бића и животиња. Тражење и давање информација у вези са њиховим описом. Слушање адекватних текстова и гледање примерених садржаја на ДВД-у.	Демонстративном, монолошком, дијалошким и текстметодом и фронталним, индивидуалним и радом у парубодговарајућегсафлешкартама и слушањесадржајаса ЦД-а.
Поседују извесне	Позив и реаговање на	Слушање једноставних исказа и описа	Крозигру, песму, глуму, дијалог и

информације о живим бићима и различитим животињским врстама које насељавају планету. Знају да опишу њихов њихов изглед и изразе које им се животиње допадају.	позив за учешће у заједничкој активности везаној за одређену тему. Изражавање допадања и недопадања, као и описивање објекта допадања.	бића и животиња. Тражење и давање информација у вези са њиховим описом. Слушање адекватних текстова и гледање примерених садржаја на ДВД-у.	читањетекстова, употребомфронталног, тимског и рада у пару, коришћењемфлешкартица, ДВД-а и ЦД-а.
Разумеју једноставно исказане честитке и одговарају на њих; упућују једноставне честитке; уочавају сличности и разлике у начину прославе рођендана, Божића и Ускрса код нас и у Великој Британији; наводе уобичајене активности које се односе на прославе празника и других значајних догађаја; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтивне комуникације.	Честитање рођендана, празника и других значајних догађаја. Описивање догађаја рођендана и празника.	Слушање једноставних, устаљених исказа којима се честита празник, рођендан. Реаговање на упућену честитку и упућивање краћих пригодних честитки, као и писање истих.	Употребомдемонстративне, вербалне, дијалошке и текстметоди применомфронталног, тимског, индивидуалног и рада у паруузглуму и игру.
Разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на хронолошко и метеоролошко време.	Исказивање времена и тражење информација о времену.	Слушање једноставних исказа у вези са хронолошким временом и метеоролошким приликама, усмено и писано тражење и давање информација о истим.	Демонстративном, монологском, дијалошком и текстметодом и фронталним, индивидуалним и радом у паруузодговарајућеигесафлешкарта ма и слушањесадржајаса ЦД-а.
Препознају и именују делове лица и тела; препознају и именују различите емоције, потребе и осећања;	Описивање бића; представљање себе и других; исказивање потреба, осета и осећања.	Слушање једноставних исказа и описа бића и животиња. Тражење и давање информација у вези са њиховим описом.	Демонстративном, монологском, дијалошком и текстметодом и фронталним, индивидуалним и

представљају себе и своје чланове породице; честитају рођендан и одговоре на честитку користећи једноставна језичка средства; наводе уобичајене активности које се односе на прославе рођендана; изражавају захвалност; разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њу; упућују позив на заједничку активност; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.	Именовање делова тела и описивање изгледа различитих особа.	Слушање адекватних текстова и гледање примерених садржаја на DVD-у.	радом у пару уз одговарајуће иге са флешкартама и слушање садржаја са ЦД-а.
Препознају и именују врсте хране; разумеју једноставне описе хране и исказе који се односе на изражавање жеља и потреба; размењују информације које се односе на описе хране и порекло хране; разумеју једноставна питања личне природе и одговарају на њих; исказују и прихватају захвалност; изражавају основне потребе једноставним језичким средствима; разумеју и саопштавају једноставне	Описивање врста и порекла хране; изражавање жеља и потреба; исказивање броја и количине. Постављање питања и давање одговора о воћу, поврћу, допадању и недопадању одређених намирница. Писаним путем даје информацију о свом омиљеном јелу, здравој и нездравој храни.	Слушање текстова с једноставним исказима, давање информација о храни и пићу, изражавање допадања и недопадања и реаговање на њих. Усмено и писано исказивање слагања и неслагања, као и допадања и недопадања одређених намирница.	Крозигру, песму, глуму, дијалог и читање текстова, употребом фронталног, тимског и рада у пару.

изразе који се односе на бројеве и количину; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.			
Препознају и именују врсте активности на летњем распусту; разумеју једноставне описе места у окружењу; разумеју једноставне текстове у којима се описују радње и способности у садашњости; именују своје свакодневне активности везане за игру на летњем распусту; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.	Описивање активности на летњем распусту; описивање места у окружењу.	Слушање једноставних описа догађаја и предела, као и места у којима се проводи слободно време. Тражење и давање информација у вези са различитим активностима у слободном времену које проводе на различитим местима.	Употребом демонстративне, вербалне, дијалошке и текст методе и применом фронталног, тимског, индивидуалног и рада у пару уз глуму и игру.

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обrade	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
1.	Back to school	7	3	3	1
2.	Ourpets	7	2	4	1
3.	Animals	7	3	3	1
4.	Birthdays	7	3	3	1
5.	What's the time ?	7	2	3	2
6.	Mybody	9	2	5	2
7.	Foodanddrinks	7	3	2	2
8.	At home	8	2	4	1
9.	Seasons	5	1	3	1
10.	Fun time	8	2	5	1
Укупан број часова		72	23	36	13

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

1. Back to school-Српски језик:Доживљаји са распуста-говорна вежба;Природа и друштво: Поново у школи;
2. Ourpets –Српски језик:Мој кућни љубимац-говорна вежба;
3. Animals-Природа и друштво:Култивисане животне заједнице;Чувамо животне заједнице;Утицај човека на животне заједнице.
4. Birthdays-Српски језик,Природа и друштво наставне јединице у вези са слављем рођендана,других празника као и честитање истих;
Ликовна култура:Споразумевање-Честитка;
5. What's the time ?-Српски језик:Скраћенице;Математика:Мерење и мере-Мерење времена;
6. Mybody-Природа и друштво:Делови тела;
Час одељењског старешине:Како сачувати своје здравље и лична хигијена;
7. Foodanddrinks-Природа и друштво:Здрава исхрана;Животне заједнице :Њива,воћњак,повртњак,виноград;Значај и заштита култивисаних животних заједница.
8. At home-Природа и друштво:Производне и непроизводне делатности;Материјали;
Ликовна култура:Простор;
9. Seasons-Природа и друштво:Годишња доба;Наш крај;Климатски и временски услови;
Музичка култура:Традиционална песма из Финске-Пролећна песма;Певање и слушање песама везаних за годишња доба.
10. Fun time-Физичко и здравствено васпитање:Вежбе обликовања,елементарне игре,народне игре,плесови.

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
-Компетенција за учење -Комуникацијска компетенција -Дигитална компетенција -Одговоран однос према околини -Естетичка компетенција -Сарадња -Предузимљивост и оријентација ка предузетништву -Решавање проблема -Одговорно учешће у демократском друштву

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА, трећи разред

Годишњи фонд часова: 180

Циљ наставе математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	СТАНДАРДИ		
				Основни ниво	Средњи ниво	Напредн и ниво
- прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој - прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1000) - изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000) - процени вредност израза са једном рачунском	БРОЈЕВИ ДО 1000	Бројеви прве хиљаде. Сабирање и одузимање (усмени поступак). Множење једноцифреним бројевима и бројем 10 и дељење бројевима прве десетице са и без остатка (усмени поступак). Римске цифре D, M. Зависност резултата од промене компонената. Једначине облика: $a+x=b$, $a-x=b$, $x-a=b$, $a \cdot x=b$. Неједначине облика: $a \pm x < b$, $a \pm x > b$, $x-a < b$, $x-a > b$, Разломци облика m/n ($m \leq n \leq 10$)	Облици рада: -фронтални -индивидуални -групни - рад у пару Методе рада: -демонстративна -дијалошка -илустративна -истраживачка -диференцирана -пројектна -хеуристичка -графички радови -ИКТ метода -метода писаних радова -интерактивна -текстуална Активности	1MA.1.1.1 1MA.1.1.2 1MA.1.1.3 1MA.1.1.4 1MA.1.1.5 1MA.1.4.4 1MA.1.3.1 . 1MA.1.3.2 . .	1MA.2.1.1 . 1MA.2.1.2 . 1MA.2.1.3 . 1MA.2.1.4 . 1MA.2.1.5 . 1MA.2.3.1. 1MA.2.3.2 .	1MA.3.1. 1; 1MA.3.1. 2; 1MA.3.1. 3; 1MA.3.1. 4; 1MA.3.1. 5. 1MA.3.3.1. 1MA.3.3. 2.

операцијом - израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције - одреди десетице и стотине најближе датом броју - реши једначину са једном рачунском операцијом - одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем - подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат - разликује врсте углова - уочи делове целине и запише разломке облика $\frac{m}{n}$ ($m \leq n \leq 10$) - упоредиразломкео блика $\frac{m}{n}$ саједнакимимениоцима		Упоређивање разломака са једнаким имениоцима. Децимални запис броја са једном децималом.	наставника: -упознаје ученике са циљевима и садржајима теме -одређује претходно искуство ученика -прати рад и залагање ученика на часу -подстиче код ученика развој мишљења и разумевања -омогућава ученицима да сами изводе закључке -инсистира на практичној примени стечених знања -мотивише ученике за учење -оцењивањем процењује ниво постигнућа ученика -подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке Активности ученика: -кроз игру посматра и уочава боје и облике -именује предмете и одређује положај -повезује -упоређује, разликује, и именује предмете -уочава -упоређује и			
--	--	---	--	--	--	--

			класификује -закључује -проверава тачност решења и објашњава -активно приступа излагању новог градива и изради задатака на часу -практично примењује стечена знања -активно учествује у раду -самопроцењује напредак Наставна средства: Геометријски прибор, квадратна и тачкаста мрежа, предмети из окружења, уџбеник, радна свеска, материјал за практичан рад			
- црта паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат - именује елементе угла - именује елементе правоугаоника, квадрата, троугла и круга - разликује врсте троуглова - опише особине правоугаоника и	ГЕОМЕТРИЈА	Узајамни положај правих (паралелне праве и праве које се секу) Угао, врсте углова. Троугао, врсте троуглова. Кружница и круг. Правоугаоник и квадрат. Обим троугла, квадрата и правоугаоника. Цртање паралелних и нормалних правих помоћу лењира. Конструкције троугла и кружнице. Пресликавање геометријских фигура на квадратној мрежи.	Облици рада: -фронтални -индивидуални -групни - рад у пару Методе рада: -демонстративна -дијалошка -илустративна -истраживачка -диференцирана -пројектна -хеуристичка -графички радови	1MA.1.2.1 1MA.1.2.1; 1MA.1.2.2; 1MA.1.2.3; 1MA.1.2.4.	1MA.2.2.1. 1MA.2.2.4. 1MA.2.2.5 .	1MA.3.2.2. 1MA.3.2.3. 1MA.3.2.4.

квадрата - одреди обим правоугаоника, квадрата и троугла, применом обрасца - конструише троугао и круг - преслика геометријску фигуру у квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства - користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање			-ИКТ метода -метода писаних радова -интерактивна -текстуална Активности наставника: -упознаје ученике са циљевима и садржајима теме -одређује претходно искуство ученика -прати рад и залагање ученика на часу -подстиче код ученика развој мишљења и разумевања -омогућава ученицима да сами изводе закључке -инсистира на практичној примени стечених знања -мотивише ученике за учење -оцењивањем процењује ниво постигнућа ученика -подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке Активности ученика: -кроз игру посматра и уочава боје и облике -именује предмете и одређује положај			
--	--	--	---	--	--	--

			-повезује -упоређује, разликује, и именује предмете -уочава -упоређује и класификује -закључује -проверава тачност решења и објашњава -активно приступа излагању новог градива и изради задатака на часу -практично примењује стечена знања -активно учествује у раду -самопроцењује напредак Наставна средства: Геометријски прибор, квадратна и тачкаста мрежа, предмети из окружења, уџбеник, радна свеска, материјал за практичан рад			
- резултат мерења дужине записује децималним бројем са једном децималом - чита, упореди и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Мерење масе (<i>kg, g, t</i>). Мерење времена (деценија, век, секунд). Мерење дужине (<i>mm, km</i>). Мерење запремине течности (<i>l, dl, cl, ml, hl</i>) Мерење површине геометријских фигура задатом мером.	Облици рада: -фронтални -индивидуални -групни - рад у пару Методе рада: -демонстративна -дијалошка		1MA.2.2.2 . 1MA.2.4.2 . 1MA.2.4.3 . 1MA.2.4.4 .	1MA.3.4. 2.1MA.3.4.3.

течности и времена - упоредивеличине (дужина, маса, запремина течности и време) - измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом) - примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама			- илустративна - истраживачка - диференцирана - пројектна - хеуристичка - графички радови - ИКТ метода - метода писаних радова - интерактивна - текстуална Активности наставника: - упознаје ученике са циљевима и садржајима теме - одређује претходно искуство ученика - прати рад и залагање ученика на часу - подстиче код ученика развој мишљења и разумевања - омогућава ученицима да сами изводе закључке - инсистира на практичној примени стечених знања - мотивише ученике за учење - оцењивањем процењује ниво постигнућа ученика - подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују,	1МА.1.2.2. 1МА.1.2.3. 1МА.1.2.4. 1МА.1.4.2. 1МА.1.4.3. 1МА.1.4.4.		
---	--	--	--	--	--	--

			изводе закључке Активности ученика: -кроз игру посматра и уочава боје и облике -именује предмете и одређује положај -повезује -упоређује, разликује, и именује предмете -уочава -упоређује и класификује -закључује -проверава тачност решења и објашњава -активно приступа излагању новог градива и изради задатака на часу -практично примењује стечена знања -активно учествује у раду -самопроцењује напредак Наставна средства: Геометријски прибор, квадратна и тачкаста мрежа, предмети из окружења, уџбеник, радна свеска, материјал за практичан рад			
--	--	--	--	--	--	--

Стандарди (значење стандарда):

Основни ниво:

- 1MA.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевнојполуправој
- 1MA.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве стотине;
- 1MA.1.1.3. множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним) у оквиру прве хиљаде
- 1MA.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом;
- 1MA.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве стотине;
- 1MA.1.3.1. уме да прочита и формално запише разломак $\frac{1}{n}$, ($n \leq 10$) и препозна његов графички приказ
- 1MA.1.3.2. уме да израчуна половину, четвртину и десетину неке целине

Средњи ниво:

- 1MA.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност)
- 1MA.1.2.2. зна јединице за мерење дужине и њихове односе
- 1MA.1.2.4. користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица
- 1MA.1.4.2. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате запремине течности (l, dl, ml)
- 1MA.1.4.3. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате масе (g, kg, t)
- 1MA.1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме
- 1MA.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза
- 1MA.2.1.4. рачуна вредност израза с највише две операције
- 1MA.2.1.5. уме да решава једначине
- 1MA.2.2.2. претвара јединице за мерење дужине
- 1MA.2.2.3. зна јединице за мерење површине и њихове односе
- 1MA.2.2.5. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама
- 1MA.2.2.6. препознаје мрежу коцке и квадра и уме да израчуна њихову површину када су подаци дати у истим мерним јединицама
- 1MA.2.3.2. уме да израчуна n -ти део неке целине и обрнуто, упоређује разломке облика $\frac{1}{n}$ ($n \leq 10$)
- 1MA.2.4.2. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година) и уме да претвара веће у мање и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама
- 1MA.2.4.5. уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних задатака и уме графички да представи дате податке

Напредни ниво:

- 1MA.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака
- 1MA.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми
- 1MA.3.1.5. уме да одреди решења неједначине са једном операцијом
- 1MA.3.2.1. претвара јединице за мерење површине из већих у мање
- 1MA.3.2.4. уме да израчуна обим и површину сложених фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама

1MA.3.3.2. зна да израчуна део a/b ($b \leq 10$, $a < b$) неке целине и користи то у задацима

1MA.3.4.1. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година, век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама

1MA.3.4.2. претвара јединице за мерење запремине течности

1MA.3.4.3. претвара јединице за мерење масе

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
1.	Бројеви	138	60	76	2
2.	Геометрија	29	14	15	/
3.	Мерење и мере	13	5	8	/
Укупан број часова		180	79	99	2

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Комуникација- уме јасно да се изрази усмено и писано, у складу са потребама и карактеристикама ситуације, поштујући ограничења у погледу дужине и намене.

Компетенција за учење- користи различите изворе информација и има критички однос према њима.

Сарадња – активно и конструктивно учествује у раду групе или пара.

Критички процењује свој рад и рад чланова групе, доприноси унапређивању рада групе и уме да представи резултате рада.

Решавање проблема-Препознаје проблем, рашчлањује проблемску ситуацију на делове и уочава везе између њих.

Планира стратегију решавања проблема. Решава проблем према планираној стратегији примењујући знања и вештине стечене учењем и ваншколским искуством.

Дигитална компетенција- приликом решавања проблема уме да одабере средство ИКТ-а и да га користи на одговарајући начин.

Рад са подацима и информацијама-користи информације у различитим симболичким модалитетима (табеларни, графички, текстуални приказ), чита, тумачи и примењује их, повезујући их са претходним знањем из различитих области.

Предузетничка компетенција- ученик показује иницијативу у упознавању са карактеристикама тржишта рада, уме да идентификује и адекватно представи своје вештине и способности.

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

Српски језик: Језик; Језичка култура

Ликовна култура: Простор, повезивање облика у простору

Природа и друштво: Кретање у простору и времену; Материјали и њихова примена

Музичка култура: Извођење музике – певање и свирање; Музичка писменост; Музичке игре

Народна традиција : Занати и занатлије

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ПРИРОДА И ДРУШТВО, трећи разред

Годишњи фонд часова: 72

Циљ: учења Природе и друштва јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	СТАНДАРДИ		
				Основни ниво	Средњи ниво	Напред ни ниво
- идентификује облике рељефа у свом крају; - идентификује облике рељефа и површинских вода у свом крају; - илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају; - примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући права, обавезе и различитости међу људима; - повеже различита занимања и делатности са потребама људи у крају у коме живе; - представи резултате истраживања; - повеже врсте и значај	Природа, човек, друштво	Облици рељефа: узвишења (подножје, стране, обронци, врх), равнице и удубљења. Рељеф у мом крају. Површинске воде: река и њене притоке (лева и десна обала); бара и језеро. Површинске воде у мом краја. Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот). Производне и непроизводне делатности и њихова међузависност. Село и град, њихова повезаност, зависност и међуусловљеност. Значај и улога саобраћаја. Путнички, теретни и информациони саобраћај. Безбедно понашање ученика на саобраћајницама у крају. Опрема за безбедну вожњу ролера, тротинета и бицикла. Течно, гасовито и чврсто стање воде. Кружење воде у природи. Промене при загревању и хлађењу ваздуха (промена температуре, запремина и кретање ваздуха). Мерење температуре воде,	Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, Активна настава Методе рада: Дијалошка, илустративна, демонстративна, екстелна амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије	1ПД.1.6.1.; 1ПД.1.6.2.; 1ПД.1.5.1.; 1ПД.1.5.2.; 1ПД.1.5.3.;	1ПД.2.6.1.; 1ПД.2.6.2.; 1ПД.2.6.3.; 1ПД.2.1.1.; 1ПД.2.5.1.; 1ПД.2.5.2.; 1ПД.2.5.3.;	1ПД.3.1.1 .; 1ПД.3.5.1 .; 1ПД.3.5.2 .

саобраћаја у свом крају са потребама људи; - примени правила безбедног понашања у саобраћају; повеже резултате рада са уложеним трудом. - разликује чврсто, течно и гасовито стање воде у природи и свакодневном животу; - повеже температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; - очита вредност температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра; - прикаже везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланца исхране; - илуструје примерима одговоран и неодговоран однос		ваздуха и тела. Услови за живот, ланац исхране и међусобни утицаји у животним заједницама: Копнене животне• заједнице: шуме, ливаде и пашњаци; Водене животне• заједнице: баре, језера и реке. Култивисане животне заједнице: воћњаци, повртњаци, њиве и паркови. Значај и заштита земљишта и копнених животних заједница. Значај и заштита вода и водених животних заједница. Животне заједнице у мом крају и човеков однос према њима. Начини преношења и мере заштите од заразних болести (грип, заразна жутица, варичеле) и болести које преносе животиње (крпељи, вашке).	Место извођења: учионица, часови у непосредној околини школе (објекти њихова намена , понашање у насељу, суседи Активности наставника и ученика: Наставник: Усмерава ,наводи, ствара ситуацију, сугерише, поставља проблем, подстиче, дискутује, анализира, мотивише, координира, наводи на повезивање и примену знања, усмерава, ствара ситуацију, сугерише, поставља			
--	--	---	--	--	--	--

човека према животној средини; - примени поступке (мере) заштите од заразних болести; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима; - представи резултате истраживања; повеже резултате рада са уложеним трудом.			проблем, подстиче, дискутује Ученик: Посматра описује, групише, испољава, препознаје, упоређује, именује, процењује, истражује, ствара, игра се, бележи, групише, експериментише, сналази се у простору и времену, сазнаје, ствара, сакупља, игра се			
- се оријентише у простору помоћу компаса и оријентира из природе/окружења; - опише пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља;	ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	Главне стране света. Умањено приказивање објеката и приказивање из „птичије" перспективе. План насеља. Географска карта Републике Србије: картографске боје, картографски знаци). Мој крај на географској карти Републике Србије. Временске одреднице (датум, година, деценија и век).	Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, Активна настава Методе рада: Дијалошка, илустративна, демонстративна, т	1ПД.1.6.5.; 1ПД.1.6.6.; 1ПД.1.4.2.; 1ПД.1.4.3.; 1ПД.1.4.4.;	1ПД.2.4.3.; ; 1ПД.2.4.4.; ; 1ПД.2.4.5.; ; 1ПД.2.6.4 ;; 1ПД.2.6.5. ;	1ПД.3.4.1. ;

- идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије; - користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости; - прикупи и представи податке о прошлости породице и краја; повеже резултате рада са уложеним трудом.			екстуална амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије Место извођења: учионица, часови у непосредној околини школе (објекти њихова намена, понашање у насељу, суседи		1ПД.2.6.7.	
- користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости; - прикупи и представи	ПРОШЛОСТ	Историјски извори (материјални, писани и усмени). Садашњост, прошлост, будућност: догађаји, људи и промене у мом крају. Породична прошлост (преци и потомци) и знаменити људи краја. Начин	Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, Активна настава Методе рада:	1ПД 1.4.4. 1ПД 1.6.6. 1ПД 1.6.5.	1ПД 2.6.5. 1ПД 2.4.5.	

податке о прошлости породице и краја;		живота данас и у прошлости – занимања, одевање, исхрана, дечије игре.	Дијалошка, илустративна, демонстративна, екстуална амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална			
- доводи у везу брзину падања тела са његовим обликом; - повеже јачину деловања на тело са његовим пређеним растојањем; - разликује природне и вештачке изворе светлости; - повеже промену величине и положаја сенке са променом положаја извора светлости; - повеже промену јачине звука са променом удаљености од његовог извора;	КРЕТАЊЕ	Кретање тела по путањи (правилинијско и криволинијско). Утицај јачине деловања на пређено растојање тела. Дејство Земљине теже – падање тела. Утицај облика тела на брзину падања. Извори светлости (природни и вештачки). Како настаје сенка – облик и величина сенке. Кретање производи звук: треперење затегнуте жице, гласних жица; различити звуци у природи. Звук као информација. Заштита од буке.	Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, Активна настава Методе рада: Дијалошка, илустративна, демонстративна, екстуална амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови,	1ПД.1.4.1.; 1ПД.1.5.4.; 1ПД.1.5.5.	1ПД.2.4.1.; 1ПД.2.4.1.;	

- изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком; - представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др.); сарађује са другима на заједничким активностима.			текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије Место извођења: учионица, часови у непосредној околини школе (објекти њихова намена, понашање у насељу, суседи			
- разликује повратне и неповратне промене материјала; уочи сличности и разлике међу течностима – тече, променљивост -одабере материјале који по топлотној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу; -објасни како рециклажа помаже очувању природе; -изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком;	МАТЕРИЈАЛИ	Промене материјала: повратне (истезање, савијање, ширење/скупљање; испаравање, кондензовање, топљење/очвршћавање) и неповратне (сагоревање, рђање). Сличности и разлике међу течностима (вода, уље, детерџент за прање судова, мед, млеко, сок од лимуна). Вода и друге течности као растварачи. Зависност брзине растварања од уситњености материјала, температуре течности и мешања. Топлотна проводљивост материјала. Ваздух као топлотни изолатор у природи и свакодневном животу (крзно и перје;	Облик рада: Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, Активна настава Методе рада: Дијалошка, илустративна, демонстративна, екстелна амбијентална, разговора, хеуристичка, писаних радова, експериментална	1ПД.1.3.4.; 1ПД.1.3.5.; 1ПД.1.3.6.;	1ПД.2.3.3.; 1ПД.2.3.4.; 1ПД.2.3.5.; 1ПД.2.3.6.	1ПД.3.3.2.

-повеже резултате рада са уложеним трудом; -представи резултате истраживања.		слојевито облачење, вунене рукавице, грађевински блокови, термосбоца). Значај рециклаже. Разврставање отпада од пластике, стакла, папира, метала. Рационална потрошња. Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју.	Наставна средства: Уџбеник, слике, пригодни радови, текст Наставни лист, материјал за оглед, енциклопедије, фотографије Место извођења: учионица, часови у непосредној околини школе (објекти њихова намена, понашање у насељу, суседи			
---	--	---	---	--	--	--

СТАНДАРДИ:

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.

1. ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА

1ПД.1.1.1. прави разлику између природе и производа људског рада

1ПД.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу

1ПД.1.1.3. зна заједничке карактеристике живих бића

1ПД.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања

1ПД.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића

1ПД.1.1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима

2. ЕКОЛОГИЈА

1ПД.1.2.1. препознаје и именује природне ресурсе

- 1ПД.1.2.2. зна употребну вредност природних ресурса
- 1ПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе

3. МАТЕРИЈАЛИ

- 1ПД.1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха и земљишта
- 1ПД.1.3.2. зна да су вода у природи, ваздух и земљиште састављени од више материјала
- 1ПД.1.3.3. зна да различите животне намирнице садрже различите састојке
- 1ПД.1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност
- 1ПД.1.3.5. зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу
- 1ПД.1.3.6. зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха

4. КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ

- 1ПД.1.4.1. уме да препозна кретање тела у различитим појавама
- 1ПД.1.4.2. зна помоћу чега се људи оријентишу у простору: лева и десна страна, стране света, адреса, карактеристични објекти
- 1ПД.1.4.3. уме да одреди стране света помоћу Сунца
- 1ПД.1.4.4. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век
- 1ПД.1.4.5. уме да прочита тражене информације са часовника и календара

5. ДРУШТВО

- 1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови
- 1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу
- 1ПД.1.5.3. зна које људске делатности постоје и њихову улогу
- 1ПД.1.5.4. зна који су главни извори опасности по здравље и живот људи и основне мере заштите
- 1ПД.1.5.5. зна поступке за очување и унапређивање људског здравља

6. ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ

- 1ПД.1.6.1. зна основне облике рељефа и површинских вода
- 1ПД.1.6.2. зна основне типове насеља и њихове карактеристике
- 1ПД.1.6.3. зна географски положај и основне одреднице државе Србије: територија, границе, главни град, симболи, становништво
- 1ПД.1.6.4. зна најважније догађаје, појаве и личности из прошлости

1ПД.1.6.5. зна основне информације о начину живота људи у прошлости

1ПД.1.6.6. зна шта су историјски извори и именује их

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

1. ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА

1ПД.2.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима

1ПД.2.1.2. зна основне разлике између биљака, животиња и људи

1ПД.2.1.3. примењује вишеструке критеријуме класификације живих бића

1ПД.2.1.4. зна улогу основних делова живих бића

1ПД.2.1.5. разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту

1ПД.2.1.6. разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници

2. ЕКОЛОГИЈА

1ПД.2.2.1. разликује обновљиве и необновљиве природне ресурсе

1ПД.2.2.2. разуме еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса

1ПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса

1ПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити

3. МАТЕРИЈАЛИ

1ПД.2.3.1. зна сложенија својства воде и ваздуха: агрегатно стање и кретање

1ПД.2.3.2. зна да су различита својства воде, ваздуха и земљишта последица њиховог различитог састава

1ПД.2.3.3. разликује материјале који су добри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису

1ПД.2.3.4. зна да топлотна и електрична проводљивост материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу

1ПД.2.3.5. разликује повратне и неповратне промене материјала

1ПД.2.3.6. разликује промене материјала при којима настају други материјали од оних промена материјала при којима не настају други материјали

4. КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ

1ПД.2.4.1. зна да кретање тела зависи од силе која на њега делује, врсте подлоге и облика тела

1ПД.2.4.2. зна да се светлост креће праволинијски

1ПД.2.4.3. уме да пронађе тражене улице и објекте на плану насеља

1ПД.2.4.4. уме да пронађе основне информације на географској карти Србије: највећа и најважнија насеља, облике рељефа и површинских вода

1ПД.2.4.5. уме да пронађе и упише тражене информације на ленти времена

5. ДРУШТВО

1ПД.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова

1ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим друштвеним групама

1ПД.2.5.3. разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности

6. ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ

1ПД.2.6.1. препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и околини

1ПД.2.6.2. зна основне одлике рељефа и вода у држави Србији

1ПД.2.6.3. разуме повезаност природно-географских фактора – рељефа, вода, климе –и делатности људи

1ПД.2.6.4. зна редослед којим су се јављали важни историјски догађаји, појаве и личности

1ПД.2.6.5. уочава сличности и разлике између начина живота некад и сад

1ПД.2.6.6. препознаје основна културна и друштвена обележја различитих историјских периода

1ПД.2.6.7. препознаје на основу карактеристичних историјских извора о ком историјском периоду или личности је реч

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу.

1. ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА

1ПД.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима

1ПД.3.1.2. разуме функционалну повезаност различитих делова тела живих бића

3. МАТЕРИЈАЛИ

1ПД.3.3.1. разуме како загревање и хлађење воде и ваздуха утичу на појаве у природи

1ПД.3.3.2. примењује знање о променама материјала за објашњење појава у свом окружењу

4. КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ

1ПД.3.4.1. уме да чита географску карту примењујући знања о странама света и значењу картографских знакова

5. ДРУШТВО

1ПД.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима

1ПД.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују

6. ДРЖАВА СРБИЈА И ЊЕНА ПРОШЛОСТ

1ПД.3.6.1. зна шта је претходило, а шта је уследило након важних историјских догађаја и појава

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
1.	ПРИРОДА, ЧОВЕК, ДРУШТВО	38	24	11	3
2.	ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ	4	3	1	/
3.	ПРОШЛОСТ	7	4	2	1
4.	КРЕТАЊЕ	11	6	4	1
5.	МАТЕРИЈАЛИ	12	4	7	1
Укупан број часова		72	41	25	6

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Сечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи сечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија на послу, у слободном времену, у комуницирању.

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ: *Ликовна култура*: Ликовни описи природе и животиња

Српски језик: Писмени и усмени описи годишњих доба; Епске песме и текстови о прошлости

Математика: Јединице за време

Грађанско васпитање: Понашање у групи, другарство

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА, трећи разред

Годишњи фонд часова: 72

Циљ наставе и учења предмета *Ликовна култура* је да се ученик развијајући стваралачко мишљење и естетске критеријуме кроз практичан рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван став према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
- поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; - повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; - преобликује самостално или у сарадњи са другима амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију;	МАТЕРИЈАЛИ	Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност (промене у току сушења, у контакту са светлошћу, у контакту са различитим супстанцама и подлогама...), материјали који могу да се користе као алатке (пера, крзно, длака, лишће, дрвца..). Изглед материјала – основне и изведене боје, природне и вештачке текстуре. Технике. Однос материјала, ликовне технике и идеје. Производи уметничких заната (накит, уметничке лутке, шешири, таписерије, ћилими, осликани текстил, собне	Наставник даје објашњења, поставља проблем, усмерава, подстиче на креативност у раду, мотивише за проналазак својих идеја, утврђује ниво захтева за ученике; Ученици се:- упознају са основним својствима материјала; -информишу се о иновативним материјалима које користе дизајнери одеће, намештаја, амбалаже...; -истражују текстуру материјала, тако што комонују, лепе различите врсте материјала; -обликују скуптуре од папира, картона, лако савитљиве жице, тканине, комбиновањем разноврсних материјала; -упознају неколико различите Организација изложба радова у школи; Учешће на ликовним конкурсима.

		светиљке и сенила, грнчарија, дуборез, гравуре...). Значај рециклирања, уметничка рециклажа.	
- изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама; - користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; - протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота; - укаже на сличности и разлике које опажа у уметничким делима и традицији различитих народа; - изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем;	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне иневербалне комуникације. Тумачење визуелних информација. Визуелне карактеристике биљака и животиња, знаци, симболи, униформе, заставе, ношње... Пејзаж, портрет, аутопортрет. Слика, текст, звук. Кратки анимирани филм, рекламе, билборди. Лепо писање – плакат, позивнице, честитке...	Наставник објашњава да се и без говора, лицем и телом, може пренети порука, испричати прича или насликати слика. Ученици кроз пантомиму читају израз лица и изражавање емоција; тумаче и изражавају поруке које шаљемо опште познатим гестом или држањем тела; Ученици тумаче визуелне информације континуирано. Кроз одређене садржаје ученици се медијски описмењују. Наставник указује на тода одређени мултимедијски садржаји нису намењени деци а ни увек добронамерни. Ученици усавршавају технику лепог писања, кроз писање честитки, позивница... Организација изложба радова у школи; Учешће на ликовним конкурсима.

- распореди облике, боје, линије и / или текстуре креирајући оригиналне композиције;	КОМПОЗИЦИЈА	Композиција. Дводимензионалне и тродимензионалне композиције, организација композиције, равнотежа. Орнамент. Традиционална и савремена употреба орнамента, симетрија.	Наставник објашњава ученицима да је ликовна композиција целина коју је створио уметник и да се делови композиције називају ликовни елементи. Наставник прати током целе године напредовање ученика, дали увек распоређују елементе на исти начин, да ли црта веће или мање фигуре... Ученици проналазе неопходну равнотежу у организацији своје композиције. Израда орнамената, орнаменти наслеђа, дизајнерски орнамент. Организација изложба радова у школи; Учешће на ликовним конкурсима.
- разговара са вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких ученичких радова, уважавајући различитости; - учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће и у окружењу; - разматра у групи шта и како је учинио/ла и где та знања може примењивати.	ПРОСТОР	Облици у простору. Непокретни објекти у отвореном и затвореном простору (споменици, уметничка дела, експонати...). Композиција у простору – постављање изложбе, уређење просторије, уређење школе, уређење околине у локалној заједници... Оптичке илузије на дводимензионалној подлози, специјални ефекти на сцени, у филмовима, играцама... Кретање. Покрет и кретање у природи, окружењу и уметничким делима.	Наставник објашњава да се и без говора, лицем и телом, може пренети порука, испричати прича или насликати слика. Ученици кроз пантомиму читају израз лица и изражавање емоција; тумаче и изражавају порукe које шаљемо опште познатим гестом или држањем тела; Ученици тумаче визуелне информације континуирано. Кроз одређене садржаје ученици се медијски описмењују. Наставник указује на тода одређени мултимедијски садржаји нису намењени деци а ни увек добронамерни. Ученици усавршавају технику лепог писања, кроз писање честитки, позивница... Организација изложба радова у школи; Учешће на ликовним конкурсима.

Редни број	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања
1.	Коришћење разних материјала за компоновање	10	8	2
2.	Композиција и покрет у композицији	18	14	4
3.	Орнаментика	10	6	4
4.	Простор (повезивање разних облика у целину)	14	8	6
5.	Одабирање случајно добијених ликовних односа по избору ученика	6	4	2
6.	Плакат, билборд, реклама	6	4	2
7.	Ликовне поруке као могућност споразумевања	8	4	4
Укупан број часова		72	48	24

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
Међупредметне компетенције обезбеђују ученицима успешно сналажење у свакодневном животу и раду. Међупредметне компетенције наставе ликовне културе заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета (Српски језик, Математика, Природа и друштво, Енглески језик, Музичка култура, Физичко и здравствено васпитање). Кроз наставу ликовне културе ученици развијају опште међупредметне компетенције: -компетенцију за учење, -естетску компетенцију, - еколошку компетенцију, -одговорно учешће у демократском друштву, -компетенцију комуникације, -предузетничку компетенцију, - одговоран однос према здрављу,-решавање проблема, сарадња, - дигитална компетенција. Начин интердисциплинарног повезивања садржаја предмета Ликовне културе са осталим предметима:

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

Природа и друштво: Материјали и њихова употреба; Природа – човек – друштво; Жива и нежива природа; Људске делатности
Математика: Геометријске фигуре и њихови односи
Српски језик: Књижевност

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА, трећи разред

Годишњи фонд часова: 36

Циљ: Развијање код ученика интересовања и љубави према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
– опише своја осећања у вези са слушањем музике – повезује карактер дела са избором инструмента и музичким изражајним елементима – препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу – повезује почетне тонове песама–модела и једноставних наменских песама са тонском	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	- Композиције различитог карактера и елементи музичке изражајности (мелодијска линија, темпо, ритам, динамика) -Особине тона: боја (различити гласови и инструменти), трајање, јачина, тонске висине -Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар) -Различити жанрови везани за уобичајене ситуације у животу -Музичка прича -Филмска музика -Музички бонтон -Музика и здравље - Дигитализација	Облик рада: фронтални, рад у групи и пару, индивидуални Методе рада: монологска, дијалогска, слушање аудио-примера, илустративно-демонстративна метода Наставна средства: Текстовна наставна средства, аудитивна средства, помоћна техничка средства, илустративно

висином; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике			-демонстративна средства Место извођења: учионица
– примењује правилан начин држања тела и дисања при певању – изговара бројалице у ритму, уз покрет – пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења – наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе – разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима – комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игара уз покрет; – свира по слуху и из нотног текста ритмичку и мелодијску пратњу. – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	-Дидактичке музичке игре -Правилан начин певања – држање тела и дисање -Правилна дикција -Певање песама по слуха различитог садржаја и карактера -Певање песама уз покрет -Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова у тонском опсегу од ха до це2 -Певање и свирање песама из нотног текста -Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима -Инструментална пратња по слуху -Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима-песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације -Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука -Музички бонтон -Особине тона: боја (различити гласови и инструменти, трајање (нотна трајања), јачина (динамичке ознаке: пиано, форте, крешендо, декрешендо), тонске висине (од ce1 до ge1) -Елементи музичког писма: линијски	Активности наставника и ученика: Наставник: Припрема, мотивише, чита; усмено излаже; показује; усмерава активности ученика; подстиче ученике на активно слушање и певање музике; води разговор Ученик: пева по слуху, свира, активно учествује у певању, слушању музике, стварању, креирању

музике		систем, виолински кључ, трајање тонова (половина, четвртина, осмина ноте и одговарајуће паузе) у такту 2/4 -Јединица бројања -Тактирање у 2/4 такту	
– осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу – осмисли музички одговор на музичко питање – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст – изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају – самостално или уз помоћ одраслих, користи предности дигитализације – учествује на школским приредбама и манифестацијама	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	-Стварање једноставне ритмичке и мелодијске (једноставне) пратње -Музичка питања и одговори и музичка допуњалка -Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја звучних ономатопеја и илустрација на краћи литерарни текст (учење у контексту)	

	ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
1.	Зналци музикалци	2	-	2	-
2.	Ухвати ритам	9	7	1	1
3.	Музикалне степенице	12	10	1	1
4.	На крилима песме	8	6	1	1
5.	Србијо, нашанајлепша песмо	4	3	1	-
6.	Музички бонтон	1	-	1	-
Укупан број часова		36	26	7	3

Све области (слушање музике, извођење музике и музичко стваралаштво)су реализоване кроз сваку од ових тема и међусобно се прожимају.

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава својеставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин.

Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорног учешћа у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавања проблема

Формулише објашњења и закључена основне резултате којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другима особама и преиспитује их у светлост добијених коментара. Стечене нове садржаје и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија на послу, у слободном времену, у комуницирању.

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

Ликовна култура: Композиција и покрет у композицији, Простор, Повезивање разних облика у целину

Физичко васпитање: Ритмичка гимнастика и народни плесови

Српски језик: Језичка култура – Основни облици усменог и писменог изражавања

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: **ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**, трећи разред

Годишњи фонд часова: 108

Циљ: Циљ учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик напређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	Садржаји	Начин реализације
- примени једноставне двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - прати промене у тежини и висини код себе и других; мај - коригује сопствено држање тела на основу савета наставника; - правилно држи тело; - правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Основни садржаји Вежбе за развој снаге са и без реквизита. Вежбе за развој покретљивости са и без реквизита. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.	Облик рада: Фронтални Групни Индивидуални Рад у пару Метод рада: Демонстративна, дијалогска, метода практичног вежбања, метода усменог излагања Наставна средства: Разни предмети,

кретањима; - правилно подиже, носи и спушта терет; - изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; - изведе дечји и народни плес; - правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима; - користи терминологију вежбања; - поштује правила понашања на вежбалиштим; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; - примени правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; - прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама; - препозна здравствено стање када не треба да вежба; - примењује здравствено - хигијенске мере пре, у току и након вежбања и у другим животним ситуацијама; - уредно одржава простор у коме живи и борави; - користи здраве намирнице у исхрани; - повезује различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; - препозна лепоту покрета у вежбању; - се придржава правила вежбања;	МОТОРИ -ЧКЕ ВЕШТИ- НЕ, СПОРТ И СПОРТС КЕ ДИСЦИ- ПЛИНЕ	Атлетика	Техника трчања. Истрајно трчање. Скок у дањ згрчном техником. Бацање лоптице из залета. Скок у вис прекорачном техником.	објектинепосреднестварности, палице, лопте,реквизити, клупа, греда, струњаче, разнесправе, столице, кутије, школскеторбе, књига, ластиш, ЦД, шведсаклупа, канап, трака, картонисабројевима, мараме, шал, санке, грудве, вратило,козлић,сандук,обручи ,касета,вијаче, лоптица, табла, листовихартије,штоперица Местоизвођења: Фискултурнасала, школскодвориште, учионица Активности наставника и ученика Наставник: Усмерава, наводи, ствараситуацију, сугерише, подстиче, анализира, мотивише, координира, развијакооперативност,планира, организује, посматра, демонстрира, похваљује, разговара Ученик: Ходају и трче на различите начине, раде вежбе обликовања, играју се дечијих игара, скаче у даљ, увис, прескаче вијачу, баца и хвата лопту на различите начине, пењу се на различите начине уз
		Спортска гимнастика	Вежбе на тлу:вежбе и комбинације. Прескоци и скокови. Вежбе у вису,вежбе у упору и вежбе и вежбепроменама висова и упора. Вежбе равнотежена шведској клупи и ниској греди.	
		Основе тимских, спортских и елементарних игара	Између четири ватре. Мини-рукомет. Фудбал-„мали фудбал“	
		Плес и ритмика	Вежбе са вијачом. Вежбе са лоптом. Народно коло „Савила се бела лоза винова“. Народно коло из краја у којем се школа налази.	
		Пливање	Прилагођавање на водену средину и основна обука пливања.	
		Полигон	Полигон у складу са	

- вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању;		и	реализованим моторичким садржајима.	различите предмете, клечи, чучи, скаче, изводи колут напред, назад, одскаче, наскаче, прескаче, диже и носи реквизите самостално и у групи, или пару, изводи основне гимнастичке елементе, дружи се, навија, процењује, хода у пару са обилажењем различитих препрека, хода по греди, трчи у страну, у назад, у колони, изводи основне гимнастичарске елементе
	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Култура вежбања и играња	Основна правила: Између четири ватре, Мини-рукомета и Фудбала. Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара. Постављање, склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање. „Ферплеј“ (навијање, победа, пораз). Породица и вежбање. Вежбање као део дневних активности.	
		Здравствено-васпитање	Моје срце-пулс. Дисање и вежбање. Хигијена простора за вежбање. Значај воћа и поврћа у исхрани. Значај воде за организам и вежбање. Поступање у случају повреде.	

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Други типови часа
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ Батерија тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности	6	На свим часовима 6	
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ 1. Атлетика 2. Спортска гимнастика 3. Основе тимских, спортских и елементарних игара 4. Плес и ритмика 5. Полигони	30 28 24 16 4	11 14 9 8	19 14 15 8 4
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА 1. Култура вежбања и играња 2. Здравствена култура	На свим часовима		
Укупан број часова	108	42	66	

* Напомена: Часови Физичког васпитања састављени су тако да на сваком часу комбинујемо садржаје различитих наставних области (тема).

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенцијасарадња

Изражавасвојеставове, мишљења, осећања, напозитиван, конструктивни, аргументованиначин. Уважавасаговорникареагујућинаоноштоговори, а ненањеговуличност.

Компетенцијаодговорноучешће у демократскомдруштву

Негујесвојунационалну, културнубаштину и активноучествује у интеркултуралномдијалогу.

Компетенцијарешавањепроблема

Формулишеобјашњења и закључкенаосновурезултатадокојихједошао у раду, презентујеих и дискутујесадругимособама и преиспитујеих у светлудобијенихкоментара. Сеченановасазнања и вештинеповезује у јединственуцелинусапретходним.Провераваприменљивострешења у пракси и користистеченазнања и вештине у новимситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија на послу, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичкакомпетенција

Препознаје и развијасопственстваралачкеспособности и креативност у свимуметничким и неуметничкимпољимасвогделовања.

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

Грађанско васпитање: Уважавање различитости и особености; уочавање и превазилажење стереотипа везаних за пол, узраст, изглед, понашање и порекло; Пријатељство и моралне дилеме у вези са тим – развијање појма пријатељства; Појединац и заједница, правила која регулишу живот у заједници, права и одговорности, договарање

Природа и друштво: Природа – човек – друштво, Нежива природа, Веза живе и неживе природе, Кретање у простору и времену
Музичка култура: Музичке игре; Певање
Математика: Мерење и мере

ДИГИТАЛНИ СВЕТ, трећи разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36

Циљ: Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
– унесе текст (речи и реченице) помоћу физичке и/или виртуелне тастатуре у програму за обраду текста; – селекује и измени (обрише, дода) текст; – именује, сачува и поново отвори текстуалну датотеку; – допише текст на слику коришћењем едитора за текст у програму за обраду слике; – именује, сачува и поново отвори графичку датотеку; – објасни својим речима сврху коришћења прегледача и претраживача за приступ садржајима светске мреже; – осмисли кључне речи на основу којих ће на	Дигитално друштво	Унос краћег текста помоћу физичке и виртуелне тастатуре (функције Shift, Enter, Space bar, Caps Lock, Delete, Backspace тастера). Селектовање и основно едитовање текста (брисање, додавање). Чување текстуалног документа, именовање и поновно отварање. Додавање текстуалног објашњења на слику, чување, именовање и поновно отварање. Претраживање интернета (прегледачи, претраживачи, кључне речи, информисаност о томе како су резултати претраге одабрани и ранжирани; критички однос	Наведене исходе могуће је остварити са различитим нивоима расположивости дигиталних уређаја намењених за коришћење од стране ученика, укључујући и могућност да само наставник располаже дигиталним уређајем. Уколико наставник има на располагању одговарајуће дигиталне уређаје (рачунаре, таблете, мобилне телефоне, роботе и друге физичке дигиталне уређаје...), ученици треба да их користе на начин који директно доприноси остваривања дефинисаних исхода учења. Вероватно је да ученици имају искуства са коришћењем дигиталних уређаја. Од изузетног је значаја да та искуства наставник увиди и

интернету тражити потребне дигиталне садржаје; — објасни својим речима на који начин се формирају резултати претраге интернета; — објасни својим речима због чега треба критички прићи садржајима који се налазе на интернету; — објасни својим речима због чега је неопходно да дигиталне садржаје пронађене на интернету користимо на етички начин; — наведе примере дигитализације у свакодневном животу током којих се стиче утисак да се дигитални уређај понаша интелигентно;		према резултатима претраге). Етичко коришћење туђих дигиталних материјала. Коришћење технологије ван школе-примери дигитализације у свакодневном животу у чијој је основи вештачка интелигенција.	уважи. Ученици могу бити вешти корисници технологије, али то не значи да су и компетентни у овој области. У том смислу, наставник има слободу да наставу организује у складу са техничким могућностима, предзнањима и потребама својих ученика. У циљу достизања наведених исхода, покренути одабрани програм за унос и обраду текста и, не улазећи у детаље радног окружења, показати ученицима простор (виртуелни лист папира) у оквиру којег ће се приказати слова и знакови откуцани помоћу физичке или виртуелне тастатуре. Увести појам курсор указујући ученицима да је то мала усправна линија која пулсира како би нам показала на ком месту ће се појавити текст када га будемо откуцали. Задатак за ученике је да помоћу тастатуре откуцају једноставан текст (сачињен од кратких реченица). Објаснити
--	--	--	---

			како се куца велико слово (Shift + слово), размак између речи (Space bar), сва слова велика (Caps Lock), прелази у нови ред (Enter). Након уноса текста, указати на могућности измене текста. Показати основно едитовање текста (брисање (Delete, Backspace) и додавање знакова), селектовање текста и његово брисање. Скренути пажњу на могућност провере исправности унетог текста и демонстрирати начин коришћења опције за проверу правописа (Правопис и граматика). Демонстрирати поступак именовања и чувања текстуалне датотеке, а на следећем часу поступак отварања претходно сачуване датотеке, у којој ће ученици наставити да уносе и едитују текст. На часовима утврђивања ученици треба да вежбају уносећи сложеније текстове. Текстови треба да буду релевантни за ученике и
--	--	--	--

			повезани са активностима за које наставник процењује да су од значаја за њих (нпр. занимљивости о темама које уче из наставних предмета, које су обележје локалне заједнице и сл). На крају сваког часа потребно је издвојити 10 минута како би ученици пажљиво прочитали откуцани текст и кориговали грешке. Добро би било да квалитетни радови ученика или колажни радови сачињени од више радова ученика из једног одељења буду промовисани на школском сајту. Напомена: Најбоље би било да часови буду одржани у кабинету за Информатику и рачунарство, а рад ученика организован тако за једним рачунаром седе по два ученика. Ученици треба да уносе текст сараднички (док један куца, други ученик тихо диктира и смењују се након сваке откуцане реченице).
--	--	--	--

			У трећем разреду ученици се поново сусрећу са коришћењем програма за цртање и обраду слика. Показати унос текста на слику наглашавајући да се акције примењиване у програму за обраду текста на исти начин спроводе у програму за цртање. Ученицима давати задатке који подразумевају додавање текста на слике ради додатног појашњавања онога што је на сликама приказано. Добро би било да слике имају директну везу са наставним садржајима које ученици изучавају у оквиру других наставних предмета. Демонстрирати поступак именовања и чувања графичке датотеке, а на следећем часу поступак отварања претходно сачуване датотеке, у којој ће ученици да наставити да уносе и едитују текст. Обраду наставних садржаја који се односе на претраживање интернета треба започети демонстрацијом начина на
--	--	--	---

			који приступамо садржајима светске мреже. Правећи разлику између програма прегледача и програма претраживача, објаснити да нам је прегледач потребан да видимо садржаје светске мреже, док нам претраживач обезбеђује да на интернету пронађемо оно што нам је потребно. Разрадити начин претраживања интернета помоћу кључних речи и показати примере коректно дефинисаних кључних речи и оних које садрже непотребне везнике или се недовољно прецизно односе на конкретан предмет претраге. Напоменути да не постоји јединствен „рецепт” за дефинисање кључних речи, већ да се ова способност изграђује кроз праксу и промишљање. Следећа важна тема јесу сами резултати претраге. Резултате добијене претрагом интернета никада не треба узимати здраво за готово. Наставник треба да предочи да
--	--	--	--

			садржајима са интернета морамо да приђемо критички. Објаснити да критичко мишљење није исто што и критика, већ да оно представља такав приступ информацијама који подразумева преиспитивање њихове тачности, порекла и сл. Указати и на то да су резултати претраге означени ознаком Оглас плаћене рекламе и да такви резултати нису нужно поуздани у погледу тачности или квалитета садржаја. У основи потребе да критички прилазимо информацијама доступним на интернету стоји отвореност интернета – свако може да постави на светску мрежу што год да пожели. Овакав приступ носи извесне ризике, али доноси бројне предности које их далеко превазилазе – могућности за дељење знања, информација, приказе иновација и сл. На крају теме се треба осврнути на етичко понашање када су садржаји светске
--	--	--	---

			мреже у питању. Садржаји на интернету имају своје власнике. У том смислу, није дозвољено присвајати их. Уколико, за потребе наставе и учења, користимо материјале пронађене на интернету, у обавези смо да наведемо одакле смо их преузели. Такође, није дозвољено да остварујемо материјалну корист од туђих материјала преузетих са интернета осим уколико то није јасно назначено. Наведене садржаје ученицима треба представити кроз хеуристички разговор, подстичући их да формирају одговарајуће вредносне судове и етичке ставове. Примењујући вештине рада у програмима за обраду текста и слике, ученици треба да направе пригодан постер или напишу одговарајући текст са темом „Упутство за употребу интернета” и сл. У оквиру активности за
--	--	--	---

			достизање исхода наведе примере дигитализације у свакодневном животу током којих се стиче утисак да се дигитални уређај понаша интелигентно подстицати ученике да наведу примере када њихов уређај памти и препознаје радње које ученик понавља у одређеном временском периоду. Постављати питања ученицима која воде ка спознаји да дигитални уређај памти веб-места која смо посетили на интернету, након чега нам сам дигитални уређај предлаже нова веб-места са сличним садржајем. Ученике треба упознати са примерима као што је дигитални маркетинг персонализован за корисника: на основу историје претраживања на интернету уређај препознаје интересовања, старосну доб, пол итд. корисника и на основу тога приказује рекламни материјал (пример: ученик претражује интернет у потрази за подацима потребним за домаћи задатак
--	--	--	--

			који се бави темом „Језера у Републици Србији”, након чега дигитални уређај приказује огласе за смештај на Палићком језеру). Наставник може да разговара са ученицима и о употреби рачунара у пољопривреди – за аутоматско сортирање поврћа, препознавање присуства штеточина или о употреби рачунара за управљање аутомобилима који немају возаче (захваљујући сензорима аутомобил неће ударити пешака, проћи кроз црвено светло на семафору или прекорачити дозвољену брзину кретања). Примењујући вештине рада у програмима за обраду текста и слике, ученици треба да направе пригодан постер или напишу одговарајући текст са темом „Дигитални уређај није паметан, али јесте користан” (или одговарајућом сличном темом).
--	--	--	---

— објасни шта је дигитални углед и како се он изграђује; — одабира дигиталне садржаје на основу PEGI ознаке у складу са својим узрастом (самостално или сараднички); — препозна дигитално насиље и реагује на одговарајући начин; — направи лични план коришћења дигиталних уређаја уз помоћ наставника; — означити начин комуникације путем интернета који највише одговара контексту у коме се комуникација дешава;	Безбедно коришћење дигиталних уређаја	Дигитални углед. Усклађеност дигиталних садржаја са узрастом корисника. Дигитално насиље. Примерена комуникација у дигиталном окружењу. Израда личног плана коришћења дигиталних уређаја.	Приликом обраде ове наставне теме, кренути од свакодневног, „извандигиталног” искуства ученика. Ученици треба да издвоје једну особу из свог окружења која има углед (нпр. позитиван или негативан) и да објасне шта је то углед и на основу чега су формирали позитивну или негативну слику о тој особи. Кроз дискусију са ученицима, извести закључак да се углед гради кроз односе са другима, комуникацију и да слика коју други имају о нама највећим делом зависи од нас самих, од тога како се понашамо и које информације о себи откривамо другима. Затим поставити ученицима питање на основу чега други креирају слику о нама у дигиталном окружењу и навести примере блиске искуству ученика. Указати на чињеницу да сваки корисник интернета има свој дигитални углед. Дигитални углед се гради на основу: садржаја наших порука (нпр. у
---	---	--	--

			Вајбер групи) и начина на који су написане, на основу фотографија и видео-записа које делимо, онога што „лајкујемо”, видео-игрица које играмо, група у које смо укључени, веб-сајтова које посећујемо итд. Дељењем информација на интернету, остављамо дигиталне трагове који се тешко могу обрисати. Оно што поделимо на интернету доступно је великом броју особа (познатих и непознатих) и једном када нешто поделимо губимо контролу над тим (неко може да то сачува и касније злоупотреби). Пре него што било шта (о себи или другима) поделимо или објавимо на интернету, веома је важно да застанемо и размислимо шта објављујемо, због чега, ко ће то моћи да види (вршњаци, родитељи, наставница), шта ће други мислити о нама, да ли тиме што објављујемо или шаљемо можемо некога да повредимо, како ће се осећати особе на
--	--	--	--

			које се то односи итд. О свом дигиталном угледу водимо рачуна тако што не објављујемо ништа у тренуцима када смо љути, бесни или тужни. Приликом коришћења интернета, веома је важно да водимо рачуна о свом дигиталном угледу, али и о дигиталном угледу других особа. Ученици треба да наведу примере особа са интернета које су њима блиске (нпр. јутјубере) и које имају позитиван/негативан дигитални углед. Наставник може да покаже ученицима кратак видео Лепо понашање на интернету: https://digitalni-vodic.ucpd.rs/crtani-filmovi/, а такође може у оквиру неког другог предмета (нпр. Ликовног васпитања) да зада ученицима да креирају постер о лепом понашању на интернету. Поставити ученицима питање која је њихова омиљена видео-игра и зашто им је баш та игра омиљена. Такође их питати шта мисле, да ли је
--	--	--	--

			игра намењена деци њиховог узраста и зашто јесте или није. Пронаћи игру, односно њен опис на интернету и ПЕГИ ознаку (енгл. Pan-European Game Information) и уколико има могућности поделити је са ученицима (помоћу пројектора или паметне табле). Више информација о ПЕГИ систему може се пронаћи на званичној ПЕГИ веб-страници (https://pegi.info/), у публикацији Деца у дигиталном добу (http://ucpd.rs/dokumenti/vodic-deca-u-digitalnom-dobu.pdf) или у Дигиталном водичу (https://digitalni-vodic.ucpd.rs/igranje-video-igara-gejming/). Скренути пажњу ученицима на ПЕГИ ознаку и њено значење (повлачи паралелу са узрасним ознакама којима се обележава телевизијски програм, које су вероватно ближе деци). Ова ознака нам говори ком је узрасту видео-игра намењена, односно указује на њен садржај. У
--	--	--	---

			оквиру ПЕГИ система постоји више ознака: ПЕГИ 3, ПЕГИ 7, ПЕГИ 12, ПЕГИ 16, ПЕГИ 18. Садржаји са ознаком ПЕГИ 3 намењени су свим узрастима. Видео-игра са овом ознаком не би требало да садржи било какве звукове или слике које могу уплашити млађу децу, као ни ружне речи. Прихватљиво је веома благо насиље у комичном контексту. Ипак, важно је указати на чињеницу да се и међу видео-играма које имају ознаку ПЕГИ 3, нажалост, могу пронаћи и оне које због свог садржаја, нису примерене деци. Чак и када је видео-игра узрасно примерена детету по питању садржаја, то не значи да оно не може бити изложено неким ризицима током играња. Велики број игара, чак и са ознаком ПЕГИ 3 садржи огласе и могућност трошења новца унутар игре (нпр. прелазак на виши ниво, додатне могућности). Уколико ученици сретну такве игре потребно је да обавесте одрасле у породици
--	--	--	---

			и да знају да имају могућност да то пријаве (нпр. ако је игра преузета из Гугл продавнице, на следећој веб-страници: https://support.google.com/googleplay/contact/rap_family). Видео-игре са ПЕГИ ознаком 12, 16 и 18 нису примерене ученицима 3. разреда основне школе, зато што могу да садрже разне штетне садржаје: ружне речи, насиље, узнемирујуће звуке, злоупотребу штетних супстанци (дуван, алкохол итд.). Уколико има могућности, пожељно је заједно са ученицима потражити образовне видео-игре које су примерене њиховом узрасту (са одговарајућом ПЕГИ ознаком), нпр. за подстицање развоја алгоритамског мишљења или решавања проблема, вежбање математике итд. На почетку ученици треба да наведу примере када је неко
--	--	--	---

			од њихових вршњака (или они сами) био насилан према другоме (нпр. у школском дворишту, учионици, на излету). Кроз дискусију са ученицима издвојити кључну карактеристику насилног понашања: постоји намера да се друга особа повреди, понизи, наљути, растужи. Дигитални уређаји (рачунари, мобилни телефони итд.) пружају нам бројне могућности (неке од њих ученици су већ искусили), међутим, понекад деца и одрасли користе ове уређаје како би вређали и узнемиравали друге. Некада се то ради непромишљено, из забаве, а некада постоји намера да се други повреди. О дигиталном насиљу говоримо када неко намерно шаље ружне, претеће и узнемирујуће поруке, објављује нетачне информације о другима, срамоти друге у групи, исмева, „искључује” некога из групе или га игнорише, „блокира”, негативно
--	--	--	--

			коментарише (нпр. туђе фотографије или видео-снимке) и/или подстиче друге да то раде, подстиче друге да ураде нешто што је за њих лоше, уцењује, креира и објављује туђе фотографије на интернету без дозволе особе која је на фотографији, крије се иза лажних имена/надимака, односно претвара се да је неко други итд. Питати ученике да ли су чули за неки пример дигиталног насиља или насиља на интернету. По чему се разликују насиље уживо и дигитално насиље? Веома је важно да ученици разумеју зашто последице дигиталног насиља могу бити чак и озбиљније од последица насиља које се дешава уживо, у интеракцији лицем-у-лице. Требало би им указати на неколико специфичности дигиталног насиља које произилазе из самих карактеристика дигиталне технологије: да се може вршити у било које време и са било ког места, да не можемо
--	--	--	---

			увер утврдити ко је особа која нас узнемирава, у дигитално насиље укључен је велики број особа и информације се тешко бришу, а лако шире. Пожељно је да се ученицима прикаже краћи филм у коме се демонстрира дигитално насиље (уколико то није могуће, може само да опише неки пример дигиталног насиља) и да се заједно са њима продискутује и размотре начини реаговања у оваквим ситуацијама. Уколико су они сами или неко од њихових вршњака искусили нешто од горе наведеног, неопходно је да о томе обавесте одрасле особе у које имају поверења (родитеље и наставнике, школског психолога или педагога). Узнемирујуће поруке не би требало брисати или прикривати од блиских особа. Указати им да на ружне поруке никада не треба одговарати, као и да на насиље не треба узвраћати насиљем. У оквиру теме Безбедно
--	--	--	--

			коришћење дигиталних уређаја потребно је посебну пажњу посветити времену током кога ученици користе дигиталне уређаје којима имају приступ. Како многа истраживања показују да деца овог узраста проводе превише времена на интернету и уз мобилне телефоне, уколико су им доступни, указати на значај креирања личног плана коришћења доступних дигиталних уређаја. У сврху остваривања исхода направи лични план коришћења дигиталних уређаја уз помоћ наставника, покренути разговор питањима: Колико времена проводимо у школи? Колико времена спавамо? Колико дуго се током дана играмо? Колико нам времена треба да урадимо домаће задатке? Колико времена проводимо у коришћењу рачунара/телефона/таблета? (Уколико има ученика у разреду који немају приступ интернету и/или мобилним телефонима код куће, преформулисати питање или
--	--	--	---

			дати податак о времену које деца проводе на интернету из неког релевантног истраживања, нпр. Уницефовог.) Шта све можемо да урадимо за 24 сата? Активност прављења личног плана најбоље је организовати као рад у мањим групама. Ученицима дати нацртану временску линију која представља један дан од 24 сата и задатак да распореде своје обавезе током тог дана. За ову активност предвидети око 15 минута. Анализирати са ученицима планове које су направили, коментарисати и посебно истицати превиђено време за коришћење дигиталних уређаја. Након тога ученици, свако за себе, креирају план пожељног коришћења дигиталних уређаја на недељном нивоу, укључујући и викенде. Овај распоред може бити приказан табелом. Задатак који ученици добијају је да прате и бележе да ли се придржавају плана током недељу дана и да уписују запажања, а затим
--	--	--	--

			организовати кратку дискусију на наредном часу. Уколико у разреду има ученика којима нису доступни дигитални уређаји у кућним условима, задржати се само на изради пожељног личног плана коришћења дигиталних уређаја. Активности за достизање исхода означи начин комуникације путем интернета који највише одговара контексту у коме се комуникација дешава усмерити на препознавање кључних разлика у онлајн комуникацији са наставником, родитељима и вршњацима. Комуникација са наставником је формална, поруке су јасно повезане са темом, реченице су јасне и потпуне, без емотикона и скраћеница. Слике и прилози увек садрже објашњења. Тако да је за овакав вид дигиталне комуникације најприкладнија електронска пошта (ученици тада користе имејл налоге својих родитеља). За размену
--	--	--	---

			мишљења везану за оно што се у школи учи, за групне школске задатке користи се школска платформа за онлајн учење. За неформалну комуникацију са вршњацима и родитељима прикладније је користити платформе за размену порука попут Вајбера и сличних платформи у оквиру којих је мало вероватно да ће дете ступити у контакт са непознатим особама. За овакву комуникацију специфичне су краће поруке без знакова интерпункције, поруке које су извучене из контекста и често могу бити неразумљиве трећем лицу. Ове поруке могу садржати слику или емотикон без додатног текста, а да буду потпуно разумљиве саговорнику. Наставник треба да промовише писање порука у складу са правописним правилима и језичким нормама без обзира на платформу у оквиру које се комуникација реализује. Јер, особа која је писмена никада неће пристати да у писаној
--	--	--	--

			комуникацији делује неписмено. Такође, наставник треба да упозори ученике да не користе друштвене мреже попут Фејсбука или Инстаграма зато што оне нису безбедна средина за особе млађе од 15 година.
— решава алгоритамски једноставан проблем у визуелном програмском језику чије решавање може да захтева понављање (програмски циклус); — утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма/програма који садржи понављање; — уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму/програму који садржи понављање; — решава алгоритамски једноставан проблем у визуелном програмском језику чије решавање може	Алгоритамски начин размишљања	Осмишљавање алгоритама са гранањем који води до решења једноставног проблема. Оператори поређења и аритметички оператори. Креирање рачунарског програма у визуелном програмском језику. Анализа постојећег програма креираног у визуелном програмском језику и тумачење функције блокова	У оквиру овог дела теме, ученици у специфичним окружењима за блоковско програмирање локализованих на српски језик (попут code.org) решавају једноставне проблеме чије решавање захтева понављање (програмске циклусе). Наставник треба да представи узрасту примерен алгоритам/програм који садржи понављање (нпр. маца мења боју, исцртава се непрекидана линија, срце пулсира) и постави ученицима питање: „Ако бисмо сложили блокове на овакав начин, шта би се њиховим извршавањем добило?“. Ученици треба да аргументују своје одговоре и дебатују о тачности изнетих

да захтева гранање; – наведе неке од оператора поређења (мање, веће и једнако) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања (тачно, нетачно); – наведе аритметичке операторе (+, -, * и /) и у конкретном примеру предвиди резултат њиховог извршавања; примени блокове оператора поређења при креирању програма у визуелном програмском језику, који садрже гранање;		од којих је сачињен. Уочавање и исправљање грешака у програму.	одговора. Након тога, наставник треба да прикаже узрасту примерен алгоритам/програм који садржи понављање, али садржи грешку. Након саопштавања сврхе програма, наставник треба да постави питање: „Да ли блокови сложени на овакав начин доводе до описаног решења? Да ли је могуће поправити програм?”. Ученици тада треба да предложе решења и по потреби дебатују о њима. Појам гранања у програмима наставник не треба да уведе експлицитно, већ кроз проблемски оријентисан приступ. Најбоље је да се ученици сусретну са овим принципом кроз рад у неком од специфичних окружења за блоковско програмирање локализованих на српски језик (попут code.org), у оквиру којих ће се бавити једноставним проблемима чије решавање захтева гранање. Кроз наведене активности наставник треба
--	--	--	---

			да укаже на програмске блокове који омогућавају гранање, као и на постојање дефинисаног услова на основу кога се гранање реализује. У склопу одабраног језика за визуелно програмирање који је локализован на српски језик наставник треба да прикаже ученицима неколико примера програма који садрже блокове који омогућавају гранање (блок Ако је-Онда и/или блок Ако је-Онда-У супротном). Приликом дефинисања услова у овим програмима наставник треба да користи томе намењене блокове (на пример, Ако си на рубу, Ако је тастер притиснут, Ако се објекти додирују), као и операторе поређења (мање, веће и једнако), које том приликом и представља ученицима. Наставник треба да нагласи да је резултат извршавања тако дефинисаних блокова Тачно или Нетачно. Кроз анализу представљених задатака ученици треба да предвиде резултат извршавања блокова
--	--	--	--

			у њима (нпр. уколико се притисне тастер размакница на екрану ће се појављује сунце, уколико балон додирне кактус зачуће се звук „пуцања” и балон ће нестати, уколико маца ходајући стигне до ивице позорнице она ће се окренути и наставити да хода у супротном смеру). Наставник иницира разговор са ученицима о основним аритметичким операцијама (сабирању, одузимању, множењу и дељењу) и облицима њиховог записа у математици. Затим представља блокове у визуелном програмском језику који представљају аритметичке операторе (+, -, * и /) и приказује како се помоћу њих граде аритметички изрази. Приказује ученицима блокове који садрже аритметичке операторе и подстиче их да размисле и предвиде резултат њиховог извршавања. Подстиче ученике да примене блокове аритметичких
--	--	--	---

			оператора при креирању програма у визуелном програмском језику који садрже гранање (нпр. ученици формирају два аритметичка израза чије вредности пореде у програму и на основу резултата поређења дефинишу наредну акцију). Главни акценат током ових активности треба да буде на формирању израза на основу текстуалне формулације задатка тј. на моделовању проблема, док рачунар у потпуности преузима задатак израчунавања вредности израза (који је у нижем математичком образовању изразито важан). Иницирати хеуристички разговор о питањима употребе гранања и понављања у програмима – шта се тиме постиже, на који начин се програм унапређује и сл. Подстицати ученике да ове концепте примене при програмирању физичких
--	--	--	---

			уређаја, у блоковском окружењу за програмирање локализовано на српски језик, ћирилично писмо.

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
1.	Дигитално друштво	20	9	11	/
2.	Безбедно коришћење дигиталних уређаја	5	3	2	/
3.	Алгоритамски начин размишљања	11	4	7	/
Укупан број часова		36	16	20	

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

...

Математика:Мерење и мере;Геометрија;Цртање правоугаонка и квадрата

На квадратној мрежи;Цртање геометријских фигура;Српски језик:Слагалице,асоцијације;Ликовна култура:Честитке,дигитални цртежи и слике;Час одељењског старешине:Интернет бонтон,безбедност на интернету,добре и лоше стране интернета,електронско насиље;дигитални уџбеници из свих наставних предмета и рад у њима.

...

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетенција за целоживотно учење

- Ослањајући се на претходна знања и искуства ученик уме да планира време за учење и да организује процес учења и управља њим.
- Ефикасно користи различите стратегије учења, прилагођава их природи градива и циљевима учења.
- Уме да процени сопствену успешност у учењу; идентификује тешкоће у учењу и зна како да их превазиђе самостално или у групи.

Рад с подацима и информацијама

- Анализира и критички приступа садржајима на интернету.
- Дигиталне садржаје пронађене на интернету користи на етички начин.
- Бира информације које објављује јер њима гради свој дигитални углед.

Дигитална компетенција

- Приликом решавања проблема бира одговарајућа ИКТ средства.
- За приступ потребним дигиталним садржајима ефикасно користи прегледаче и претраживаче интернета.
- Бира начин комуникације путем интернета која највише одговара контексту у коме се комуникација дешава.

Решавање проблема

- Ученик проналази/осмишљава могућа решења проблемске ситуације.
- Ученик упоређује различита могућа решења проблемске ситуације сходно релевантним критеријумима, објашњава шта су предности и слабе стране различитих решења.
- Ученик припрема примену изабраног решења, прати његову примену усклађујући се са новим сазнањима које стиче током примене датог решења и успева да реши проблемску ситуацију.

- Ученик вреднује примену датог решења, идентификује његове добре и слабе стране и формулише препоруке за наредно искуство са истим или сличним проблемским ситуацијама.

Сарадња

- Конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду пара/групе, усаглашавању и остварењу заједничких циљева.
- Активно слуша и поставља релевантна питања поштујући саговорнике и сараднике, а дискусију заснива на аргументима.
- Конструктивно доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима и при томе поштује друге као равноправне чланове групе.
- Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групног рада на одговоран, истрајан и креативан начин.
- Учествоје у критичком, аргументованом и конструктивном преиспитивању рада групе и доприноси унапређењу рада групе.

Одговоран однос према здрављу

- Ученик анализира и критички вреднује дигиталне садржаје у вези са прилагођености његовом узрасту и могућности штетних садржаја по његово здравље.

Естетичка компетенција

- Анализира и критички вреднује дигитални производ у контексту естетике и корисничког доживљаја.

Предузимљивост и предузетничка компетенција

Исказује и заступа своје идеје, утиче на друге кроз развој вештине јавног говора, преговарања и решавања конфликта.

ПОКРЕНИМО НАШУ ДЕЦУ, трећи разред

Циљ: Промоција здравља и физичке активности у циљу смањивања деформитета код деце млађег школског узраста.

Исходи:

- ученик правилно изводи телесне вежбе за кичмени стуб, равно стопало и друге физичке деформитете;
- познаје сопствено тело и брине о свом здрављу;
- Примењује научене телесне вежбе као важан део у свакодневном животу поштујући правила и упутства током извођења истих.

Време	Модел	Активност	Ниво активности	Носиоци реализације	Место реализације
Континуирано у току школске године ,пет пута недељно у трајању од по 15 минута у току дана	I модел	А- “ Весела столица” Програм вежби са столицом у учионици	II	Учитељи	Учионица
		Б- Драматизација	II	Учитељи	Учионица Школско двориште Игралиште
		В- “Здрава столица” Превентивне вежбе за стопало	II	Учитељи	Учионица Школско двориште Игралиште
Континуирано у току школске године ,пет пута недељно у трајању од по 15 минута у току дана	II модел	А- “Музичка гимнастика” – елементарни покрети кретања-аеробик за децу	III	Учитељи	Учионица Школско двориште Игралиште
		Б- “Плеши и заледи се”- имитација различитих спортова кроз игру	III	Учитељи	Учионица Школско двориште Игралиште
		А- “Јесење играрије” – комплекс игара на отвореном	III	Учитељи	Игралиште
		Б-Хваталице са ометањем	III	Учитељи	Игралиште

		В- “Зимске игарије” – комплекс игара на отвореном	III	Учитељи	Игралиште
--	--	---	-----	---------	-----------

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: **ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС**, трећи разред

Годишњи фонд часова: 36

ТЕМА (наставне јединице)	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
I – УВОД 1. Свет је створен за тебе, чувај га! – уводни час	- Упознавање ученикаса садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса; - Мотивисање ученикаса похађање верске наставе	<u>Когнитивни аспект:</u> - моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 3. разреда основне школе; - моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. <u>Афективни аспект:</u> - ученик ће бити мотивисан да активно учествује на часовима верске наставе	Упознавање са садржајем програма и начином рада	Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учење у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе,

II – БОГ СТВАРА СВЕТ И ЧОВЕКА 2. Свето Писмо нам сведочи о настанку света	• пружити ученицима основна знања о учењу Цркве о стварањусвета; • омогућити ученицима да разумеју да Бог ствара природу и човека, јер жели да их воли и да буде са њима заједно;	<u>Когнитивни аспект:</u> • препознати неке елементе библијске повести о стварању света; • моћи да препозна и именује иконе на којима су представљени дани стварања света, на основу библијске повести;	• Појам Светога Писма као књиге откривења • Стварање невидљивог света - духовних сила - анђела • Библијско	садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. <u>Врсте наставе</u> Настава се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (34 часова)
3. Света некада уопште није било (1. и 2. дан стварања) 4. Све је биље створено и Сунцем обасјано (3. и 4. дан стварања) 5. Све врви од живота (5. и 6. дан стварања) 6. Створен сам да личим на Бога	• Пружити ученицима могућност да разумеју да је човек у природној вези са свим оним што је Бог претходно створио, али да се разликује од свих створених бића; • Објаснити ученицима да је човек икона Божја (сличан Богу) зато што је створен као слободна личност и једини позван да буде домаћин света; • Омогућити ученицима да увиде разлику између Бога и створене природе.	• моћи да увиди да је свет скуп конкретних врста живих бића која су уједињена, једна другима потребна и да она чине велику заједницу љубави – Цркву; • моћи да објасни да је свет створен љубављу Божјом; • моћи да разуме да се права слобода изражава као љубав према другим људима, природи и Богу; • уочити да је човек сличан Богу. <u>Афективни аспект:</u> • бити подстакнут да развија љубав према ближњима, природи и Богу; • развијати жељу и свест о важности бриге према ближњима и природи.	казивање о стварању света по данима • Стварање човека • Песма „Молитва“ Бранко Радичевић (песник се диви Божјем стварању и моли благослов...) • Прича „Паче“ А. Солжењицин	• практична настава (2 часа) <u>Место реализације наставе</u> • Теоријска настава се реализује у учионици; • Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; <u>Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе</u> • Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у такав предзнања и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже.

III – БОГ НАС ВОЛИ 7. Бог ствара свет из љубави 8. Бог, људи и природа 9. Свет не може без Бога 10. Бог се брине о свету 11. Божићни весници	• Омогућити ученику да увиди да је Бог створио свет из љубави; • Омогућити ученику да увиди да се Бог брине о свету; • Омогућити ученику да разуме да је Бог из бриге према свету и човеку послао свога Сина у свет.	<u>Когнитивни аспект:</u> • знати да је Бог створио свет из љубави и да објасни како зна да Бог воли свет; • препознати да Бог брине о свету и да наведе примере Божјег старања освету; • увидети кроз своје креативне способности да је човек сличан Богу; • увидети да Бог жели да свет постоји вечно; • увидети да су Бог, људи и природа различити, али да нису потпуно раздвојени; • увидети различитост која постоји	• Прича „Шишарка“ или прича „Себични цин“ О. Вајлд (са правим крајем, кад се појављује Христос...) • Прича Св. Владике Николаја о томе како је Господ са Богородицом избавио пастира Давида из невоље (кад је заспао у пећини а змија му легла на груди...) А	• Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученика истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно. • Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу
--	--	--	--	---

		између Бога и створеног света; • знати да је Бог из бриге према свету и човеку послао свога Сина усвет; • упознати улогу анђела као сарадника Божјих у старању о свету; • уочити да је свет смртан ван заједнице са Богом; • упознати садржај молитве Анђелу чувару; • усвојити текст и мелодију песме „Анђели певају“. <u>Афективни аспект:</u> • бити подстакнут да развија свест о томе да је важан зато што га воли Бог и његови ближњи; • бити подстакнут да се труди да воли све људе (чак и оне од којих је веома различит).	кад је одрастао Цар Давид је описао Богородицу и Христа упсалму ☐ „Љубавна песма“, М. Данојлић (о маслачку и облачку) ☐ Јављање анђела Богородици; ☐ Јављање анђела Јосифу; ☐ Сусрет Богородице и Јелисавете; ☐ Јављање анђела пастирима; ☐ Јављање анђела мудрацима; ☐ Анђео јавља Јосифу да склони породицу у Египат; ☐ Молитва Анђелу чувару; ☐ Песма: „Анђели певају“.	употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава. • Имајући у виду захтеве наставног програма и могућности транспонованог наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика. • У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. • Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје
--	--	--	---	--

IV – ЗАЈЕДНИЦА БОГА И СВЕТА КРОЗ ЧОВЕКА 12.Човек домаћин и свештеник усвету 13. СветиСава	• Пружити ученицима основ за разумевање да се лични однос са Богом остварује кроз служење Богу и ближњима; • Пружити ученицима основ за разумевања	<u>Когнитивни аспект:</u> • уочити да је човек посредник између Бога и природе и да Бог са природом разговара прекочовека; • проширити своје знање о служењу Светога Саве Богу и нашем народу; • уочити да нема љубави без служења ближњима;	• Прича „Три дрвета“(Ова прича је и Божићна и Васкршња) • Подизање задужбина – најзначајније задужбине Светога Саве и Светог Симеона	извор и пуноћа његовог живота. <u>Евалуација наставе</u> Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина: • процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара
---	---	---	---	---

КОРЕЛАЦИЈА С ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Српски језик и књижевност
2. Математика
3. Познавање природе и друштва
4. Музичка култура
5. Ликовна култура
6. Грађанско васпитање

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ, трећи разред

Годишњи фонд часова: 36

Циљ: Циљ наставе и учења Грађанског васпитања је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске и локалне заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
- својим понашањем показује да – прихвата различитост других; - препознаје у свом окружењу – примере неједнаког поступања према некој особи или групи на основу неког њиховог личног својства; се понаша на начин који уважава – сопствене и туђе потребе, права и осећања у свакодневним ситуацијама; -препознаје примере солидарности у свом окружењу, причама, филмовима; - укаже вршњацима на особе или групе у свом окружењу којима је потребна помоћ и подршка; - објасни разлику између саосећања,	ЉУДСКА ПРАВА Сви различити, а сви равноправни	Различитост Живот у заједници у којој би сви људи били исти (по полу, узрасту, вери, националности, образовању, интересовању). Различитост као богатство једне друштвене заједнице. Отвореност и затвореност за различитости. Различитости у нашој локалној заједници. Равноправност мушкараца и жена Уважавање разлика уз једнака права, одговорности и могућности. Дечаци и девојчице – сличности и разлике, иста права и могућности. Осетљиве друштвене групе Групе којима је услед специфичних разлика потребна додатна подршка како би	Интерактивне радионице Искуствено учење кроз размену у групи Представљање покретом Цртање на задату тему Игровне активности Играње улога Облик рада: фронтални индивидуални рад у пару групни Методе рада: дијалошка илустративно- демонстративна

солидарности и сажалења на датом примеру; - укаже на упрошћено, поједностављено, генерализовано и најчешће нетачно приказивање некога на приказаним примерима; - наведе неколико институција у свом окружењу које брину о потребама и правима грађана, посебно деце; - наведе шта би волео да има у својој локалној заједници што сада недостаје; - тражи помоћ у ситуацијама кршења својих или туђих права; - наведе једно удружење грађана у свом окружењу и опише чиме се бави; - опише на које све начине деца његових/њених година могу да брину о својој локалној заједници; - пажљиво слуша саговорника, слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење; - испољава заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду; - заједно са осталим ученицима учествује у проналажењу особа којима је потребна помоћ, у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Ја и други у локалној заједници	имале исте шансе и могле равноправно да се укључе у живот заједнице и остваре своје потребе и права. Стереотипи и предрасуде Упрошћено, поједностављено, генерализовано и најчешће нетачно приказивање некога (сви дечади су, све девојчице су, сви Роми су). Негативно мишљење појединаца о некоме ко се не познаје довољно. Стереотипи и предрасуде као основ за дискриминацију. Дискриминација Неједнако поступање према особи или некој групи на основу неког њиховог личног својства (пол, узраст, вера, националност, образовање, инвалидитет), што за последицу има нарушавање њихових права и достојанства. Једнако поступање према неједнакима као вид дискриминације. Етикетирање, ружни надимци као вид дискриминације. Локална заједница Место где грађани задовољавају највећи број својих потреба и остварују највећи број својих права. Потребе и права које деца задовољавају у локалној заједници – за образовањем, здравственом заштитом, одмором, игром, учествовањем у спортским, кулурним и уметничким активностима. Комуналне услуге Услуге од општег интереса за све грађане локалне заједнице – вода, превоз, путеви, паркинг, отпад, осветљење, паркови, пијаце, димничари. Институције и	интерактивна истраживачка игра улога Наставна средства: Уџбеник, потребан материјал Место извођења: Учионица Интерактивне радионице Искусствено учење кроз размену у групи Представљање покретом Цртање на задату тему Игровне активности Играње улога Облик рада: фронтални индивидуални рад у пару групни Методе рада:
--	---	--	--

		организације Локалне заједнице у области образовања, културе, здравља, спорта и рекреације, очувања околине, безбедности, верске организације. Активности и допринос удружења грађана у локалној заједници. Наша локална заједница Брига наше локалне заједнице о потребама и правима својих грађана,. Брига наше локалне заједнице о деци различитих својстава (пол, узраст, сиромаштво, здравље). Доступност садржаја у нашем окружењу слепим или глумим особама, родитељима са дечијим колицима или особама у инвалидским колицима (пешачки прелази, школа, дом здравља, продавница, превоз). Брига деце о својој локалној заједници – о отпаду, биљкама и животињама, споменицима културе, уметничким делима, потрошњи воде, пружање помоћи онима којима је то потребно. Удружење грађана у нашем окружењу некад и сад.	дијалошка илустративно- демонстративна интерактивна истраживачка игра улога Наставна средства: Уџбеник, потребан материјал Место извођења: Учионица
	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Снага узајамне помоћи	Солидарност Потреба узајамне бриге и одговорности међу људима. Лажна солидарност. Разлика између саосећања, сажаљења и солидарности. Примери акција солидарности у нашој локалној заједници (мобе, добровољно давање крви и хуманитарне акције за лечење болесних, СМС акције прикупљања новца). Ситуације у којима свакоме може бити потребна помоћ (болест, сиромаштво, ратови, поплаве, земљотреси, пожари,	Интерактивне радионице Искуствено учење кроз размену у групи Представљање покретом Цртање на задату тему Игровне активности Играње улога Облик рада: фронтални индивидуални рад у пару групи

		миграције). Медији као подршка солидарности. Волонтирање Добровољно ангажовање појединаца и група у пружању помоћи људима, животињама, биљкама. Мотиви волонтера – веровање у снагу узајамне помоћи, човекољубље и хуманост. Волонтерске акције ученика/ученица школе у локалној заједници (чишћење јавних површина, сађење биљака, помоћ старим људима, удомљавање напуштених кућних љубимаца). Активности волонтера Црвеног крста у нашој локалној заједници.	Методе рада: дијалогска илустративно- демонстративна интерактивна истраживачка игра улога Наставна средства: Уџбеник, потребан материјал Место извођења: Учионица
	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција солидарности у локалној заједници	Планирање и извођење акције солидарности у локалној заједници Утврђивање коме је у заједници потребна помоћ. Одређивање циља акције. Припрема плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције – видео, фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.	Интерактивне радионице Искусствено учење кроз размену у групи Представљање покретом Цртање на задату тему Игровне активности Играње улога Облик рада: фронтални индивидуални рад у пару групни Методе рада: дијалогска илустративно- демонстративна интерактивна истраживачка игра улога Наставна средства: Уџбеник, потребан материјал

			Место извођења: Учионица
--	--	--	-----------------------------

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања. Уме да слуша излагање саговорника до краја и без упадица.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Зна дечја и основна људска права и одговорности, уме да препозна њихово кршење.

Понаша се одговорно, хумано и толератно.

Компетенција сарадња

Одговорно и савесно извршава заједничке активности стављајући интересе групе изнад сопствених. Поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи или пару. Критички процењује свој рад и рад чланова групе, и уме да представи резултате рада.

Компетенција предузетништво

Развија нове вештине и примењује их у практичном раду. Учествоје у самосталним и тимским пројектима

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

Природа и друштво: Породица Међусобни односи људи; Ја у школи Биљке и животиње и наш однос према њима;

Српски језик: Усмено и писмено изражавање; Анализе текста и особине ликова – добре и лоше; Књижевност – поруке текста

Ликовна култура: Цртање

Физичко васпитање: Игрице

ДОПУНСКА НАСТАВА - СРПСКИ ЈЕЗИК, трећи разред

Циљ допунске наставе српског језика:

Основни циљ допунске наставе из српског језика је да ученицима помогнемо да што успешније савладају наставне садржаје предмета трећег разреда а везана су за :

- развијање усменог и писменог изражавања, богаћење речника, језичког и стилског израза
- увежбавање и усавршавање гласног читања, као и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког)
- упознавање граматике и правописа српског језика
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика .

Садржаји програма	Број часова	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања
КЊИЖЕВНОСТ -Читање текстова из Читанке и по избору учитеља - Увежбавање и усавршавање читања и писања -Усмено препричавање текста -писмено препричавање текста - При обради текста радити на доживљају лакших текста -Врсте текста – лирски и епски -Одређивање догађаја , места и времена вршења радње -Уочавање главних и споредних ликова -Рад на народним умотворинама	6	-Чита са разумевањем краће текстове; -Описује свој доживљај прочитаних књижевних дела; -Изнеси своје мишљење о тексту; -Разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; -Одређује тему, време и место дешавања у прочитаном тексту; -Именује главне и споредне ликове -Уочава основне одлике лирске песме (стих, строфа); -Разликује народне умотворине -Уочава основне одлике народне бајке; -Разликује народну од ауторске бајке; -Уочава основне одлике народне епске песме; -Показује примере дијалога у песми, причи и драмском тексту;	Облик рада: фронтални, индивидуални, рад у пару Методе рада: -монологска - дијалогска - текст метода - дискусија -метода објашњавања - посматрања - илустративна - писаних радова - метода практичног рада - стваралачка -демонстративна

		-Уочава хумор у књижевном делу;	Наставна средства: Уџбеници, припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови, илустрације, предмети из непосредног окружења Активности наставника и ученика Наставник : чита, усмено излаже,показује , усмерава ученикове активности , подстиче код ученика љубав према читању и доживљавању књижевног текста , уводи ученике у основне књижевне појмове , води разговор Ученик : слуша упутства за рад , чита , препричава усмено и писмено лакше текстове, решава задатке , дискутује , коментарише
ЈЕЗИК Грамматика, правопис и ортографија -Именице -Глаголи -Придеви -Врсте реченица -Управни говор	8	-Ученик упознаје основна базична знања о именицама, глаголима, придевима -Упознаје појам и врсте реченица и главне делове -Уочавање управног говора у тексту -Ученик зна да преписује са ћирилице на латиницу -Ученик примењује правописна правила	Облик рада: фронтални, индивидуални, рад у пару у пару Методе рада: -монологска - дијалогска - текст метода

-Преписивање текста са ћирилице на латиницу -Увежбавање читког и уредног рукописа, уз примену правописних правила -Преписивање текста са датим задатком - Увежбавање правилног изговора речи, исказа, реченица, пословица, краћих текстова -Интонационо подешавање гласа у изговору појединих реченица (обавештајне, упитне, узвичне и заповедне) или неких њихових делова (реченични акценат) -Увежбавање подешавања реда речи		-Уима читак и уредан рукопис -Зна да препише текст са задатим задатком -Ученик правилно изговора речи, исказе, реченице, пословице, краће текстове -Правилно интонира различите реченице	- дискусија - посматрања - илустративна - метода писаних радова - метода практичног рада - стваралачка -демонстративна Наставна средства: Уџбеници, припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови, илустрације, предмети из непосредног окружења Активности наставника и ученика Наставник : чита, усмено излаже,показује , усмерава ученикове активности , подстиче код ученика жељу да савлада основна граматичка и правописна правила , води разговор Ученик : слуша , дискутује , чита упутства за рад , повезује , закључује , практично примењује стечена знања одрежујући врсте речи у реченици , решавају
---	--	--	---

			задатке , активно учествују у раду
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА Препричавање,причање, описивање,извештавање,ортоепске вежбе,ортографске вежбе,диктати,лексичке и семантичке вежбе,синтаксичке и стилске вежбе	4	-Чита текст поштујући правописна правила -Рецитује песму и чита прозни текст; -Јасно и разговетно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију паузе, брзину и темпо; -Спаја више реченица у краћу и дужу целину; -Препричава и описује краће текстове -Извештава о догађајима -Учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника.	Облик рада: фронтални, индивидуални, рад у пару Методе рада: -монологска - дијалогска - текст метода - дискусија - посматрање - илустративна - метода писаних радова - метода практичног рада - истраживачка - интерактивна - стваралачка -демонстративна Наставна средства: Уџбеници, припремљен материјал (листићи..), свеске, текстови, илустрације, предмети из непосредног окружења Активности наставника и ученика Наставник : показује , усмерава ученике на правилно усмено и писмено изражавање , подстиче ученике да говоре , износе

			своје мишљење , осећања , води разговор Ученик : слуша упутства за рад , чита , препричава усмено и писмено лакше текстове, одговара на питања , решава задатке , износи своје мишљење , дискутује , коментарише
--	--	--	--

ДОПУНСКА НАСТАВА – МАТЕМАТИКЕ, трећи разред

Циљ допунске наставе математике:

Основни циљ допунске наставе је да се помогне ученицима да што боље савладају предвиђене садржаје из математике и да научено примене на конкретним примерима .

Садржаји програма	Број часова	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања
БЛОК БРОЈЕВА ДО 1000 Обнављање градива другог разреда -Обнављање градива из другог разреда -Декадно записивање и читање бројева до 1000. -Упоредивање бројева према њиховим декадним записима. -Писање бројева римским цифрама. -Сабирање и одузимање бројева у блоку до	9	-Ученик треба да обнови сабирање, одузимање , множење и дељење бројева до 100 -Чита, пише и упоређује бројеве од 0 до 1000 -Чита и пише римске бројеве -Зна да сабира и одузима до 1000 -Зна да множи и дели са остатком до 1000 -Зна особине рачунских операција, приоритет операција и употребу	Облици рада: -фронтални -индивидуални - рад у пару Методе рада: -демонстративна -дијалогска -илустративна -истраживачка -метода писаних радова -интерактивна -текстуална Активности наставника: -одређује претходно искуство ученика

1000. -Дељење са остатком у блоку бројева до 100 (укључујући и усмене вежбе). -Множење и дељење троцифреног броја једноцифреним. -Изрази. -Коришћење заграда и њихово изостављање. -Својства рачунских операција и њихова примена на трансфор-мисање израза и за рачунске олакшице.		заграда -Решава једноставне проблем ситуације -Решава једноставне логичко-комбинаторне проблеме	-прати рад и залагање ученика на часу -подстиче код ученика развој мишљења и разумевања -омогућава ученицима да сами изводе закључке -инсистира на практичној примени стечених знања -мотивише ученике за учење -оцењивањем процењује ниво постигнућа ученика -подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке Активности ученика: -повезује -упоређује -уочава -закључује -сабира, одузима, множи и дели бројеве до 100 -проверава тачност решења и објашњава -активно приступа раду -практично примењује стечена знања -самопроцењује напредак Наставна средства: предмети из окружења, уџбеник, радна свеска, материјал за практичан рад, наставни листићи
ГЕОМЕТРИЈА -Кружница (кружна линија) и круг. -Цртање помоћу шестара. -Угао. Врсте углова - оштар, прав, туп. -Паралелне и нормалне праве и њихово цртање помоћу обичног и троугаоног лењира. -Правоугаоник и квадрат.	6	-Разликује и именује једноставне геометријске фигуре и њихове елементе -Уме да се служи прибором за цртање -Препознаје осно симетричне фигуре и подударност у свакодневним ситуацијама	Облици рада: -фронтални -индивидуални - рад у пару Методе рада: -демонстративна -дијалогска -илустративна -истраживачка -метода писаних радова

-Троугао. -Цртање ових фигура помоћу лењира и шестара. -Поређење и графичко надовезивање дужи. - Обим правоугаоника, квадрата и троугла		-Решава једноставне проблем ситуације	-интерактивна -текстуална Активности наставника: -одређује претходно искуство ученика -прати рад и залагање ученика на часу -подстиче код ученика развој мишљења и разумевања -омогућава ученицима да сами изводе закључке -инсистира на практичној примени стечених знања -мотивише ученике за учење -оцењивањем процењује ниво постигнућа ученика -подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке Активности ученика: -повезује -упоређује -уочава -закључује -сабира, одузима, множи и дели бројеве до 100 -проверава тачност решења и објашњава -активно приступа раду -практично примењује стечена знања -самопроцењује напредак Наставна средства: предмети из окружења, уџбеник, радна свеска, материјал за практичан рад, наставни листићи
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ -Милиметар и километар -Килограм -Литар	3	-Зна јединице за дужину -Зна јединице за време -Зна да пореди и уме да процени и мери дужине у окружењу -Поређује и процењује бројност	Облици рада: -фронтални -индивидуални - рад у пару Методе рада: -демонстративна

-Година и век -Односи између мањих и већих јединица који остају у оквиру блока бројева до 1000		објеката у окружењу -Зна јединице за дужину и време и да рачуна са њима -Решава једноставне проблем ситуације -Решава једноставне логичко-комбинаторне проблеме	-дијалошка -илустративна -истраживачка -графички радови -метода писаних радова -интерактивна -текстуална Активности наставника: -одређује претходно искуство ученика -прати рад и залагање ученика на часу -подстиче код ученика развој мишљења и разумевања -омогућава ученицима да сами изводе закључке Активности ученика: -повезује -упоређује -уочава -закључује
---	--	--	---

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36

Време реализације	Активности/теме	Носиоци реализације	Начин реализације
септембар	- Поново у школи – повратак у школу - Мој портфолио – презентовање портфолија - Ово сам ја – представљање себе, колико се познајемо међу собом - Како да откријем своје способности –	Учитељ, ученици и психолог	Радионице се изводе у кругу. Ученици седе у круг и учитељ заједно са њима. Радионицу почиње учитељ и настављају ученици с лева на десно од учитеља. Свако од

	ученици износе своја интересовања • Кад порастем бићу...		ученика одговара на питања и износи своје мишљење.
октобар	• Дечја недеља • Како да учимо – уче како да уче и стекну навике у учењу • Мој радни дан – организујемо радни дан и слободно време • Рођенданско стабло – знаком представљамо наш датум рођења	Учитељ, ученици и психолог	Интерактивне радионице Искусствено учење кроз размену у групи Представљање покретом Цртање на задату тему Игровне активности Играње улога Облик рада: фронтални индивидуални рад у пару групни Методе рада: дијалошка илустративно- демонстративна интерактивна истраживачка игра улога Место извођења: Учионица
новембар	• Десет топлих речи – бирамо најлепше речи да се обратимо • Хајде да се договоримо • Хајде да се дружимо – како да се дружимо • Кад настане збрка	Учитељ, ученици и психолог	
децембар	• Толеранција према разлика • Да ли смо испунили досадашњи циљ – анализа портфолија да ли су ученици постигли резултате које су до сада поставили • Наша радна соба – како уредити радну собу • Новогодишњи маскембал – организујемо маскембал на нивоу разреда	Учитељ, ученици и психолог	
јануар	• Божић • Свети Сава – правимо пано поводом Светог Саве • Правила у учионици – усвајање правила у учионици, поштовање правила	Учитељ, ученици и психолог	
фебруар	• Уредимо учионицу – како да уредимо и чувамо и како да се понашамо у учионици и школи. Уређивање паноа • Еколошке заповести – стичемо основна	Учитељ, ученици и психолог	

	знања из екологије		
март	• Рециклирај не фолирај • Честитка за маму, баку –правимо честитку за маму или баку поводом осмог марта • Мој први хербаријум –сакупљамо и правимо хербаријум биљака из нашег краја	Учитељ, ученици и психолог	
април	• Весели одељенски састанак –први април дан шале • Здравље на уста улази • Добродошлица ластавицама • Ускршњи штанд – припремамо штанд за Ускрс	Учитељ, ученици и психолог	
мај	• Да ли смо безбедни у саобраћају – уочавамо правила у саобраћају компјутер • Шта треба да читам – развијамо љубав према читању • Правимо наш часопис – електронска форма	Учитељ, ученици и психолог	
јун	• Научили смо – представљамо свој портфолио • Желим да се представим – припремам приредбу за крај школске године		

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује

чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Сечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи сечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија на послу, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ПРЕДМЕТ : ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ, трећи разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36

Циљ: Циљ слободних активности је да допринесе остваривању општег циља васпитања, допринесу формирању аутономне, стваралачке, радно слободне, критичке, одговорне и друштвено ангазоване личности.

Наставне активности	исходи	Начин остваривања програма	Међупредметна повезаност
1. Драмско-рецитаторске активности	-чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму; – изводи драмске текстове; – изражава мимиком и/или телом различита расположења, покрете и кретања; -учествује у школским приредбама и манифестацијама;	• тимски рад • рад у групама • текстуална • демонстративна • разговор	<i>Српски језик</i>
2. Еколошке активности	– штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; – разврста отпад на предвиђена места; – негује и својим понашањем не угрожава биљке и животиње у окружењу; – наведе примере који показују значај биљака и животиња за човека; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу;	• тимски рад • рад у групама • текстуална • демонстративна • разговор • практичан рад	<i>Свет око нас</i>
3. Ликовне активности	– користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; – изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту,	• тимски рад • рад у групама • текстуална • демонстративна	<i>Ликовна култура</i>

	сећања и замисли; – користи једноставне информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; – изражава, светлим или тамним бојама, свој доживљај уметничког дела;	• разговор • - практичан рад	
--	---	---	--

На основу слободног избора (путем анкетирања) ученици бирају неке од ових активности. Сваки учитељ ће на основу разговора и договора са ученицима одабрати активности коју они желе и који одговарају условима рада школе.

* Напомена: Часови ваннаставних активности састављени су тако да на сваком часу комбинујемо садржаје различитих наставних области (тема).

План наставе и учења основног образовања и васпитања

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Српски језик	5	180
2.	Енглески језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Природа и друштво	2	72
5.	Ликовна култура	2	72
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
УКУПНО: А		20	720
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Верска настава/Грађанско васпитање	1	36
2.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе*	2	72
УКУПНО: Б		1-3*	36-108*

УКУПНО: А+Б	21-24*	756-864*
--------------------	---------------	-----------------

*Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере обај програм, али није у обавези.

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

	ОБЛИК ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Редовна настава	21-24*	756-864*
2.	Пројектна настава**	1	36
3.	Допунска настава	1	36
4.	Додатна настава	1	36
	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Час одељењског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности***	1-2	36-72
3.	Екскурзија	1 дан годишње	

**Пројектна настава је обавезна за све ученике.

***Школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта.

**Програми обавезних предмета за ЧЕТВРТИ
разред, са начинима и поступцима за њихово остваривање
од школске 2022/23-2025/26. године**

СРПСКИ ЈЕЗИК, четврти разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 180

Циљ: Циљ учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији :	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	СТАНДАРДИ		
				Основни ниво	Средњи ниво	Напредн и ниво
– повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; – одреди основне реченичне чланове; – разликује врсту речи од службе речи у реченици; – поштује и примени основна правописна правила;	ЈЕЗИК Граматика и правопис	Речи које у писању и говору мењају облик; речи које не мењају облик (без именовања врста непроменљивих речи). Реченица и реченични чланови (субјекат, предикат, објекат, прилошке одредбе). Појам субјекта; различите врсте речи (именице и личне заменице) у функцији субјекта; изостављени субјекат. Појам предиката (глаголски предикат). Појам објекта (именице у функцији објекта). Прилошке одредбе за време, место и начин. Речи и групе речи у функцији субјекта, објекта и прилошких одредаба; придев уз именицу у служби атрибута у оквиру групе речи која има службу субјекта или објекта.	монологска, дијалогска, демонстративна, текстуална, илустративна, писаних радова, истраживачка, хеуристичка	1CJ.1.4.1. 1CJ.1.4.2. 1CJ.1.4.3.	1CJ.2.4.1. 1CJ.2.4.2. 1CJ.2.4.3. 1CJ.2.4.4. 1CJ.2.4.5. 1CJ.2.4.6. 1CJ.2.4.7.	1CJ.3.4.1. 1CJ.3.4.2. 1CJ.3.4.3.

– правилно пише сва три модела управног говора;		Управни говор (трећи модел). Велико слово: - имена становника држава и насеља; називи улица и тргова; - имена из уметничких дела – примери из обрађених дела (нпр. Ружно Паче...); - устаљена и посебно наденута имена животиња; - називи институција, предузећа и установа, манифестација; - устаљена имена историјских догађаја и личности (усклађено са предметом Природа и друштво). Речца ли; скраћени упитни облик је ли (је л') према узрочном везнику јер. Предлог са уз заменице (нпр. са мноом, с њом и сл.). Писање вишечланих бројева				
чита са разумевањем различите врсте текстова; – укратко образложи свој	КЊИЖЕВНОСТ	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија 1. Шаљива народна песма Женидба врапца Подунавца 2. Војислав Илић: Јесен / Владислав Петковић Дис:	монолошка, дијалошка, демонстративна,	1CJ.1.5.1. 1CJ.1.5.2. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4. 1CJ.1.2.1. 1CJ.1.2.2.	1CJ.2.2.1. 1CJ.2.2.2 1CJ.2.2.3. 1CJ.2.2.4. 1CJ.2.2.5. 1CJ.2.2.6.	1CJ.3.2.1. 1CJ.3.2.2. 1CJ.3.2.3. 1CJ.3.2.4. 1CJ.3.2.5. 1CJ.3.2.6.

утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; – разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује позитивне и негативне особине ликова; – уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); – тумачи идеје књижевног дела; – препозна ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипе у		Зима 3. Момчило Мошо Одаловић: Молитва за маму 4. Мирослав Антић: Космонаутска песма 5. Бранко Миљковић: Песма о цвету 6. Добрица Ерић: Завичај / Отаџбина је наша очевина / Момчило Мошо Одаловић: Птице косовчице 7. Мирослав Антић: Прва љубав / Најљубавнија песма / Алексије Марјановић: Љубав 8. Бранко Ћопић: Месец и његова бака / Десанка Максимовић: Пауково дело 9. Бранислав Црнчевић: Кад би мени дали један дан 10. Владимир Андрић: Дај ми крила један круг 11. Народна песма Милош у Латинима 12. Народна песма Јетрвица адамско колена Проза 1. Народна прича о животињама: Међед, свиња и лисица 2. Народна приповетка: Најбоље задужбине 3. Народна приповетка: Ветар и сунце 4. Народна бајка:	текстуална, илустративна, писаних радова, истраживачка, хеуристичка	1CJ.1.2.3. 1CJ.1.2.4. 1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.6. 1CJ.1.2.7.	1CJ.2.2.7. 1CJ.2.2.8. 1CJ.2.2.9 1CJ.2.2.10	1CJ.3.2.7. 1CJ.3.5.1.
---	--	--	--	---	--	-----------------------------------

књижевним делима; – уочи персонификацију и разуме њену улогу у књижевном делу; – разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; – преприча текст из различитих улога/перспектива ; – уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив); – уочи супротстављеност лица у драмском тексту; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму и чита прозни текст; – изводи драмске текстове; – усвоји позитивне		Пепељуга 5. Бранислав Нушић: Прва љубав (одломак из Аутобиографије) 6. Бранислав Црнчевић: Босоноги и небо 7. Гроздана Олујић: Стакларева љубав 8. Светлана Велмар Јанковић: Стефаново дрво 9. Лав Николајевич Толстој: Врабац и ласте / Два мраза 10. Драган Алексић: Позориште на небу 11. Весна Алексић: Детективско срце 12. Ханс Кристијан Андерсен: Ружно Паче – читање у наставцима Драмски текстови 1. Гвидо Тартаља: Подела улога 2. Љиљана Крстић: Кад пролеће дође 3. Дејан Алексић: Слава Научнопопуларни и информативни текстови (из књига, енциклопедија и часописа за децу) • о нашим знаменитим књижевницама, сликаркама и научницама; • о природним лепотама и културним знаменитостима				
--	--	---	--	--	--	--

људске вредности на основу прочитаних књижевних дела;		Србије; • о занимљивим пределима, народима, обичајима у свету • бонтон. ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Милован Данојлић: Избор из поезије за децу 2. Драган Лукић: Избор из поезије за децу 3. Јасминка Петровић: О дугмету и срећи 4. Рене Гијо: Бела Грива 5. Ерик Најт: Леси се враћа кући 6. Александар Поповић: Пепељуга ДОПУНСКИ ИЗБОР (са наведеног списка или по сопственом избору бирају се три дела) 1. Избор драмских текстова за децу 2. Бранко В. Радичевић: Песме 3. Светлана Велмар Јанковић: Гуја под Деспотовом кулом (одломак) 4. Угљеша Шајтинац: Чарна и Несвет (одломак) 5. Едмондо де Амичис: Срце 6. Јохана Шпири: Хајди 7. Михаел Енде: Бескрајна				
--	--	---	--	--	--	--

		прича (одломак) 8. Астрид Линдгрен: Пипи Дуга Чарапа 9. Златко Васић: Чудесно путовање(избор) 10. Алекс Џ. Пекер: Дружење изласци и забављање (избор) 11. Тања Родић: С децом око света (избор) 12. Јасминка Петровић: Бонтон (избор) 13. Момо Капор: Сања 14. Весна Алексић: Детективско срце Књижевни појмови: – шаљива народна песма, – прича о животињама, – особине народне епске песме, – приповетка, – роман за децу, – персонификација, – опис природе и ликова, – приповедање у 1. и 3. лицу, – сукоб драмских лица.				
-употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Основни облици усменог и писменог изражавања: препричавање текста у целини и по деловима (по датом плану); причање у дијалошкој форми	монолошка, дијалошка, демонстративна, текстуална,	1CJ.1.3.1 1CJ.1.3.2. 1CJ.1.3.3. 1CJ.1.3.4. 1CJ.1.3.5. 1CJ.1.3.6. 1CJ.1.3.7.	1CJ.2.3.1. 1CJ.2.3.2. 1CJ.2.3.3. 1CJ.2.3.4. 1CJ.2.3.5.	1CJ.3.3.1. 1CJ.3.3.2. 1CJ.3.3.3. 1CJ.3.3.4. 1CJ.3.3.5. 1CJ.3.3.6.

описивање; – употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; – препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; – напише разгледницу, честитку, приватно писмо; – прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; – повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак; – правилно		(уношење дијалога, управног говора у структуру казивања); описивање односа међу предметима, бићима и појавама; описивање природе, личности, књижевних ликова и сл. Речи истог облика, а различитог значења; речи истог значења, а различитог облика (на примерима књижевних текстова); устаљени језички изрази. Разгледница, честитка, писмо. Књижевни и други текстови (линеарни и нелинеарни) у функцији унапређивања језичке културе. Говорне вежбе: рецитовање, изражајно читање, сценско приказивање драмског/драматизованог текста и сл. Правописне вежбе: диктат; управни говор (сва три модела); наводници; велико слово; заменица Ви из поштовања; спојено и одвојено писање речи (речца ли, предлог са, вишечлани бројеви). Језичке вежбе: допуњавање реченица предикатом у	илустративна, писаних радова, истраживачка, хеуристичка	1СЈ.1.3.8. 1СЈ.1.3.9.		
---	--	--	--	--	--	--

структурира текст; – учествује у предлагању садржаја и начина рада.		садашњем, прошлом и будућем времену; проширивање реченица; укрштене речи; асоцијације. Лексичко-семантичке вежбе: одређивање значења устаљених израза; састављање речи на основу датог почетног и последњег слова; допуњавање низа речима које су повезане са датом речју. Два школска писмена задатка – један у првом и један у другом полугодишту.				
---	--	--	--	--	--	--

СТАНДАРДИ (значење стандарда):

ЈЕЗИК

Основни ниво:

1СЈ.1.4.1. препознаје врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)

1СЈ.1.4.2. препознаје граматичке категорије променљивих речи (род и број заједничких именица) и глаголско време (презент, перфекат и футур)

1СЈ.1.4.3. препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне)

Средњи ниво:

1СЈ.2.4.1. одређује врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе)

1CJ.2.4.2. препознаје подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве) **1CJ.2.4.3.** препознаје лице, род и број личних заменица у номинативу

1CJ.2.4.4. препознаје граматичке категорије глагола (лице, број и род) и уме да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго

1CJ.2.4.5. препознаје субјекат и глаголски предикат

1CJ.2.4.6. одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне)

1CJ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику

Напредни ниво:

1CJ.3.4.1. именује врсте и подврсте речи (властите и заједничке именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве; глаголе)

1CJ.3.4.2. уме да промени облик променљивих речи према задатом критеријуму: заједничких именица према броју, а глагола, придева и заменица према роду и броју

1CJ.3.4.3. препознаје прави објекат (у акузативу) и прилошке одредбе за време, место и начин

КЊИЖЕВНОСТ

Основни ниво:

1CJ.1.5.1. препознаје књижевне родове на основу формалних одлика поезије, прозе и драме

1CJ.1.5.2. препознаје књижевне врсте (бајку и басну)

1CJ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту

1CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту

Средњи ниво:

1CJ.2.2.1. чита текст природно, поштујући интонацију реченице/стиха; уме да одреди на ком месту у тексту је пауза, место логичког акцента; који део текста треба прочитати брже, а који спорије

1CJ.2.2.2. изводи једноставне закључке у вези са текстом, анализирајући и обједињујући информације исказане у различитим деловима текста (у различитим реченицама, пасусима, пољима табеле)

1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту

1CJ.2.2.4. успоставља везу између информација исказаних у линеарном и нелинеарном тексту (нпр. проналази део/деталј који је приказан на илустрацији, у табели, или на дијаграму)

1CJ.2.2.5. одређује основни смисао текста и његову намену

Напредни ниво:

1CJ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста

1CJ.3.2.2. повезује и обједињује информације исказане различитим симболичким системима (нпр. текст, табела, графички приказ)

1CJ.3.2.3. разликује различита гледишта заступљена у информативном тексту (нпр. мишљење аутора текста vs. мишљења учесника у догађају)

1CJ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст

1CJ.3.2.5. представља текст у одговарајућој нелинеарној форми

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Основни ниво:

1CJ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице

1CJ.1.3.2. уме да се потпише

1CJ.1.3.3. почиње реченицу великим словом, завршава је одговарајућим интерпункцијским знаком

1CJ.1.3.4. употребљава велико слово приликом писања личних имена, назива места (једночланих), назива школе

1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре

1CJ.1.3.6. издваја наслов, углавном се држи теме

1CJ.1.3.7. препричава кратак једноставан текст (до 400 речи)

1CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава

1CJ.1.3.9. пише кратку поруку

Средњи ниво:

1CJ.2.3.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу)

1CJ.2.3.2. употребљава велико слово приликом писања имена држава и места и њихових становника; користи наводнике при навођењу туђих речи; правилно пише присвојне придеве (-ов/-ев/-ин, -ски/-чки/-шки); правилно пише гласове ћ, ч, ђ, ц; правилно пише сугласник ј у интервокалској позицији; правилно пише речцу ли и речцу не; употребљава запету при набрајању

1CJ.2.3.3. пише јасним и потпуним реченицама; варира језички израз (ред речи у реченици, типове реченица, дужину реченице...)

1CJ.2.3.4. држи се теме; излагање организује око основне идеје текста коју поткрепљује одговарајућим детаљима **1CJ.2.3.5.** језички израз прилагођава комуникативној ситуацији

Напредни ниво:

1CJ.3.3.1. пише јасним, потпуним, добро обликованим реченицама; користи разноврсне синтаксичке конструкције, укључујући и сложене

1CJ.3.3.2. јасно структурира текст (уводни, средишњи и завршни део текста); добро распоређује основну информацију и додатне информације унутар текста и пасуса

1CJ.3.3.3. прилагођава језичко-стилски израз типу текста

1CJ.3.3.4. саставља кратак експозиторни текст

1CJ.3.3.5. користи богат фонд речи (у односу на узраст)

1CJ.3.3.6. издваја пасу

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
I	Језик	38	16	22	/
II	Књижевност	78	53	25	/
III	Језичка култура	64	3	55	6
Укупан број часова		180	72	102	6

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

Језик	<u>Природа и друштво</u> (Природа, човек, друштво - Услови за живот, Облици рељефа; Материјали – Промене материјала)
--------------	--

	• <u>Музичка култура</u> (Слушање музике: Музички дијалог) • <u>Ликовна култура</u> (Споразумевање: Тумачење вузуелних информација) • <u>Математика</u> (Мерење и мере: Јединице мере)
Књижевност	• <u>Природа и друштво</u> (Прошлост, Историјски извори, Начини живота данас и у прошлости; Природа, човек, друштво - Услови за живот, ланац исхране и међусобни утицаји у животним заједницама ; • <u>Музичка култура</u> (Слушање музике: Композиције различитог карактера; Музичко стваралаштво: Стварање звучне приче • <u>Ликовна култура</u> (Споразумевање: Слика, текст, звук; Кратки анимирани филмови)
Језичка култура	• <u>Природа и друштво</u> (Природа, човек, друштво - Животне заједнице у мом крају и човеков однос према њима. • <u>Музичка култура</u> (Слушање музике: Композиције различитог карактера; Музичко стваралаштво: Стварање звучне приче • <u>Ликовна култура</u> (Споразумевање: Слика, текст, звук; Кратки анимирани филмови)

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорно учешће у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавање проблема

Формулише објашњења и закључке на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другим особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Сечена нова сазнања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи сечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин.

Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопственостваралачке способности и креативност свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК, четврти разред

Годишњи фонд часова: 72

Циљ: Ученике треба оспособити за усмену и писану комуникацију која је примерена четвртој години учења првог страног језика. Они треба да путем усвајања функционалних знања о језичком систему стекну свест о значају учења страног језика и важности познавања културе земље у којој је дати језик матерњи. Затим, ученици треба да стекну позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученици ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА Комуникативна функција	Садржаји	Начин реализације
Разумеју нешто сложеније поздраве који одговарају четвртој години учења енглеског језика и реагују на њих; поздрављају и отпоздрављају користећи адекватна језичка средства; знају да се представе користећи сложенији вокабулар зову; препознају и именују предмете из учионице; разумеју извесна упутства и налоге и реагују на њих; саопштавају потребна упутства и налоге; разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на позив; упућују позив на заједничку активност; именују бића и предмете који се односе на тему; разумеју и саопштавају једноставне исказе који се	Адекватно поздрављање и предствљање које одговара четвртој години учења првог страног језика. Реаговање и давање одговора на сложеније инструкције, као и да сами дају одређена упутства. Сналажење у својој околини и новој средини на енглеском језику.	Hi. Hello. Good morning. Bye... (Формално и неформално поздрављање, правила учтивости.)	Вербалном итекстметодом кроз фронтални, тимски и рад у пару уз слушање садржаја са ЦД-а, кроз читање, дијалог и глуму. Користити све расположиве техничке ресурсе, гледати примерене садржаје на ДВД-у и са интернета, а затим анализирати исте и водити конструктиван разговор о њима. Радом у групи и израдом пројеката.

односе на бројеве 1–100; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.			
Препознају и именују животиње; разумеју једноставне исказе којима се изражава допадање и недопадање; разумеју једноставне описе бића; описују бића користећи једноставна језичка средства; разумеју упутства и налоге и реагују на њих; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.	Описивање животиња и окружења; изражавање допадања и недопадања; тражење и давање основних информација о другима	My name is Maria. What is your name? This is my friend ... (Учтиви начини представљања и упознавања.)	Демонстративном, монолошком, дијалошком и текстметодом и фронталним, индивидуалним и радом у пару уз одговарајуће иге са флешкартама и слушањем садржаја са ЦД-а.
Поседују извесне информације о живим бићима и различитим животињским врстама које насељавају планету. Знају да опишу њихов изглед и изразе које им се животиње допадају.	Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности везаној за одређену тему. Изражавање допадања и недопадања, као и	Listen to me! Look at me! Sit down. Stand up..... (Кроз дечије песмице и учтиве заповести, вербално и невербално реаговање на упутства.)	Кроз игру, песму, глуму, дијалог и читање текстова, употребом фронталног, тимског и рада у пару, коришћењем флешкартица, ДВД-а и ЦД-а.

	описивање објекта допадања.		
Разумеју исказане честитке и одговарају на њих; упућују на учтив начин честитке; уочавају сличности и разлике у начину прославе рођендана, Божића и Ускрса код нас и у Великој Британији; наводе уобичајене активности које се односе на прославе празника и других значајних догађаја; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.	Честитање рођендана, празника и других значајних догађаја. Описивање догађаја рођендана и празника.	Let`s play! Come and play with me! Come to my birthday party... (Прикладно прихватање или одбијање позива за игру, на рођенданску прославу и слично.)	Употребом демонстративне, вербалне, дијалошке и текст методе и применом фронталног, тимског, индивидуалног и рада у пару у зглуму и игру.
Разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на хронолошко и метеоролошко време.	Исказивање времена и тражење информација о времену.	Can I have an apple, please? Yes, here you are. Thank you. I am sorry... (На учтив начин упутити молбу, изразити захвалност и извињење.)	Демонстративном, монолошком, дијалошком и текст методом и фронталним, индивидуалним и радом у пару у одговарајућем сафлешкартама и слушањем садржаја са ЦД-а.
Препознају и именују делове лица и тела; препознају и именују	Описивање бића; представљање себе и других; исказивање	Happy birthday to you! Merry Christmas! Happy New yer! Happy Easter!	Демонстративном, монолошком, дијалошком и текст методом и фронталним,

различите емоције, потребе и осећања; представљају себе и своје чланове породице; честитају рођендан и одговоре на честитку користећи примерена језичка средства; наводе уобичајене активности које се односе на прославе рођендана; изражавају захвалност; разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њу; упућују позив на заједничку активност; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.	потреба, осета и осећања. Именовање делова тела и описивање изгледа различитих особа користећи вокабулар примерен четвртој години учења првог страног језика.	(Слушање кратких и једноставних израза, као и песмица у којима се честита празник, рођендан и слично.)	индивидуалним и радом у пару уз одговарајуће иге са флешкартама и слушање садржаја са ЦД-а. Гледањем визуелних садржаја и разговором о истим.
---	--	---	--

Препознају и именују врсте хране; разумеју описе хране и исказе који се односе на изражавање жеља и потреба; размењују информације које се односе на описе хране и порекло хране; разумеју адекватна питања личне природе и одговарају на њих; исказују и прихватају захвалност; изражавају основне потребе једноставним језичким средствима; разумеју и саопштавају изразе који се односе на бројеве и количину; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.	Описивање врста и порекла хране; изражавање жеља и потреба; исказивање броја и количине. Постављање питања и давање одговора о воћу, поврћу, допадању и недопадању одређених намирница. Писаним путем даје информацију о свом омиљеном јелу, здравој и нездравој храни.	This is a nice girl. I am a pupil. My school is big... (Прикладан и прецизан опис бића, предмета и места.)	Крозигру, песму, глуму, дијалог и читањетекстова, употребомфронталног, тимског и рада у пару. Гледањем примереног садржаја на интернету,а потом разговором о њему.	
Препознају и именују врсте активности на летњем распусту; разумеју описе места у окружењу примерене четвртој години учења; разумеју једноставне текстове у	Описивање активности на летњем распусту; описивање места у окружењу.	I like ice-cream. I don't like fish. I love my friends... (Учтиво и прецизно изражавање допадања/недопадања хране, пића...).	Употребомдемонстративне, вербалне, дијалошке и текстметоде и применомфронталног, тимског, индивидуалног и рада у паруузглуму и игру.	

којима се описују радње и способности у садашњости; именују своје свакодневне активности везане за игру на летњем распусту; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; размењују информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; поштују правила учтиве комуникације.				
--	--	--	--	--

ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ У НАСТАВИ СТРАНИХ ЈЕЗИКА ЗА ОСНОВНУ ШКОЛУ:

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
1.	Shopping	9	3	5	1
2.	Moving about	9	3	5	1
3.	Feelings	7	2	4	1
4.	Family and friends	14	4	8	2
5.	Wild animals	12	4	6	2

6.	Treasure	9	4	4	1
7.	What is your favourite?	6	3	2	1
8.	Fun time	6	1	4	1
Укупан број часова		72	49	15	8

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

српски језик, математика, природа и друштво, ликовно и веронаука.

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетенција за целоживотно учење

Ученику очави структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у коме овлада градивом.

Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин.

Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Компетенција одговорног учења у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавања проблема

Формулише објашњења и закључка на основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другима особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова са знања и вештина повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумевасигурну и критичку употребу електронских медија у школи, у слободном времену, у комуницирању

Компетенција комуникација

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин.

Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопственостваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

МАТЕМАТИКА, четврти разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА:180

Циљ:Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	СТАНДАРДИ		
				Основни ниво	Средњи ниво	Напредн и ниво
прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; - одреди месну вредност цифре; - изврши четири основне рачунске операције у скупу N_0; - састави израз, израчуна вредност бројевног изрази и примени својства рачунских операција; - реши једначине и неједначине и провери тачност решења; - реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину; - процени вредност изрази са једном рачунском операцијом;	СКУП ПРИРОДНИХ БРОЈЕВА	Скуп природних бројева са нулом. Декадни систем записивања бројева. Месна вредност цифре. Својства скупа природних бројева. Сабирање и одузимање (писмени поступак). Множење и дељење (писмени поступак). Својства рачунских операција (изражена формулама). Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са променљивом). Једначине и неједначине у скупу N_0. $\frac{m}{n}$ Разломци облика $\frac{m}{n}$ ($m, n \leq 10$). Упоредивање разломака са једнаким бројоцима. Једнакост разломака. Сабирање и одузимање разломака са једнаким именицима.	монологска, дијалогска, демонстративна, текстуална, илустративна, писаних радова, истраживачка, хеуристичка	1MA.1.1.1. 1MA.1.1.2. 1MA.1.1.3. 1MA.1.1.4. 1MA.1.1.5. 1MA.1.3.1. 1MA.1.3.2.	1MA.2.1.1. 1MA.2.1.2. 1MA.2.1.3. 1MA.2.1.4. 1MA.2.1.5. 1MA.2.4.1. 1MA.2.4.2. 1MA.2.4.3. 1MA.2.4.4. 1MA.2.4.5.	1MA.3.1.1. 1MA.3.1.2. 1MA.3.1.3. 1MA.3.1.4. 1MA.3.3.1. 1MA.3.3.2.

- одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју; - прочита и запише разломке облика $\frac{m}{n}$ ($m, n \leq 10$); - упореди разломке облика са једнаким бројиоцима или имениоцима; - сабере и одузме разломке са једнаким имениоцима; - запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале; - сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале; - чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; - формира низ на основу упутства; - реши задатак применом различитих начина представљања проблема;		Децимални запис броја са две децимале. Сабирање и одузимање децималних бројева.				
---	--	---	--	--	--	--

-прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; - израчуна површину квадрата и правоугаоника; - израчуна површину и запремину квадрата и коцке; - реши проблемске задатке у контексту мерења.	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	Мерење површине (m^2, dm^2, cm^2, mm^2, km^2, ha, a). Површина квадрата и правоугаоника. Површина квадрата и коцке. Мерење запремине (m^3, dm^3, cm^3, mm^3). Запремина квадрата и коцке.	монолошка, дијалогска, демонстративна, текстуална, илустративна, писаних радова, истраживачка, хеуристичка	1MA.1.4.1. 1MA.1.4.2. 1MA.1.4.3. 1MA.1.4.4.	1MA.2.4.1. 1MA.2.4.2. 1MA.2.4.3. 1MA.2.4.4. 1MA.2.4.5.	1MA.3.4.1 1MA.3.4.2. 1MA.3.4.3.
-именује елементе и опише особине квадрата и коцке; - црта мреже и прави моделе квадрата и коцке; - препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна;	ПОВРШИНА	<u>површина правоугаоника</u> (појам, формула, задаци) <u>-површина квадрата</u> (појам, формула, задаци) <u>-рогљаста и обла тела</u> <u>-коцка</u> (појам, мрежа - цртање, површина коцке) <u>-квaдaр</u>(појам, мрежа - цртање, површина коцке)	монолошка, дијалогска, демонстративна, текстуална, илустративна, писаних радова, истраживачка, хеуристичка	1MA.1.2.1. 1MA.1.2.2. 1MA.1.2.3. 1MA.1.2.4.	1MA.2.2.1. 1MA.2.2.2. 1MA.2.2.3. 1MA.2.2.4. 1MA.2.2.5. 1MA.2.2.6.	1MA.3.2.1. 1MA.3.2.2. 1MA.3.2.3. 1MA.3.2.4. 1MA.3.2.5.
прочита, запише и упореди природне		Скуп природних бројева са нулом.	монолошка, дијалогска,	1MA.1.1.1. 1MA.1.1.2.	1MA.2.1.1. 1MA.2.1.2.	1MA.3.1.1. 1MA.3.1.2.

бројеве и прикаже их на бројевној правој; - одреди месну вредност цифре; - изврши четири основне рачунске операције у скупу N_0 ; - састави израз, израчуна вредност бројевног изрази и примени својства рачунских операција; - реши једначине и неједначине и провери тачност решења; - реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину; - процени вредност изрази са једном рачунском операцијом; - одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју; - прочита и запише разломке облика $(m, n \leq 10)$; - упореди разломке	СКУП ПРИРОДНИХ БРОЈЕВА	Декадни систем записивања бројева. Месна вредност цифре. Својства скупа природних бројева. Сабирање и одузимање (писмени поступак). Множење и дељење (писмени поступак). Својства рачунских операција (изражена формулама). Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са променљивом). Једначине и неједначине у скупу N_0 . $\frac{m}{n}$ Разломци облика $\frac{m}{n}$ ($m, n \leq 10$). Упоредивање разломака са једнаким бројоцима. Једнакост разломака. Сабирање и одузимање разломака са једнаким именицима. Децимални запис броја са две децимале. Сабирање и одузимање децималних бројева.	демонстративна, текстуална, илустративна, писаних радова, истраживачка, хеуристичка	1MA.1.1.3. 1MA.1.1.4. 1MA.1.1.5. 1MA.1.3.1. 1MA.1.3.2.	1MA.2.1.3. 1MA.2.1.4. 1MA.2.1.5. 1MA.2.4.1. 1MA.2.4.2. 1MA.2.4.3. 1MA.2.4.4. 1MA.2.4.5.	1MA.3.1.3. 1MA.3.1.4. 1MA.3.3.1. 1MA.3.3.2
--	-------------------------------	---	---	--	--	---

облика са једнаким бројиоцима или имениоцима; - сабере и одузме разломке са једнаким имениоцима; - запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале; - сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале; - чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; - формира низ на основу упутства; - реши задатак применом различитих начина представљања проблема;						
---	--	--	--	--	--	--

СТАНДАРДИ

СКУП ПРИРОДНИХ БРОЈЕВА

Основни ниво:

1МА.1.1.1. зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и да прикаже број на датој бројевној полуправој

1MA.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде

1MA.1.1.3. множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним) у оквиру прве хиљаде

1MA.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом

1MA.1.1.5. уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде

1MA.1.3.1. уме да прочита и формално запише разломак $\frac{1}{n}$ ($n \leq 10$) и препозна његов графички приказ

1MA.1.3.2. уме да израчуна половину, четвртину и десетину неке целине

Средњи ниво:

1MA.2.1.1. уме да примени својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и разуме декадни бројни систем

1MA.2.1.2. уме да одреди десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју

1MA.2.1.3. сабира и одузима, рачуна вредност израза

1MA.2.1.4. рачуна вредност израза са највише две операције

1MA.2.1.5. уме да решава једначине

1MA.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама

1MA.2.4.2. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година) и уме да претвара веће у мање и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама

1MA.2.4.3. претвара јединице за мерење запремине течности из већих у мање

1MA.2.4.4. претвара јединице за мерење масе из већих у мање

1MA.2.4.5. уме да користи податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних задатака и уме графички да представи дате податке

Напредни ниво:

1MA.3.1.1. уме да примени својства природних бројева у решавању проблемских задатака

1MA.3.1.2. зна својства операција сабирања и одузимања и уме да их примени.

1MA.3.1.3. уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет

1MA.3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у тексту

1MA.3.3.1. уме да прочита, формално запише и графички прикаже разломак $\frac{a}{b}$ ($b \leq 10$, $a < b$)

1MA.3.3.2. зна да израчуна део $\frac{a}{b}$ ($b \leq 10$, $a < b$) неке целине и користи то у задацима

МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

Основни ниво:

1MA.1.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама

1MA.1.4.2. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате запремине течности (l, dl, ml)

1MA.1.4.3. зна коју јединицу мере да употреби за мерење задате масе (g, kg, t)

1MA.1.4.4. уме да чита једноставније графиконе, табеле и дијаграме

Средњи ниво:

1MA.2.4.1. уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у сложенијим ситуацијама

1MA.2.4.2. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година) и уме да претвара веће у мање и пореди временске интервале у једноставним ситуацијама

1MA.2.4.3. претвара јединице за мерење запремине течности из већих у мање

1MA.2.4.4. претвара јединице за мерење масе из већих у мање

1MA.2.4.5. уме да користи податке приказане графички или табеларно

Напредни ниво:

1MA.3.4.1. зна јединице за време (секунда, минут, сат, дан, месец, година, век) и уме да претвара из једне јединице у другу и пореди временске интервале у сложенијим ситуацијама

1MA.3.4.2. претвара јединице за мерење запремине течности

1MA.3.4.3. претвара јединице за мерење масе

ПОВРШИНА**Основни ниво:**

1MA.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (квадрат, круг, троугао, правоугаоник, тачка, дуж, права, полуправа и угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност)

1MA.1.2.2. зна јединице за мерење дужине и њихове односе

1MA.1.2.3. користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица

1MA.1.2.4. користи поступак мерења површине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица

Средњи ниво:

MA.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни

1MA.2.2.2. претвара јединице за мерење дужине

1MA.2.2.3. зна јединице за мерење површине и њихове односе

1MA.2.2.4. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама

1MA.2.2.5. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника када су подаци дати у истим мерним јединицама

1MA.2.2.6. препознаје мрежу коцке и квадра и уме да израчуна њихову површину када су подаци дати у истим мерним јединицама

Напредни ниво:

1MA.3.2.1. претвара јединице за мерење површине из већих у мање

1MA.3.2.2. уме да израчуна обим троугла, квадрата и правоугаоника

1MA.3.2.3. уме да израчуна површину квадрата и правоугаоника

1MA.3.2.4. уме да израчуна обим и површину сложених фигура у равни када су подаци дати у истим мерним јединицама **1MA.3.2.5.** уме да израчуна запремину коцке и квадра када су подаци дати у истим мерним јединицама

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
I	Скуп природних бројева	137	59	70	8
II	Мерење и мере	12	4	7	1
III	Површина	31	12	18	1
Укупан број часова		180	65	95	10

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Скуп природних бројева	• Природа и друштво (Оријентација у простору и
------------------------	--

	времену – Географска карта Србије) - Музичка култура (Извођење музике: Елементи музичког писма) - Српски језик (Споразумевање: Записивање реченице, правописни знаци, зарез, две тачк, записивање низа)
Мерење и мере	- Природа и друштво (Оријентација у простору и времену – Географска карта Србије, план насеља) - Музичка култура (Извођење музике: Елементи музичког писма) - Ликовна култура (Материјали – Својства материјала)
Површина	- Природа и друштво (Оријентација у простору и времену – Географска карта Србије, план насеља) - Музичка култура (Извођење музике: Елементи музичког писма) - Ликовна култура (Композиција: Орнамент. Традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија.)

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Комуникација- уме јасно да се изрази усмено и писано, у складу са потребама и карактеристикама ситуације, поштујући ограничења у погледу дужине и намене.

Компетенција за учење- користи различите изворе информација и има критички однос према њима.

Сарадња – активно и конструктивно учествује у раду групе или пара.

Критички процењује свој рад и рад чланова групе, доприноси унапређивању рада групе и уме да представи резултате рада.

Решавање проблема-Препознаје проблем, рашчлањује проблемску ситуацију на делове и уочава везе између њих.

Планира стратегију решавања проблема. Решава проблем према планираној стратегији примењујући знања и вештине стечене учењем и ваншколским искуством.

Дигитална компетенција- приликом решавањ а проблема уме да одабере средство ИКТ-а и да га користи на одговарајући

ИСХОДИ По завршеној теми/области	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	СТАНДАРДИ
начин. Радсаподацима и информацијама-користи информације у различитим симболичким модалитетима (табеларни, графички, текстуални приказ), чита, тумачи и примењује их, повезујући их са претходним знањем из различитих области. Предузетничка компетенција- ученик показује иницијативу у упознавању са карактеристикама тржишта рада, уме да идентификује и адекватно представи своје вештине и способности.				

ПРИРОДА И ДРУШТВО, четврти разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА : 72

Циљ: Циљ учења Природе и друштва јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.

				Основни ниво	Средњи ниво	Напредн и ниво
- одреди положај и границу Србије, положај главног града и већих насеља на географској карти Србије; – одреди положај и именује природне и друштвене објекте на географској карти Србије; – повеже различите природно-географске карактеристике Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи; – уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана	Природне и друштвене одлике Србије	Положај, територија, граница и симболи Србије (грб, застава и химна) и национална валута. Природне карактеристике Србије – рељеф, воде, шуме. Типичне, ретке и угрожене врсте биљака и животиња – значај и заштита. Национални паркови Србије. Друштвене карактеристике Србије (становништво, насеља и делатности). Грађани Србије (права и обавезе, демократски односи и интеркултуралност). Привредне карактеристике Србије (природни ресурси и делатности у различитим крајевима). Одржива употреба природних ресурса (извори енергије, чиста вода, чист ваздух, плодно земљиште, руде, разноврсност биљног и животињског света).	– Посматрање са усмереном и концентрисаном пажњом ради јасног запажања и уочавања света у окружењу (уочавање видљивих карактеристика); – Илустровање појава и процеса из свакодневног живота – навођење, показивање, објашњавање примера из природног и друштвеног окружења; – Описивање – вербално или ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања; – Процењивање – самостално одмеравање; – Груписање – уочавање сличности и различитости ради класификовања; – Праћење – континуирано посматрање ради запажања промена; – Бележење – записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања; – Истраживање – испитивање својстава и особина, веза и узрочно-последичних односа;	1ПД.1.1.4. 1ПД.1.1.5. 1ПД. 1.1.6 1ПД.1.2.1. 1 ПД.1.2.2. 1ПД.1.5.1. 1ПД.1.5.2. 1ПД. 1.5.3. 1ПД.1.5.4. 1ПД.1.5.5. 1ПД. 1.6.1. 1ПД.1.6.2. 1ПД.1.6.3.	1ПД.2.1.3. 1ПД.2.1.4. 1ПД.2.1.5. 1ПД.2.1.6. 1ПД.2.2.1. 1 ПД.2.2.3. 1ПД.2.2.4. 1ПД.2.5.1. 1ПД.2.5.2. 1 ПД.2.5.3. 1ПД.2.6.1. 1ПД.2.6.2. 1ПД.2.6.3.	1ПД.3.1.1. 1ПД.3.5.1. 1ПД.3.5.2.

Републике Србије; – представи знамените личности, културна добра и природне лепоте по којима је Србија препознатљива у свету; у дискусији даје предност коришћењу локалних производа, производа направљених од рециклираних материјала, као и коришћењу обновљивих природних ресурса;						
– повеже промене у изгледу свог тела и понашања са одрастањем; – планира своје дневне активности и време проведено уз ИКТ уређаје; - затражи помоћ уколико се суочи	Човек – природно и душтвено биће	Човек – природно, друштвено и свесно биће. Физичке промене у пубертету. Дигитална безбедност и последице прекомерног коришћења информационо- комуникационих технологија; непримерени садржаји	-уважавање искуства и знања које је ученик изградио ван школе, -повезивањем активности и садржаја учења са животним искуствима ученика и подстицањем примене наученог у свакодневном животу - илустровање појава и процеса из свакодневног	1ПД.1.1.1. 1ПД.1.1.2 1ПД.1.1.3. 1ПД.1.1.4 1ПД.1.1.5. 1ПД.1.1.6.	1ПД.2.1.3 . 1ПД.2.1.4 1ПД.2.1.6 . 1ПД.2.1.5	

са непримерним садржајима у дигиталном окружењу;			живота – навођење, показивање, објашњавање примера из природног и друштвеног окружења; -описивање – вербално или ликовно изражавање; -бележење – записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања; -играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре; - активности у оквиру мини-пројек			
– идентификује и самостално раздваја смеше просејавањем, одливањем, цеђењем и испаривањем; – испита електричну проводљивост материјала помоћу једноставног струјног кола; – наведе примере штедљивог коришћења електричне енергије;	Материјали	Смеше (течности, храна, земљиште, ваздух). Раздвајање састојака смеше (просејавање, одливање, цеђење, испаравање). Наелектрисавање предмета од различитих материјала. Електрична проводљивост – проводници и изолатори. Рационална потрошња електричне енергије и правилно руковање електричним апаратима у домаћинству. Магнетна својства материјала (природни магнети, могућност намагнетисавања тела и својства које тада испољавају). Запаљиви материјали (ознаке за запаљиве материјале). Ваздух – кисеоник као чинилац	– Експериментисање – намерно модификоване активности, огледи које изводи сам ученик; – Истраживање – испитивање својстава и особина, веза и узрочно-последичних односа; – Сакупљање – прављење колекција, збирки, албума из природног и друштвеног окружења; – Стварање – креативна продукција; – Играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре – Активности у оквиру мини-пројекта – осмишљавање и реализација.	1ПД. 1.3.1. 1ПД.1.3.2. 1ПД.1.3.3. 1ПД.1.3.4. 1ПД.1.3.5. 1ПД.1.3.6.	1ПД.2.3.1. 1ПД.2.3.2. 1ПД.2.3.3. 1ПД.2.3.4. 1ПД.2.3.5. 1ПД.2.3.6.	1ПД.3.3.1. 1ПД.3.3.2.

– наведе примере употребе магнета у свакодневном животу; – наведе примере превенције и заштите од пожара;		сагоревања. Опасност и заштита од пожара.				
– прикаже хронолошки на ленти времена значајне историјске догађаје и личности; – опише начин живота људи кроз време користећи различите изворе информација; – представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др); – пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних,	Прошлост Србије	Живот у далекој прошлости (долазак Словена на Балканско полуострво, области које су Срби населили; начин живота). Српска држава за време владарске породице Немањића – успон и слабљење (владари – Стефан Немања, цар Душан, цар Урош; култура, начин живота). Живот под турском влашћу (начин живота, облици пружања отпора). Настанак и развој модерне српске државе (Први и Други српски устанак – узрок и ток; вође устанка; култура, начин живота). Србија у савремено доба (Први светски рат, настанак југословенске државе, Други светски рат, промена облика владавине, распад југословенске државе и осамостаљење Србије; култура, начин живота).	– интегрисање садржаја у којем постоји хоризонтална и вертикална повезаност унутар истог предмета и различитих наставних предмета; – неговањем радозналости, одржавањем и подстицањем интересовања за учење и континуирано сазнавање; – илустровање појава и процеса из свакодневног живота – навођење, показивање, објашњавање примера из природног и друштвеног окружења; – бележење – записивање графичко, симболичко, електронско бележење опажања; – описивање – вербално или ликовно изражавање спољашњих и унутрашњих запажања;	1ПД.1.4.4.1 ПД.1.4.5. 1ПД.1.6.4. 1ПД.1.6.5. 1ПД.1.6.6.	1ПД.2.4.5. 1ПД.2.6.4. 1 ПД.2.6.5. 1ПД.2.6.7.	1ПД.3.6.1.

дигиталних); – повеже резултате рада са уложеним трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – учествује у друштвенокорисн им акцијама уз подршку одраслих.						
---	--	--	--	--	--	--

СТАНДАРДИ:

ОБЛАСТ/ТЕМА/МОДУЛ	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА
-------------------	------------------------------

ПРИРОДНЕ И ДРУШТВЕНЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу:

У области **ДРУШТВО** ученик/ученица:

1ПД.1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови

1ПД.1.5.2. зна основна правила понашања у породици, школи и насељу

1ПД.1.5.3. зна које људске делатности постоје и њихову улогу

У области **ДРЖАВА СРБИЈА** ученик/ученица:

1ПД.1.6.1. зна основне облике рељефа и површинских вода

1ПД.1.6.2. зна основне типове насеља и њихове карактеристике

1ПД.1.6.3. зна географски положај и основне одреднице државе Србије: територија, границе, главни град, симболи, становништво

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

У области **КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ** ученик/ученица:

1ПД.2.4.3. уме да пронађе тражене улице и објекте на плану насеља

1ПД.2.4.4. уме да пронађе основне информације на географској карти Србије: највећа и најважнија насеља, облике рељефа и површинских вода

У области **ДРУШТВО** ученик/ученица:

1ПД.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова

1ПД.2.5.2. зна која су права и обавезе чланова у различитим

	друштвеним групама 1ПД.2.5.3. разуме повезаност и међузависност различитих људских делатности У области ДРЖАВА СРБИЈА ученик/ученица: 1ПД.2.6.1. препознаје и именује облике рељефа и површинских вода у свом месту и у околини 1ПД.2.6.2. зна основне одлике рељефа и вода у држави Србији 1ПД.2.6.3. разуме повезаност природно-географских фактора – рељефа, вода, климе – и делатности људи <u>Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу</u> У области ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА ученик/ученица: 1ПД.3.1.1. разуме повезаност живе и неживе природе на мање очигледним примерима У области КРЕТАЊЕ И ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ ученик/ученица: 1ПД.3.4.1. уме да чита географску карту примењујући знања о странама света и значењу картографских знакова У области ДРУШТВО ученик/ученица: 1ПД.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима 1ПД.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују
ЧОВЕК – ПРИРОДНО И ДРУШТВЕНО БИЋЕ	<u>Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на</u>

ОСНОВНОМ НИВОУ:

У области **ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА** ученик/ученица:

- 1ПД.1.1.1. прави разлику између природе и производа људског рада
- 1ПД.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу
- 1ПД.1.1.3. зна заједничке карактеристике живих бића
- 1ПД.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања
- 1ПД.1.1.5. препознаје и именује делове тела живих бића
- 1ПД.1.1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима

У области **ЕКОЛОГИЈА** ученик/ученица:

- 1ПД.1.2.1. препознаје и именује природне ресурсе
- 1ПД.1.2.2. зна употребну вредност природних ресурса
- 1ПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.

У области **ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА** ученик/ученица:

- 1ПД.2.1.3. примењује вишеструке критеријуме класификације живих бића
- 1ПД.2.1.4. зна улогу основних делова живих бића
- 1ПД.2.1.5. разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту
- 1ПД.2.1.6. разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници

	У области ЕКОЛОГИЈА ученик/ученица: 1ПД.2.2.1. разликује обновљиве и необновљиве природне ресурсе 1ПД.2.2.2. разуме еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса 1ПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса 1ПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити
МАТЕРИЈАЛИ	У области МАТЕРИЈАЛИ ученик/ученица: <u>Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.</u> 1ПД.1.3.1. зна основна својства воде, ваздуха и земљишта 1ПД.1.3.2. зна да су вода у природи, ваздух и земљиште састављени од више материјала 1ПД.1.3.3. зна да различите животне намирнице садрже различите састојке 1ПД.1.3.4. зна основна својства материјала: тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност 1ПД.1.3.5. зна да својства материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу 1ПД.1.3.6. зна промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха <u>Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.</u> 1ПД.2.3.1. зна сложенија својства воде и ваздуха: агрегатно стање и кретање

	1ПД.2.3.2. зна да су различита својства воде, ваздуха и земљишта последица њиховог различитог састава 1ПД.2.3.3. разликује материјале који су добри проводници топлоте и електрицитета од оних који то нису 1ПД.2.3.4. зна да топлотна и електрична проводљивост материјала одређују њихову употребу и препознаје примере у свом окружењу 1ПД.2.3.5. разликује повратне и неповратне промене материјала 1ПД.2.3.6. разликује промене материјала при којима настају други материјали од оних промена материјала при којима не настају други материјали <u>Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу</u> 1ПД.3.3.2. примењује знање о променама материјала за објашњење појава у свом окружењу
ПРОШЛОСТ СРБИЈЕ	<u>Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на основном нивоу.</u> 1ПД.1.4.4. зна јединице за мерење времена: дан, недеља, месец, година, деценија и век 1ПД.1.4.5. уме да прочита тражене информације са часовника и календара 1ПД.1.6.4. зна најважније догађаје, појаве и личности из прошлости 1ПД.1.6.5. зна основне информације о начину живота људи у прошлости 1ПД.1.6.6. зна шта су историјски извори и именује их <u>Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на средњем нивоу.</u> 1ПД.2.4.5. уме да пронађе и упише тражене информације на ленти времена 1ПД.2.6.4. зна редослед којим су се јављали важни историјски

	догађаји, појаве и личности 1ПД.2.6.5. уочава сличности и разлике између начина живота некад и сад 1ПД.2.6.6. препознаје основна културна и друштвена обележја различитих историјских периода 1ПД.2.6.7. препознаје на основу карактеристичних историјских извора о ком историјском периоду или личности је реч <u>Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на напредном нивоу</u> 1ПД.3.6.1. зна шта је претходило, а шта је уследило након важних историјских догађаја и појава
--	--

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације	Број часова провере
I	Природне и друштвене одлике	27	17	8	1	1

	Србије					
II	Човек – природно и друштвено биће	8	5	2	/	1
III	Материјали	12	8	3	/	1
IV	Прошлост Србије	25	16	7	1	1
Укупан број часова		72	46	20	2	4

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	
ПРИРОДНЕ И ДРУШТВЕНЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	- Српски језик (Књижевност – прозни и поетски текстови) - Музичка култура (Слушање музике: Различити жанрови везани за уобичајене ситуације у животу; Музика и здравље. - Ликовна култура (Споразумевање: Визуелне карактеристике биљака и животиња)
ЧОВЕК – ПРИРОДНО И ДРУШТВЕНО БИЋЕ	- Српски језик (Језик – врсте речи, Језичка култура – Описивање доживљеног) - Пројектна настава: (ИКТ уређаји, дигитални садржаји) - Ликовна култура (Споразумевање: Визуелне карактеристике знаци, симболи) - Физичко и здравствено васпитање (Здравствено васпитање: Физичке промене на телу.)
МАТЕРИЈАЛИ	- Српски језик (Књижевност: Информативни текстови) - Математика (јединице мере, разломци, децимални запис)

	Ликовна култура (Материјали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – растворљивост или постојаност, материјали који могу да се користе као алатке)
ПРОШЛОСТ СРБИЈЕ	- Српски језик (Књижевност – епска поезија; усмена књижевност) Музичка култура (Извођење музике: Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима) - Ликовна култура (Композиција: Орнамент. Традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија)

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
Компетиција за целоживотно учење Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом. Компетенција сарадња Изражава својставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Компетенција одговорног учења у демократском друштву Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу. Компетенција решавања проблема Формулише објашњења и закључена основна резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другима особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова са знања и вештина повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама. Дигитална компетенција Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија на послу, у слободном времену, у комуницирању. Компетенција комуникација Изражава својставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Естетичка компетенција Препознаје и развија сопственостваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

ЛИКОВНА КУЛТУРА, четврти разред
ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 72

Циљ: Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета. Развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
– поштује инструкције за припремање, одржавање и одлагање материјала и прибора; – изражава замисли, интересовања, сећања, емоције и машту традиционалним ликовним техникама; – користи амбалажу и предмете за једнократну употребу у стваралачком раду; – примени, у стваралачком раду, основна знања о композицији; – користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као подстицај за стваралачки рад; – тумачи једноставне знаке, симболе и садржаје уметничких дела; – разговара о значају одабраног	КОМПОЗИЦИЈА	Елементи композиције – облик, боја, линија, текстура, светлина (валер). Положај елемената у композицији – хоризонтални, вертикални, дијагонални. Материјали и технике – графитна оловка, туш и четка, туш и перо, акварел, гваш, темпере, фротаж, колаж, деколаж, асамблаж, меки материјали.	- Испитивање својстава материјала у циљу одабира одговарајућег - Примена различитих облика и метода рада - користити уметничка дела као мотивација за стваралачки рад, - тумачење слика реализовати независно од додатних информација као што су звук, текст и др; - одабраним причама развијати креативне идеје - одабране садржаје је потребно повезати са причом о томе како се развијају креативне идеје - примењивати аналитичко посматрање кретања у простору - користити мултимедијалне садржаје –
	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	Хералдика – застава, грб, печат. Пиктограми. Споразумевање сликом.	
	НАСЛЕЂЕ	Споменици природе и споменици културе у Србији. Археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји. Познати уметници и најзначајнија дела.	

уметника, уметничког дела, споменика и музеја; – учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.	СЦЕНА	Сценографија за позориште, филм и телевизију. Елементи сценографије.	Играње – дидактичке, едукативне и спонтане игре;
--	--------------	--	--

	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
I	КОМПОЗИЦИЈА	46	22	26	/
II	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	4	2	2	/
III	НАСЛЕЂЕ	6	4	2	/
IV	СЦЕНА	14	6	8	/
Укупан број часова		72	34	38	

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ	
КОМПОЗИЦИЈА	Музичка култура (Музичко стваралаштво: Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних

СПОРАЗУМЕВАЊЕ	ономатопеја и илустрација на краћи литерарни текст) • <u>Српски језик</u> (Књижевност: Садржај прозних и поетских текстова) (Језичка култура: Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним) • <u>Природа и друштво</u> Материјали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност, материјали који могу да се користе као алатке) Промене материјала Природне и друштвене одлике Србије Друштвене карактеристике Србије, национални паркови
НАСЛЕЂЕ	
СЦЕНА	

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
Компетнција за целоживотно учење Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом. Компетенција сарадња Изражава својеставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Компетенција одговорног учења у демократском друштву Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу. Компетенција решавања проблема Формулише објашњења и закључека о основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другима особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова са знања и вештина повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама. Дигитална компетенција Подразумевасигурну и критичку употребу електронских медија на послу, у слободном времену, у комуницирању. Компетенција комуникација Изражава својеставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Естетичка компетенција Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

МУЗИЧКА КУЛТУРА четврти разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36

Циљ: Циљ учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
-пева и свира по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења – примени изражајне музичке елементе; – осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; – осмисли музички одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст;	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<u>Певање песама</u> (учење по слуху и учење песме са нотног текста) - обнављање научених песама у 3. разреду - Садила сам босиљак - Јесен - Солмизација - Ситна је киша падала - Ој, дуледу, дуледу - Ко удара тако позно - Поклон за Сергеја - Веверица - Додола - Марија - Ближи се ближи лето <u>Свирање</u>	На часовима стварања музике рад ће бити усмерен на: - Измишљање ритмичких целина остварених спонтано изговореним или отпеваним групама гласова; - Слободно импровизовани дијалози помоћу децјих инструмената (деца бирају исте или различите инструменте); - Импровизација децје мелодије на властити стих или на стих који је предложио учитељ; - Осмишљавање покрета уз

– изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике		- Свирање пратње за бројалице, песме, игре на ритмичким дечјим инструментима. - Свирање песама на мелодијским инструментима Орфовог инструментаријума.	музику; - Слободно музичко изражавање. <u>Наставне методе рада:</u> Певање песме по слуху Усвајање музичког речника Слушање музике Свирање и певање
- опише своја осећања у вези са слушањем музике; – препознаје народну и уметничку музику; – опише улогу музике у медијима; – разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – повеже карактер дела са избором инструмента и елементима музичке изражајности; – уочи контраст и понављање у музичком делу	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	- Српска Химна „Боже правде“ - Радмилино коло - „Поворка патуљака“, „Јутро“, Едвард Григ - „Акваријум“, „Корњаче“, Кенгури“, „Антилопа“, Камиј Сен-Сан - Модест Мусоргски „Игра пилета у љусци од јајета“ - „Чочек“ „Химна Св.Сави“ Корнелије Станковић	На часовима слушања музике користимо композиције које су илустроване музиком и приче чији су садржаји познати како би ученик по музичким наговештајима наслутити садржај који следи. У причама у којима се личности приказују музиком, ученици ће уочавати који глас, темпо или ритам дочарава одређену личност. <u>Наставне методе рада:</u> Игре са певањем Певање песме по слуху и са нотног текста Усвајање музичког речника Слушање музике Свирање и певање
- коментарише своје и туђе извођење музике; - самостално или уз помоћ одраслих	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	- Креирање једноставне пратње за бројалице, песме, приче, стихове, музичке игре, користећи	На часовима стварања музике рад ће бити усмерен на: - Измишљање ритмичких целина остварених

користи предности дигитализације: – учествује у				при том различите изворе звука - Смишљање музичких	спонтано изговореним или отпеваним групама гласова;	
	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације	свободно импровизовани алози помоћу дечјих струмената (деца бирају је или различите инструменте); импровизација дечје мелодије на властити стих или на стих који је предложио учитељ; смишљавање покрета уз музику; свободно музичко изражавање.
I	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	22	16	6	/	
II	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	10	8	2	/	понуђених двотактних мотива. Импровизација мелодије
III	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (реализује се на сваком часу)	4	1	3	/	
Укупан број часова		36	25	11	/	вне методе рада: е песме по слуху смишљање музичког речника Слушање музике Свирање и певање

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	- Музичка култура (Извођење музике: Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима.) - Српски језик (Језичка култура: Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним. Препричавање по плану.) - Ликовна култура (Материјали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање)
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	- Музичка култура (Извођење музике: Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима.) - Српски језик (Језичка култура: Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним. Препричавање по плану.) - Ликовна култура (Материјали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање)
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	- Музичка култура (Извођење музике: Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима.) - Српски језик (Језичка култура: Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним. Препричавање по плану.) - Ликовна култура (Материјали: Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност, материјали који могу да се користе као алатке)

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
Компетнција за целоживотно учење Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом. Компетенција сарадња

Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Компетенција одговорног учешћа у демократском друштву Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу. Компетенција решавања проблема Формулише објашњења и закључена основне резултате до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другима особама и преиспитује их у светлудобијених коментара. Стечена нова знања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама. Дигитална компетенција Подразумевасигурну и критичку употребу електронских медија на послу, у слободном времену, у комуницирању. Компетенција комуникација Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Естетичка компетенција Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.
--

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ, четврти разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 108

Циљ: Циљ учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА		САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
– примени општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); – правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; – комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; – одржава равнотежу у различитим кретањима; – правилно држи тело; – самостално коригује неправилно држање; – правилно подиже, носи и спушта терет; – изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; – изведе дечји и народни плес; – користи терминологију вежбања; – поштује правила понашања на вежбалиштима; – поштује мере безбедности током вежбања; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; – поштује и примени правила игре; – навија и бодри учеснике у игри	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ		Вежбе за развој снаге са реквизитима и без реквизита. Вежбе за развој покретљивости са реквизитима и без реквизита. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације. Национална батерија тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности. Моторичке вештине и игре у развоју моторичих способности	- редовно вежбање -постепено увећење термина везаних за вежбање -истицање неопходност поштовања правила понашања током вежбања -организовање одељењска и такмичења на нивоу генерације -указивати на значај вежбања – примењивати одговарајуће облике и методе рада
	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	Атлетика	Технике трчања. Истрајно трчање. Скок удаљ згрчном техником. Бацање лоптице из залета. Скок увис прекорачном техником. Тробој.	- редовно вежбање -постепено увећење термина везаних за вежбање -истицање неопходност поштовања правила понашања током вежбања -организовање одељењска и такмичења на нивоу генерације -указивати на значај вежбања - примењивати одговарајуће
		Спортска гимнастика	Основни садржаји Вежбе на тлу: вежбе и комбинације.	

на начин којим никога не вређа; – прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; – уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; – прати промене у сопственој тежини и висини; – сагледа резултате физичких способности; – препозна здравствено стање када не треба да вежба; – примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања, као и у другим ситуацијама; – уредно одржава простор у коме живи и борави; – увиди значај правилне исхране за вежбање; – повеже различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; – препозна лепоту покрета и кретања; – користи научена вежбања у рекреацији породице; – правилно реагује у случају повреде у школи; – вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању; – учествује у предлагању садржаја и начина рада.			Прескоци и скокови (прескок разношка). Вежбе у вису, вежбе у упору и вежбе са променама висова и упора. Вежбе равнотеже на шведској клупи и ниској греди. Проширени садржаји Вежбе на тлу: – летећи колут из места. – састав	облике и методе рада
		Основе тимских, спортских и елементарних игара	Мини–рукомет. Футсал – „мали фудбал”. Основни елементи кошарке и мини-кошарка. Основни елементи одбојке. Јаџент	
		Плес и ритмика	Вежбе са вијачом. Вежбе са лоптом. Вежбе са обручем. Народно коло „Моравац”. Народно коло из краја у којем се школа налази.	
		Полигони	Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.	
	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Култура вежбања и играња	Основна правила вежбања. Основна правила мини- – рукомета, фудбала, кошарке, мини-кошарке и одбојке. Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање	- редовно вежбање - организовање боравка у природи - организовати дане здраве исхране - организовати ситуационе игре везаних за бригу о здрављу

			материјалних добара. Постављање, склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање. „Ферплеј” (навијање, победа, пораз, толеранција). Значај вежбања у породици. Вежбање у слободно време.	
		Здравствено васпитање	Правилно држање тела и здравље. Значај вежбања за правилан рад срца и плућа. Мишићи и зглобови тела. Хигијена простора за вежбање. Исхрана и вежбање. Значај лекарских прегледа за вежбање. Поступање у случају повреде (обавестити наставника и др.).	

	ОБЛАСТ/ТЕМА		Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
I	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ		6	/	6	/
II	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ,	Атлетика	28	9	19	/
		Спортска гимнастика	28	13	15	/

	СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	Основе тимских, спортских и елементарних игара	28	13	15	/
		Плес и ритимика	14	6	8	/
		Полигони	4	/	4	/
III	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	Култура вежбања и играња	на свим часовима			
		Здравствено васпитање				
Укупан број часова			108	41	67	/

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	• Музичка култура (Извођење музике: Правилан начин певања – држање тела и дисање. Правилна дикција. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера.) • Српски језик (Књижевност: Информативни текстови о физичкој и здравственој култури) • Природа и друштво (Природа, човек, друштво: Начини преношења и мере заштите од заразних болести Материјали: Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју.).
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	• Музичка култура (Извођење музике: Правилан начин певања – држање тела и дисање. Правилна дикција. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера.)

	• Српски језик (Књижевност: Информативни текстови о физичкој и здравственој култури) • Природа и друштво (Природа, човек, друштво: Начини преношења и мере заштите од заразних болести Материјали: Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју.).
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	• Музичка култура (Извођење музике: Правилан начин певања – држање тела и дисање. Правилна дикција. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера.) • Српски језик (Књижевност: Информативни текстови о физичкој и здравственој култури) • Природа и друштво (Природа, човек, друштво: Начини преношења и мере заштите од заразних болести (грип, заразна жутица, варичеле) и болести које преносе животиње (крпељи, вашке – Материјали: Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју.).

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ
Компетениција за целоживотно учење Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом. Компетениција сарадња Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Компетениција одговорног учешћа у демократском друштву Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу. Компетениција решавања проблема

Формулише објашњења и закључена основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другима особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова са знања и вештине повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користите стечена знања и вештине у новим ситуацијама. Дигитална компетенција Подразумевасигурну и критичку употребу електронских медија на послу, у слободном времену, у комуницирању. Компетенција комуникација Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважавасаговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. Естетичка компетенција Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свога деловања.
--

ПРОЈЕКТНА НАСТАВА, четврти разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36

ЦИЉ: Циљ наставе и учења Пројектне наставе је стицање знања и оспособљавање ученика да знања примене у животу, решавање актуелних проблема из животног окружења, самостално коришћење различитих извора ради стицања нових знања, подстицање за истраживањем, истраживачко учење, развој интересовања за уметност, културу и демократију, развој комуникационих вештина.

ТЕМЕ	ИСХОДИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ (начин остваривања пр.)	НАСТАВНА СРЕДСТВА
КОЛИКО ПОЗНАЈЕМ СРБИЈУ	ЦИЉАНА ЕТАПА -функционално повезује знања, вештине, искуства и мотивацију - правилно седи при раду зарачунаром АНАЛИТИЧКА ЕТАПА – предложи редослед активности у односу на постављени пројектни задатак -уочава сличности и различитости ради класификовања правилно укључи рачунар, покрене програм за цртање, користи одговарајуће алатке овог програма, сачува свој	-одређивање циља повезан са битним странама деце живота -ослањање на постојећа знања -указивање на изворе додатних информација -примена диференцираних облике	- дигитална средства - презентације - панои - радови ученика - енциклопдије

ИГРА ЈЕ НАЈВАЖНИЈИ ДЕЧЈИ ПОСАО	цртеж и искључирачунар, ИСТРАЖИВАЧКА ЕТАПА -користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ наставника -придржава се договорених правила КОНСТРУКЦИЈСКА ЕТАПА -испитује својстава и особине, везе и узрочнопоследичне односе ПРЕЗЕНТАЦИОНА ЕТАПА -добијене продукт чини видљивим и представља их другима. РЕФЛЕКСИВНООЦЕЊИВАЧКА ЕТАПА - повезује резултате учења и рада са уложеним трудом. - зна да наведе могуће последице на здравље услед неправилног коришћења дигиталних уређаја. ЕВАЛУАЦИЈА -вербално изражава спољашња и унутрашња запажања	рада прилагођених способностима ученика -оцењивање позитивних страна које се могу још побољшати -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;	
КОЛИКО ПОЗНАЈЕМО МИЛУТИНА МИЛАНКОВИЋА			
ДЕТИЊСТВО МИЛУТИНА МИЛАНКОВИЋА			
ДЕЛА МИЛУТИНА МИЛАНКОВИЋА			

МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ	АКТИВНОСТИ	РЕСУРСИ	САРАДНИЦИ
<u>Српски језик:</u> књижевност , Језичка култура <u>Природа и друштво:</u> Природне и друштвене одлике Србије Човек – природно, друштвено и свесно биће	<u>Активност наставника:</u> предлаже тему, помаже ученицима да поставе циљеве и задатке одабране теме , прати, пружа подршку и усмерава , подстиче ученике на стваралачко истраживање, подстиче сарадњу и тимски рад ученика, заједно са ученицима вреднује резултате процеса и пројекта <u>Активност ученика:</u> самостално прикупљају релевантне информације,	школско двориште библиотека кабинет за предметну наставу шетка кроз село, посета пољопривредног домаћинства	баке и деке родитељи ратар вочар куварица наставница географије

Прошлост <u>Ликовна култура:</u> Простор, Композиција Композиција у простору Споразумевање Наслеђе Материјали <u>Музичка култура:</u> Извођење музике	организују материјал, анализирају податке, користе ИКТ уређаје, креирају крајњи резултат – продукт презентују резултате рада , учествују у самооцењивању и вредновању резултата рада		
--	--	--	--

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетнција за целоживотно учење

Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања, мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом.

Компетенција сарадња

Изражава својеставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктивни, аргументовани начин. Уважавасаговорникареагујућинаоноштоговори, а ненањеговуличност.

Компетенција одговорног учења у демократском друштву

Негује своју националну, културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу.

Компетенција решавања проблема

Формулише објашњења и закључена основу резултата до којих је дошао у раду, презентује их и дискутује са другима особама и преиспитује их у светлу добијених коментара. Стечена нова са знања и вештина повезује у јединствену целину са претходним. Проверава применљивост решења у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама.

Дигитална компетенција

Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија на послу, у слободном времену, у комуницирању.

Компетенција комуникација

Изражава својеставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Уважавасаговорникареагујућинаоноштоговори, а ненањеговуличност.

Естетичка компетенција

Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свога деловања.

ПОКРЕНИМО НАШУ ДЕЦУ, четврти разред

Циљ:

Циљ програма је превенција настанка деформитета кичменог стуба и тела применом одговарајућих вежби, као и повећање саме активности ученика

Оперативни задаци:

- правилан психофизички развој деце
- развијање здравих навика
- развијање физичке активности као свакодневнице ученика

Време реализације	Модел	Активност	Ниво активности	Носиоци активности	Место реализације
Континуирано у току школске године, пет пута недељно, сваког дана по 15 минута	I модел	А „Весела столица“	II	учитељи	учионица
		Б „Причам ти причу“	II	учитељи	Учионица, школско двориште
		В „Здрава стопала“	II	учитељи	учионица
		Г „Разиграна палица“	II	учитељи	Школско двориште, сала за физичко
	II модел	А „Музичка гимнастика“	III	учитељи	Школско двориште, сала за физичко
		Б „Плеши и заледи се“	III	учитељи	Школско двориште, сала за физичко, учионица
	III модел	А „Јесење играрије“	III	учитељи	Школско двориште, сала за физичко
		Б „Зимске играрије“	III	учитељи	Школско двориште
		В „Пролећне играрије“	III	учитељи	Школско двориште, сала за физичко, учионица

ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ

ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС, четврти разред

Циљеви и задаци:

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Кроз изучавање садржаја верске наставе, у колелацији са другим предметима, остварују се општи циљеви образовања и васпитања дефинисани у званичним документима на националном нивоу. У том смислу циљеви обухватају: развој потенцијала ученика; индивидуални, социјални, морални и физички развој; стицање знања, вештина и умења; развој критичког мишљења; развој креативности; поштовање културе свог и других народа; поштовање хуманистичких и демократских вредности; припрему за живот у грађанском, демократском друштву и за свет рада; стварање темеља за даље школовање и за доживотно учење.

Садржаји програма	Број часова	Циљеви и задаци садржаја програма	Начини извођења активности
I – УВОД 1. Дружимо са Богом и светима – уводни час	1	• упознавање ученика са садржајима и начином рада • ученик ће бити мотивисан да похађа часове верске наставе	Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика.
II – ЦРКВА ЈЕ НАШ ИЗБОР 2. Заједница је основ живота 3. Црква је наш избор	7	• Пружити ученицима неопходно знање да постојање света има свој циљ –да постане Црква; • Развијање свести ученика да је све створено да постоји у заједници са Богом;	Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и

4. Црква је заједница са Светом Тројицом 5. Црква је циљ стварања света 6. Свет изван заједнице са Богом 7. Свет у заједници са Богом		- Указати ученицима на значење речи Црква; - Развијање свести ученика да смо у Цркви позвани на живот у заједници.	спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.
III – ХРИСТОС НАС СВЕ ЗОВЕ 8. Христос позива Апостоле 9. Вера основ заједнице 10. Апостоли позивају свет 11. Човек само срцем јасно види 12. Христос нас зове 13. Божић	7	- Омогућити ученицима да уоче да Христос зове све људе у заједницу са Њим; - Указати ученицима на значај вере за остварење заједнице са Богом; - Омогућити ученицима да се упознају са новозаветним сведочанством о Христу и Апостолима.	<u>Врсте наставе</u> Настава се реализује кроз следеће облике наставе: теоријска настава (32 часова) практична настава (2 часа) <u>Место реализације наставе</u> - Теоријска настава се реализује у учионици; - Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; <u>Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе</u> - Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу
IV – ДИВАН ЈЕ БОГ У СВЕТИМА СВОЈИМА 14. Светитељи - сведоци љубави Божје 15. Свети Сава путеводитељ у живот вечни 16. Успињање ка Христу (опис н.ј – прича о Закхеју) 17. Свети Симеон Богопримац -	7	- Омогућити ученицима да уоче да су светитељи наши путеводитељи ка Царству Божјем; - Омогућити ученицима да уоче значај жеље за остваривање заједнице са Богом; - Указати ученицима да је Литургија заједница свих светих са Богом.	- Теоријска настава се реализује у учионици; - Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; <u>Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе</u> - Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу

сусрет са Христом 18. Литургијско путовање заједнице свих светих			међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно
V – ЗНАЧАЈ ВРЛИНСКОГ ЖИВОТА 19. На путу светости 20. Усавршавању нема краја 21. Пут ка вечности 22. Хришћанске врлине 23. Врлинослов – свети нас уче	7	• Омогућити ученицима да схвате грех као промашај циља; • Пружити ученицима могућност да разумеју да је самољубље извор греха; • Омогућити ученицима да уоче шта су врлине; • Указати ученицима да врлине представљају прихватање Божје воље; • Пружити ученицима могућност да примете да они управљају својом вољом и праве личне изборе .	
VI - СА НАМА ЈЕ БОГ 24. Васкрсење и Педесетница 25. Црква је икона Царства Божијег 26. Црквена уметност - одсејај Царства Божијег	4	• Пружити ученицима могућност да разумеју да је Црква икона Царства Божијег и да смо са Богом у најприснијој заједници на Светој Литургији; • Омогућити ученицима да уоче разлику између иконе и неке друге уметничке слике или фотографије; • Омогућити ученицима да изграде свест о томе да иконе сведоче будуће Царство • Божије у садашњем веку; • Установити обим и квалитет знања стечених у току школске године из	

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ: По садржајима верске наставе, међупредметно повезивање се може остварити са садржајима наставних предмета: Српски језик, Природа и Друштво, Ликовна култура, Музичка култура, Народна традиција, Чувари природе.

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:

Компетенција за учење

Има позитиван и одговоран однос према учењу.

Мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје.

- Способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује, открива и повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања.

- разликује чињенице од ставова, веровања и мишљења.

Комуникација

- Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност.

- Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин.

Сарадња

- доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе.

Естетичка компетенција

- Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.

Одговоран однос према околини

•Сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.

Рад са подацима и информацијама

-користи информационе технологије за чување, презентацију и основну обраду података.

Предузетничка компетенција

-уме да идентификује и адекватно представи своје вештине и способности.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ, четврти разред
ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА 36

Циљ: Циљ наставе и учења Грађанског васпитања је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске и локалне заједнице, уважавајући принципе,

процедуре и
вредности
демократског
друштва.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
- јасно и разговетно исказује своје мишљење - Износи своја осећања, потребе, мишљења и слушања, разуме и уважава туђа осећања, потребе, ставове и мишљења - јасно и разговетно исказује своје ставове - изводи закључке - решава сукоб кроз дијалог, преговарање - активно учествује у процес одлучивања заједничког интереса	ПОДСТИЦАЊЕ ГРУПНОГ РАДА, ДОГОВАРАЊА И САРАДЊЕ СА ВРШЊАЦИМА И ОДРАСЛИМА	- Сусрет родитеља, наставника и ученика. - Размена о узајамним очекивањима, потребама, захтевима, тешкоћама везаним за остваривање програма грађанског васпитања; - Упознавање ученика са садржајем предмета и начином рада	Разговор Групни рад Радионица
- разликује примере одговорног и неодговорног понашања људи према животној средини;	ДЕЧЈА ПРАВА СУ УНИВЕРЗАЛНА, ЈЕДНАКА ЗА	- Дрво дечијих права - Правимо рекламни штанд конвенције о дечијим	<u>истраживачке методе</u> (пројекти, анализе случаја), <u>интерактивне методе</u> (дискусија, расправа,

-се понаша на начин који уважава сопствене и туђе потребе, права и осећања у свакодневним ситуацијама -тражи помоћ у ситуацијама кршења својих и туђих права; -препознаје примере солидарности у свом окружењу, причама, филмовима; -наведе неколико институција у свом окружењу које брину о потребама и правима грађана, посебно деце;	СВЕ	правима - Сви различити - сви једнаки - Неправда је кад... - Ставови о правди	преговарање, дијалог, интервју, дописивање и друге интерактивне методе), - <u>симулацијске методе</u> (игра улога, симулирање доношења одлука, симулирање међукултурних односа), - <u>игровне методе</u> (драматизација, игре улога из прича, игре огтуштања),
-успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој припада; • укаже вршњацима на особе или групе у свом окружењу којима је потребна помоћ и подршка; • преиспитује своје поступке и прихвата да не мора увек да буде у праву; • објасни разлику између саосећања, солидарности и сажалења на датом примеру; -пажљиво слуша саговорника, слободно износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење;	ЗАЈЕДНО СТВАРАМО ДЕМОКРАТСКУ АТМОСФЕРУ У НАШЕМ РАЗРЕДУ, ШКОЛИ	- Права, дужности, правила - - Улога правилника, кућног реда школе - - Сви ми имамо предрасуде - - Да сам чаробњак, ја бих... - Ставови о моћи -	<u>истраживачке методе</u> (пројекти, анализе случаја), <u>интерактивне методе</u> (дискусија, расправа, преговарање, дијалог, интервју, дописивање и друге интерактивне методе), - <u>симулацијске методе</u> (игра улога, симулирање доношења одлука, симулирање међукултурних односа), - <u>игровне методе</u> (драматизација, игре улога из прича, игре огтуштања),
-образложи важност информисања о стању	ЖИВИМ ДЕМОКРАТИЈУ,	- Сукоби и превазилажење	истраживачке методе (пројекти, анализе случаја), интерактивне

животне средине и начинима њене заштите; -аргументује добити од заједничког живота људи припадника различитих култура; -наведе елементе традиције и културе свог народа и покаже интересовање и поштовање за друге културе и традиције; -образложи значај подршке избеглицама и мигрантима да у новој средини сачувају свој језик, традицију, културу; -наведе примере из свакодневног живота којима се илуструје сусретање различитих култура;- -дискутује о томе како непознавање других култура утиче на настанак стереотипа,	ДЕМОКРАТСКА АКЦИЈА	сукоба, преговарање - Тимски рад - Да се чује наш глас - Делујемо јединствено - Аргументујемо и заступамо наше интересе - Тражимо закона...	методе (дискусија, расправа, преговарање, дијалог, интервју, дописивање и друге интерактивне методе), - симулацијске методе (игра улога, симулирање доношења одлука, симулирање међукултурних односа), - игровне методе (драматизација, игре улога из прича, игре огтуштања), - стваралачке методе(олуја идеја, израда новина, писање писама или прилога за новине, обраћање локалној управи,
препознаје примере прекомерне потрошње; -препознаје у медијима поруке које подстичу прекомерну потрошњу, посебно деце и младих; критички разматра појаву бацања хране и расипања воде;	ЉУДСКО БИЋЕ ЈЕ ДЕО ЦЕЛОГ СВЕТА, РАЗВИЈАЊЕ ЕКОЛОШКЕ СВЕСТИ	- Међузависност - Мрежа живота - Бринемо о биљкама и животињама	Груписање Класификовање Размена мишљења Извештавање Цртање Сарадња Игре

-процењује важне чињенице о производима које купује читајући декларацију и води рачуна о односу цене и квалитета; -испољи заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду; -учествује у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању			Питања Експериментална метода Интерактивна Ситуациона Конструкторска Креативна Истраживачка Радионичарска Амбијентална Симултана активност
Евалуација	/	Системтско посматрање Евиденција : белешке о елементима за процењивање и оцењивање Чек-листе са скалом процене Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) *Скала по нивоима (самосталност у извршавању задатака) *Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, доприносе заједничком циљу...) -Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...)	Стваралачка Разговор Графички радови Посматрање Проналажење Препознавање Уочавање сличности и разлика Груписање Класификовање

Редни бр. теме	ОБЛАСТ/ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
I	ПОДСТИЦАЊЕ ГРУПНОГ РАДА, ДОГОВАРАЊА И САРАДЊЕ СА ВРШЊАЦИМА И ОДРАСЛИМА	2	2	/	/
II	ДЕЧЈА ПРАВА СУ УНИВЕРЗАЛНА, ЈЕДНАКА ЗА СВЕ	8	4	3	1
III	ЗАЈЕДНО СТВАРАМО ДЕМОКРАТСКУ АТМОСФЕРУ У НАШЕМ РАЗРЕДУ, ШКОЛИ	10	5	4	1
IV	ЖИВИМ ДЕМОКРАТИЈУ, ДЕМОКРАТСКА АКЦИЈА	11	5	5	1
V	ЉУДСКО БИЋЕ ЈЕ ДЕО ЦЕЛОГ СВЕТА, РАЗВИЈАЊЕ ЕКОЛОШКЕ СВЕСТИ	3	2	1	/
VI	ЕВАЛУАЦИЈА	2		2	/
Укупан број часова:		36	18	15	3

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ:

- Природа и друштво – Природа, човек, друштво: Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот).
- Српски језик – Језичка култура: Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.)
- Ликовна култура – Споразумевање: Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације.

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ: Компетенција за целоживотно учење, комуникација, рад с подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, сарадња, одговорно учење у демократском друштву, одговоран однос према здрављу, одговоран однос према околини, естетичка компетенција, предузимљивост и оријентација ка предузетништву...

ДОПУНСКА НАСТАВА,
СРПСКИ ЈЕЗИК – допунска настава, четврти разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: Српски језик 18 (сваке друге недеље), Математика 18 (сваке друге недеље)

Циљ допунске наставе је пружање додатне подршке ученицима који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Садржаји програма	Број часова	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања
<u>1.ЈЕЗИК</u> -граматика, -ортоепија, -правопис	7	-Реченица, реченични чланови. -Појам субјекта; различите врсте речи (именице и личне заменице) у функцији субјекта; изостављени субјекат. -Појам предиката (глаголски предикат). -Појам објекта (именице у функцији објекта). -Прилошке одредбе за време, место и начин -Управни говор (први и други, трећи модел).	- повезивање граматичких појмова обрађене у претходним разредима са новим - разликовање врсте речи и службе речи, увежбавати у оквиру реченице; -усвајати нове садржаје путем различитих вежбања како на нивоу речи тако и на нивоу реченице.

		Неуправни говор. -Велико слово	
<u>2. КЊИЖЕВНОСТ</u>	6	-Књижевни појмови: лирска песма, епска песма, народна бајка, роман, опис, дијалог, приповедање	-ученици се мотивишу на читав низ стварал. активности које настају поводом дела -ученик треба да разликује опис , приповедање, дијалог
<u>3. ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</u>	5	-Краћи и дужи текстови - Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним (усмено и писано). Описивање људи, животиња и природе (плански приступ) – усмено и писано. Језичке вежбе: проширивање и допуњавање реченица различитим врстама речи, промена реда речи у речениц	- увежбавати јасно, прецизно и разговорно изговарање реченице, поштовање интонације и правилно акцентовање у реченицама -реализовати различите програмске вежбе (правописне, језичке, лексичко-семантичке)

МАТЕМАТИКА- допунска настава, четврти разред

Садржаји програма	Број часова	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања
<u>1.БРОЈЕВИ</u> - Скуп природних бројева са нулом. - Сабирање и одузимање (писмени поступак). - Множење и дељење (писмени поступак). - Једначине и неједначине у скупу $\mathbb{N}_0$. - Упоредивање разломака са једнаким именицима	10	прочита, запише и упореди – природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; изврши четири основне – рачунске операције у скупу $\mathbb{N}_0$; - реши једначину са једном рачунском операцијом; - одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем; - уочи делове целине и запише разломке	- Визуелизација бројева и места броја у бројевном низу - увежбавање технике рачунања - инсистирање на усменом објашњењу поступка решавања - разумевање појма разломка радити кроз игровне активности
<u>2. МЕРЕЊЕ И МЕРЕ</u> Мерење површине (m^2 , dm^2 , cm^2 , mm^2 , km^2 , ha , a). Мерење запремине (m^3 , dm^3 , cm^3 , mm^3).	3	- прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине;	- упознавање са стандардним мерним јединицама применом очигледних средстава - решавање једноставнијих задатака повезивањем са свакодневним ситуацијама - самостално мерење различите предмета из окружења
<u>3. ГЕОМЕТРИЈА</u> - Јединице мере за површину - Израчунавање површине правоугаоника - Израчунавање површине квадрата - Површина коцке - Површина квадра	5	- именује елементе и опише особине квадра и коцке; - прави modele квадра и коцке; - користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање; израчуна површину	- цртање квадра и коцке - уочавање елемената квадра и коцке на моделу - подстицање ућеника на прављење модела - подстицање ученика да самостално примене формулу и израчунају потребно

		– квадрата и правоугаоника; израчуна површину и– запремину квадра и коцке;	
--	--	---	--

ДОДАТНА НАСТАВА

Циљ додатне наставе је развијање логичког мишљења, поступка решавања проблемских задатака. Развијање способности уочавања битног у задатку, развијање тачности и прецизности при раду, оспособљавање ученика за самостално решавање проблема

СРПСКИ ЕЗИК – додатна настава, четврти разред

Садржаји програма	Број часова	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања
Језик - Променљиве врсте речи (именице, придеви, глаголи, бројеви, заменице) - Глаголска времена (презент, перфекат и фуур) - Граматичке категорије променљивих речи (род и број именица и придева) - Писање присвојних именица изведених од властитих имена - Појам, значење и врсте речница - Служба речи у реченици (предикат, субјекат, објекат и атрибут, прилошке одредбе) - Непроменљиве речи	10	- Обнављање и утврђивање знања усвојених у претходним разредима. - Уочавање речи које у говору и писању мењају свој основни облик (променљиве речи) - без дефиниција и захтева за променом по падежима и временима. - Уочавање речи које задржавају свој основни облик у свим	Монолошка(предавање, причање, описивање, објашњавање), дијалошка(дијалог, слободан разговор, дискусија), рад на тексту, вербално-текстуална, оглед(демонстрациони, групни, индивидуални), комбиновани рад, мултимедијална презентација,

		ситуацијама (непроменљиве речи) без именовања врста тих речи. - Реченица - појам глаголског предиката (лични глаголски облик); уочавање речи и групе речи (синтагма) у функцији објекта и прилошких одредаба за место, време и начин. Појам субјекта; уочавање речи у функцији атрибута уз именицу и именичког скупа речи (именичка синтагма). Ред реченичних чланова у реченици.	
Књижевност - Тумачење књижевног дела према избору ученика	3	- Уочавање и тумачење песничких слика, тока радње, главних ликова и	Монолошка(предавање, причање, описивање, објашњавање),дијалошка(дијалог, слободан разговор, дискусија), рад на тексту, вербално-текстуална, оглед(демонстрациони, групни, индивидуални), комбиновани рад, мултимедијална презентација,

		основних порука у књижевном делу. Уочавање значајних појединости у опису природе (откривање чулних дражи: визуелних, акустичких, кинетичких, тактилних, мирисних и других). Указивање на значајна места, изразе и речи којима су изазвани поједини утисци у поетским, прозним и драмским текстовима. - Уочавање и именовање садржинских целина у прозним текстовима; стварање плана. Запажање чинилаца који у разним ситуацијама делују на поступке	
--	--	--	--

		главних јунака (спољашње и друштвене околности, унутрашњи подстицаји - осећања, намере, жеље). Уочавање и тумачење израза, речи и дијалога којима су приказани поступци, сукоби, драматичне ситуације и њихови - узроци, решења и последице.	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА - Препричавање текстова (са променом граматичког лица, изменом завршетка фабуле, у целини, по деловима) - Писање састава на задату тему - Писање приче / бајке / песме на задату тему	5	- Увежбавање технике израде писменог састава: анализа теме, одређивање њеног тежишта; - посматрање, уочавање и избор грађе; - распоређивање појединости; елементи композиције. - Коришћење уметничких, научнопопуларних и ученичких текстова	Монолошка(предавање, причање, описивање, објашњавање),дијалошка(дијалог, слободан разговор, дискусија), рад на тексту, вербално-текстуална, оглед(демонстрациони, групни, индивидуални), комбиновани рад, мултимедијална презентација,

		као подстицаја за сликовито казивање. Вежбе за богаћење речника и тражење погодног израза	
--	--	--	--

Р.Б.	Наставна тема	Број часова
1.	Језик	10
2.	Књижевност	3
3.	Језичка култура	5
Укупно		18

ДОДАТНА НАСТАВА

МАТЕМАТИКА, четврти разред

Циљ додатне наставе математике: Циљ додатне наставе јесте да ученици са већим интересовањем прошире и продубе своја знања, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење,. Примарни циљ је припрема ученика за такмичење.

Садржаји програма	Број часова	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин и поступак остваривања
Скуп природних бројева - Нумерација вишецифрених бројева - Рачунске операције и њихова примена - Зависност резултата и њихових компоненти - Бројевни ребуси -	10	- Нумерише вишецифрене бројеве - Записује природне бројеве у облику збира вишеструких декадних јединица - Приказује бројеве на бројевној полуправи употребом знакова <, >, = и ≠ - Зна писмено да сабира и	Посматрање Графичко представљање Разговор Цртање Писање Индивидуални подстицај Аналитичко-синтетичка Истраживачка

дешифровање операција - Магични квадрат и друге шеме - Математичка укрштеница - Логички задаци - задаци досетке - Бројење и размештање фигура - Логички задаци - Комбинаторни задаци Решавање сложених задатака помоћу неједначина		одузима преко 1000 - Зна да множи и дели са остатком и без остатка преко 1000 - Зна особине рачунских операција, приоритет операција и употребу заграда - Зна да решава разломке - Разуме и зна да решава текстуалне задатке који се свode на основне рачунске радње и при томе уме да користи слова за запис непознатог броја - Решава једноставне проблем ситуације Решава једноставне логичко-комбинаторне проблеме	
<u>Мерења и мере</u> - Проблеми мерења - Проблеми превозења и размештања предмета - Квадрат и правоугаоник - резање и састављање Квадрат и правоугаоник - резање и састављање	3	- Упореджује површи фигура - Користи јединице мере за површину - Решава једноставне проблем ситуације Решава једноставне логичко-комбинаторне проблеме	Посматрање Графичко представљање Разговор Цртање Писање Индивидуални подстицај Аналитичко-синтетичка Истраживачка
<u>Површина</u> - Квадрат и правоугаоник - обим и површина - Коцка и квадар - површина - Математичке игре	5	- Израчунава површину правоугаоника и квадра - Зна да црта мрежу квадра и коцке - Израчунава обим и површину квадра и коцке - Решава проблемске ситуације Решава логичко-комбинаторне проблеме	Посматрање Графичко представљање Разговор Цртање Писање Индивидуални подстицај Аналитичко-синтетичка

Р.Б.	Наставна тема	Број часова
1.	Скуп природних бројева	10
2.	Мерење и мере	3
3.	Површина	5
Укупно		18

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ, четврти разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36

Р.Б.	Наставна тема	Број часова
1.	Ја и други	7
2.	Бонтон	9
3.	Слободно време	4
4.	Моја осећања и ја	4
5.	Еко школа	12
Укупно		36

Време реализације	Активности/теме	Носиоци реализације	Начин реализације
септембар	1. Ја и други - Поново у школи- повратак у школи -Ми смо тим-представљање одељења као тим -Како да откријем своје способности – ученици износе своја интересовања -Кад порастем бићу... 5. Еко школа -Светски дан заштите здравља (радионица)	Учитељ и ученици	Садржаји наставних јединица биће реализовани кроз радионице са ученицима. Методе рада: Дијалогска, дискусија, Облици рада: Индивидуални, групни и рад у пару
октобар	1. Ја и други -Мој рад је мој успех -Како да учимо -Наши рођендани 5. Еко школа - светски дан здраве хране (радионица)	Учитељ , психолог и ученици	Методе рада: Дијалогска, дискусија, текстуална Облици рада: Индивидуални, групни и рад у пару
новембар	2. Бонтон -Бонтон у учионици -Поштујемо правила -Како неговати пријатељство 5. Еко школа - дан правилне исхране и кувања са децом (радионица)	Учитељ и ученици	Садржаји наставних јединица биће реализовани кроз радионице са ученицима. Методе рада: Дијалогска, дискусија, Облици рада: Индивидуални, групни и рад у пару
децембар	2. Бонтон -Тегла врлина -Толеранција према разликама -Новогодишњи маскембал- -Да ли смо испунили досадашњи циљ 5. Еко школа	Учитељ и ученици	Садржаји наставних јединица биће реализовани кроз радионице са ученицима. Методе рада: Дијалогска, дискусија, Облици рада:

	Светски дан планина (радионица)		Индивидуални, групни и рад у пару
јануар	2. Бонтон -Свети Сава -Божих 5. Еко школа Светски дан осмеха	Учитељ , психолог и ученици	Садржаји наставних јединица биће реализовани кроз радионице са ученицима. Методе рада: Дијалогска, дискусија, Облици рада: Индивидуални, групни и рад у пару
фебруар	3. Слободно време -Шта радим у слободно време? -Како да испланирам слободно време?	Учитељ и ученици	Садржаји наставних јединица биће реализовани кроз радионице са ученицима. Методе рада: Дијалогска, дискусија, Облици рада: Индивидуални, групни и рад у пару
март	3. Слободно време - Утицај бављења спортом на наш развој 5. Еко школа - Еко пројектни дан школе - Светски дан вода	Учитељ и ученици	Садржаји наставних јединица биће реализовани кроз радионице са ученицима. Методе рада: Дијалогска, дискусија, Облици рада: Индивидуални, групни и рад у пару
април	- Моја осећања - Ускршњи вашар 5. Еко школа -Дан шале	Учитељ , психолог и ученици	Садржаји наставних јединица биће реализовани кроз радионице са ученицима. Методе рада: Дијалогска, дискусија, Облици рада: Индивидуални, групни и рад у пару
мај	4. Моја осећања и ја -Шта треба да читамо - Моје путовање	Учитељ и ученици	Садржаји наставних јединица биће реализовани кроз радионице са ученицима.

	5. Еко школа - Светски дан сунца (радионица) - Светски дан писања писама (радионица)		Методе рада: Дијалогска, дискусија, Облици рада: Индивидуални, групни и рад у пару
јун	5. Еко школа - Дан заштите животне средине (радионица) - Шта смо радили и урадили ове школске године	Учитељ и ученици	Садржаји наставних јединица биће реализовани кроз радионице са ученицима. Методе рада: Дијалогска, дискусија, Облици рада: Индивидуални, групни и рад у пару

Корелација биће осварена са српским језиком, природом и друштвом, математиком, ликовном културом, музичком културом, слободним активностима.

ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ, четврти разред

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36

Наставне области	Број часова	Активности ученика у образовно – васпитном раду	Активности наставника у образовно – васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
------------------	-------------	---	--	----------------------------------	-----------------------------------

5. Драмско-рецитаторске активности	13	- активно слушање - читање - разговор - рецитоване - извођење драмских комада - учествовање у такмичење рецитатора	- одабир текстова за ученике - Одабир песама за ученике - разговор - демонстрира - усмерава - организује - координира	- тимски рад - рад у групама - текстуална - демонстративна - разговор	- упознавање са основама драмског изражавања - стицање способности лепог, течног и креативног усменог изражавања - развијање способности за јавне наступе - стицање нових знања - вежбање дикције, интонације, акцента - уочавање разлика између наративних, драмских и поетских текстова
6. Ликовне активности	13	- активно слушање - цртање - сликање - вајање - креирање - креирање предмета од папира, крпица... - припремање паноя - учешће на ликовним конкурсима	- одабир тема за деце - ликовно стваралаштво - разговор - демонстрира - усмерава - организује - координира	- тимски рад - рад у групама - текстуална - демонстративна - разговор - практичан рад	- развијање љубави према ликовном изражавању - развијање креативности, маште
7. ЕКО ДАНИ	10	- активно слуша - чита - дискутује - израда паноя - учешће на литерарним конкурсима	- усмерава - ствара проблемску ситуацију - дискутује - наводи на примену стечених знања координира	- тимски рад - рад у групама - текстуална - демонстративна - разговор	- подизање свести ученика да постану главна покретачка снага промена одрживог друштва кроз забаву, активно и друштвено одговорно

Корелација - Слободне кативности реализоваће се у корелацији са следећем наставним предметима: српски језик, ликовна култура, природа и друштво, грађанско васпитање, музичка култура.

На основу слободног избора (путем анкетирања) ученици су изабрали ове активности. Сваки учитељ ће на основу разговора и договора са ученицима одабрати активности коју они желе и који одговарају условима рада школе.

ПРОГРАМ ЕКСКУРЗИЈЕ МЛАЋИХ РАЗРЕДА

ЦИЉ :

Упознавање ученика с појавама и односима у природној и друштвеној средини,
упознавање с културним, историјским и духовним наслеђем и привредним достигнућима.

ЗАДАЦИ :

- Пручавање објеката и појава у природи
- Уочавање узрочно – последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима
- Развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика
- Упознавање начина живота и рада људи појединих крајева
- Развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, развијање позитивних социјалних односа
- Схватање значаја здравља и здравих стилова живота
- Подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја и импресија према крају који обилазе и упознају
- Развијање интересовања за позориште и глуму
- Неговање лепоте усменог изражавања

Садржај (екскурзија)	Трајање	Начин остваривања програма
Раброво-Свилајнац- Јагодина - Раброво	април - мај	Усвајање дела наставног програма непосредним упознавањем појава и односа у природној и друштвеној средини. Упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа и укупних вредности лепота завичаја ученичким активностима у непосредној стварности, очигледно ван учионице.
Садржај (излет и посета)	Трајање	
Церемошња	октобар	
Посета пожаревачком позоришту	март - април	-Организован одлазак ученика да би упознали начин рада позоришта ,а и одгледали представу за децу